

ՀՐԱԳԵՒՆԻ ՊՐԻՍՏՈՎԱԿ SPIRITUAL SPECTRUM

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԻՒՄԱՆԱՅԻՆ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՒՏԵՎԱՆ ԹԵՍԻ
A PUBLICATION OF THE WESTERN PRELACY OF THE ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH OF AMERICA

ARCHBISHOP MOUSHEGH MARDIROSSIAN, PRELATE

Editors: Very Rev. Fr. Torkom Donoyan and Rev. Fr. Movses Shannakian

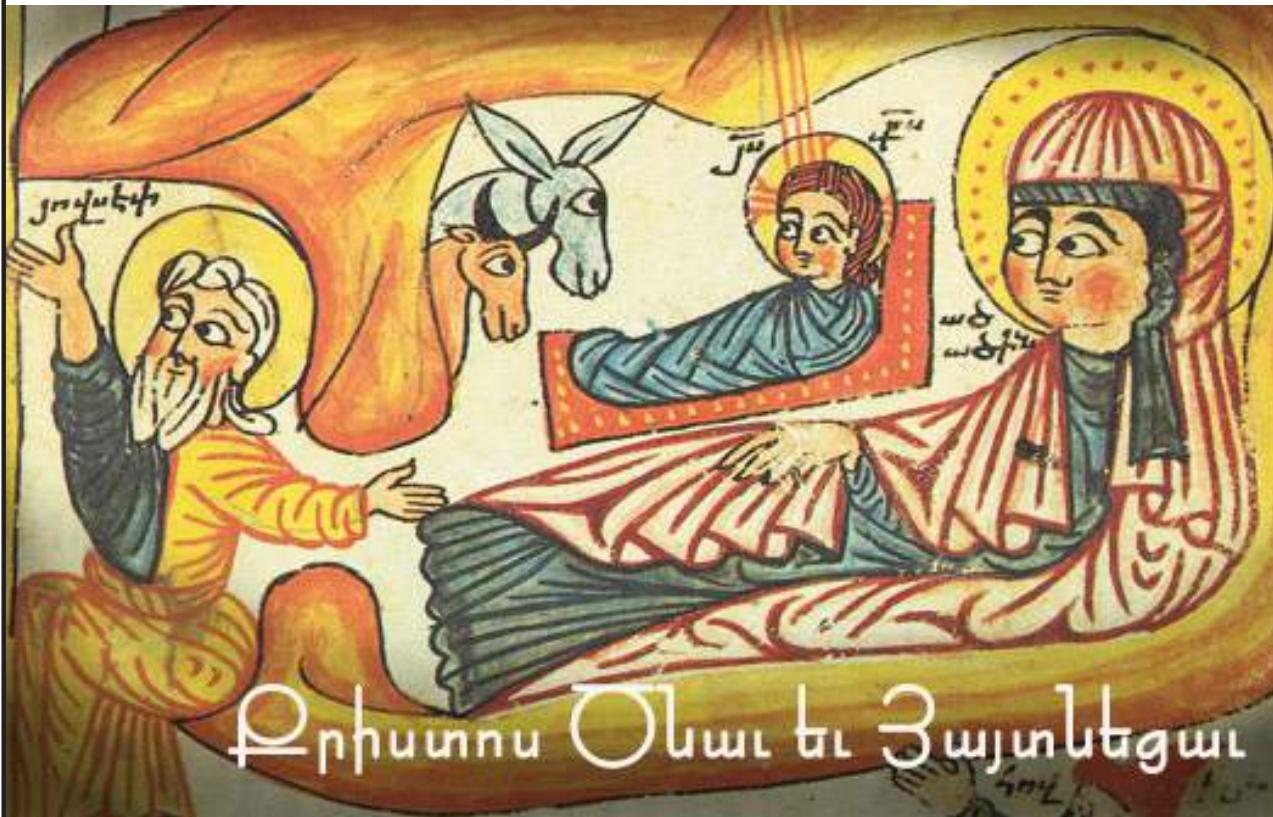
6252 Honolulu Ave., La Crescenta, CA 91214. Tel:(818) 248-7737/8 Fax: (818) 248-7745

E-mail: INFO@WESTERNPRELACY.ORG, WWW.WESTERNPRELACY.ORG

Խ. ՏԱՐԻ, ՍԵՊԵՏԵմԲՐ 2017 - ՅՈՒՆԻԿԱՐ 2018, ԹԻՒ 3

21th Year, SEPTEMBER 2017 - JANUARY 2018, No. 3

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆ ՀՕՐ ԱՍՎԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՎԸ

ԲԵԹԱՂԵՐԵՄԻ ԱՍԴՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄԵՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

2018 նոր տարուան հետ, ահաւասիկ դարձեալ նոր արշալոյս մը կը ծագի աշխարհիս ու հայութեան երկնակամարին վրայ, ու մենք, իբրեւ զաւակներն ու հաւատարիմ ուխտապահները առաքելահաստատ մեր եկեղեցւոյ, մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայայտնութեան տօնը անգամ մը եւս կը դիմաւորենք ցնծութեամբ ու բերկրանքով՝ իբրեւ «Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի», ու մեր ծայները կը միացնենք հրեշտակներու երկնային մեղեդիներուն, դարերու խորքն մեզի հասնող ու չթառամող աւետիսին կ'արձագանգենք գոչելով. «Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ»:

Ս. Ծննդեան ու Աստուածայայայտնութեան այս տօնին, մեր աչքերը անգամ մը եւս կը սեւեռենք Բեթղեհեմին ճառագայթող Աստղին, որ դարեր առաջ մուլթ ու խորհրդաւոր գիշեր մը ծագեցաւ Նորածին Յիսուսի մսուրին վերեւ, Միածինին լոյսով լուսաւորեց աշխարհը, իբրեւ անմար փարոս մարդկութիւնը առաջնորդեց ու պիտի առաջնորդէ յալիտեան, որովհետեւ ան որպէս լոյս եկաւ աշխարհ, որպէսզի ով որ անոր հաւատայ, խաւարի մէջ չմայ (Յմմտ. Յովի. 12:46):

Յիսուս Մանուկի Ս. Ծնունդը բազմաթիւ հրաշքներով հարուստ դեպք մըն է: Բեթղեհեմի Աստղը երկնային անբացատրելի սքանչելիք մըն է, որ հաւատացեալներուն համար կը նկարագրուի միայն իբրեւ Աստուծոյ ճառագայթող փառքը, որ յայտնուեցաւ մարդկութեան: Մեր Տէրն ու Փրկչը՝ Յիսուս Քրիստոս, խաւար աշխարհին համար իբրեւ լոյս եկաւ, սէր՝ խստասիրտ աշխարհին, յոյս՝ վհատած աշխարհին, զօրութիւն՝ տկար աշխարհին, իմաստութիւն՝ մոլորեալ աշխարհին, եւ փրկութիւն՝ դատապարտեալ աշխարհին: Իր բառերով՝ «Ես եմ աշխարհի լոյսը: Ով որ ինծի կը հետեւի, խաւարի մէջ պիտի չքալէ, այլ պիտի ունենայ այս լոյսը, որ կեանքին կ'առաջնորդէ» (Յովի. 12:46):

Ան աշխարհ եկաւ իբրեւ խոնարհութեան, ինազանդութեան եւ զոհողութեան տիպար, որպէսզի մեզ վերստին արդարութեան ճանապարհ առաջնորդէ եւ Հօր Աստուծոյ հետ հաշտեցնէ որպէս մեր բարի եւ ճշմարիտ հովիւր:

Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողոմէոս առաքեալներուն քարոզութեամբ ներշնչուած, մեր ժողովուրդը շատ կանուխ ժամանակներէն Բեթղեհեմի Աստղին պատգամը իւրացուց եւ իր կեանքին առաջնորդութեան համար միայն Աստուծոյ լոյսին ապաւինեցաւ թէ՛ խաղաղութեան եւ թէ վտանգի ժամանակներուն: Աստուածային նոյն լոյսը մեր ժողովուրդը մղեց բազմաթիւ անգամներ մոխիրներէն յառնելու եւ բոլոր բնագաւառներուն մէջ վերածնունդ ապրելու, Աւարայրի ճակատամարտը դիմագրաւելու, նաեւ դարեր յետոյ, Յեղասպանութեան արհաւիրքին տոկալէ ետք՝ վերածնունդ ապրելու եւ կերտելու անկախ հանրապետութիւն:

Արդարեւ, 2018-ը հարիւրամեակն է Յայաստանի Յանրապետութեան ծնունդին, որ մեր նորագոյն պատմութեան մէջ մեր հաւատքին ամենէն պերճախօս վկայութիւնն է: Աւարայրէն մինչեւ անկախութիւն եւ Արցախեան ազատագրական շարժում, մեր հերոսներուն կեանքի ներշնչումը եղած է եւ կը մնայ հաւատքը, նուիրումը մեր ազգին ու հայրենիքին, Աստուծոյ լոյսին առաջնորդութիւնը եւ զոհարերութեան, խոնարհութեան ու համերաշխութեան քրիստոնեական ոգին: Ինչպէս որ Ս. Ծննդեան ու Աստուածայայտնութեան տօնը մեզ կը հրաւիրէ սիրոյ, խաղաղութեան, հաճութեան ու բարութեան կեանքի, նոյնպէս ալ Յայաստանի Յանրապետութեան 100-ամեակը մեզ կը հրաւիրէ վերանորոգ յանձնառութեամբ, սիրով, խոնարհութեամբ եւ միասնական ոգիով ծառայելու հայրենիքին՝ ի խնդիր անոր բարգաւաճման:

2018 տարին այլապէս յոբելնական հանգորուան է Հիւսիսային Ամերիկայի Թեմի հիմնադրութեան 60-ամեակով եւ Արեւմտեան մեր Թեմի 45-ամեակով: Մեծի Տան Կիլիկիոյ Ս. Աթոռը եղած է փարոս, ուրկէ դարերէ ի վեր Աստուծոյ լոյսը ճառագայթած է ու ցայսօր կը շարունակէ լուսաւորել մեր ժողովուրդին սիրտը, միտքն ու հոգին: Ան Բեթղեհեմի Աստղին օրինակով մեզ առաջնորդած է Քրիստոսի սիրով, մեր խաւար ու լուսաւոր ժամանակներուն հանդիսացած է ճառագայթող շահ:

Սիրելի հաւատացեալսեր,

Զրիստոսի Ս. Ծնունդը նոր դարաշրջանի մը ծնունդն էր, նոր լոյսի մը արշալոյսը. «Բանն էր ճշմարիտ լոյսը, որ աշխարհ գալով՝ կը լուսաւորէ ամբողջ մարդկութիւնը» (Յովհ. 1:9): Այդ լոյսը անմար է՝ լուսաւորող ու առաջնորդող, որ դարերու ընթացքին մնա՞ց լուսաշող ու պայծառ եւ նոր կեանք պարգեւեց մարդկութեան: Նոր տարին լաւագոյն պատեհութիւնն է սկսելու նորը, եւ ինչպէս Ս. Պօղոս կ'ըսէ՝ «Ուստի մոռցԵք ձեր հին ինքնութիւնը..., վերանորոգուեցեք հոգիով, ձեր մտածելակերպը փոխելով, եղԵք նոր մարդ մը Աստուծոյ պատկերին համաձայն ստեղծուած, եւ ապրեցեք ճշմարիտ կեանքը՝ արդարութեամբ ու սրբութեամբ» (Եփես. 4:22-24): «Որովհետեւ թեաւտ ժամանակ մը խաւար էիք, սակայն իիմա որ Տիրոջ միացաք՝ լոյս էք» (Եփես. 5:8): Ինչպէս որ իմաստուն մոգերը իրենց ազքերը ուղղեցին Բեթղեհեմի Աստղին ու անկէ առաջնորդուեցան, մենք ալ նայինք մեր Տիրոջ ու միայն զինք փնտուենք մեր բոլոր կարիքներուն համար, Տերը փառաբանենք մեր կեանքի բոլոր օրերուն, իր լոյսով քալենք եւ զլլանք վկաները իր լոյսին: Եւ հետեւելով իր գերագոյն օրինակին՝ մեր եկեղեցւոյ ու հայրենիքին ծառայենք սիրով, խոնարհութեամբ եւ հաճութեամբ:

Այս մտածումներով ու հոգեկան ցնծութեամբ կ'ողջունեմ Թեմիս հոգեւորականաց դասը, ժողովականութիւնը, մեր կազմակերպութիւններն ու միութիւնները եւ հաւատացեալ ժողովուրդը, մաղթելով, որ Ս. Ծննդեան տօնը սիրոյ ու հաճութեան զգացումներով ողողէ բոլորս, խաղաղութիւն բերէ աշխարհին, ապահովութիւն ու բարգաւաճում՝ մեր հայրենիքին: Թող մեր Տիրոջ Ս. Ծննդեան եւ Աստուծայայտնութեան հրաշքը մեր հոգիները լեցնէ սիրով, խաղաղութեամբ եւ ցնծութեամբ: Թող իր ճառագայթող լոյսը մեր սրտերն ու օճախները շերմացնէ այս օրինեալ օրերուն ու ամբողջ տարուան ընթացքին մեր կեանքը պայծառացնէ:

**ԸՆՈՐՃԱՒՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ
ԶՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱՒ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱՒ
ՕՐՃՆԵԱԼ Է ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ԶՐԻՍՏՈՍԻ**

Սիրոյ շերմ ողջունիւ,

Աղօթարան՝

Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Առաջնորդ
Ա. Մ. Նահանգներու Արեւմտեան Թեմի

PRELATE'S NEW YEAR AND CHRISTMAS MESSAGE

THE STAR OF BETHLEHEM IS THE GUIDING LIGHT OF GOD

With the commencement of the New Year 2018, a new dawn emerges upon the world and upon the Armenian nation, and we, the descendants and faithful inheritors of the Armenian Church established by the Apostles, with exultation and glee once again embrace the Nativity and Theophany of our Lord Jesus Christ, “the great and marvelous mystery”, and join our voices with the angels’ melody merrily proclaiming “Christ is Born and Revealed.”

On this glorious and blessed feast, the gaze of our mind’s eye once more turns to the radiant Star of Bethlehem which on that holy night centuries ago illuminated the night sky and heralded the “Light of God” coming into the world, an unfading Light that remains our guide for all of eternity. “I have come as a light into the world, that whoever believes in Me should not abide in darkness” (John 12:46).

Many miracles surrounded the Birth of the baby Jesus. The Star of Bethlehem too is an unexplained celestial phenomenon, which for believers can only be described as the shining glory of God being revealed to mankind. Our Lord and Savior Jesus Christ came as Light for a darkened world, love for a hardened world, hope for a despondent world, strength for a weakened world, wisdom for a strayed world, and salvation for a condemned world. “I am the light of the world. He who follows Me shall not walk in darkness, but have the light of life” (John 8:12). He came as the greatest symbol of humility, obedience, and sacrificial service, to guide us back to the path of righteousness and reconcile us with God the Father as our Good and True Shepherd.

Inspired by the preaching of Sts. Thaddeus and Bartholomew, the Armenian nation early on embraced the message of the Star of Bethlehem and trusted in the Light of God alone for direction, both in times of peace and in times of peril. The Light of God impelled our nation to rise from ashes many times over, propelled us to cultural and literary renaissance, bolstered us in the Battle of Avarayr, and centuries later, guided the rebirth of our nation following the Armenian Genocide and to the establishment of an independent republic.

This year marks the 100th anniversary of the first Republic of Armenia, one of the most telling testimonies of our faith in modern history. From the Battle of Avarayr to the fight for independence to the Artsakh liberation movement, the common factor among our heroes has been and remains faith, devotion to nation and homeland, the guiding Light of God, and the Christian spirit of self-sacrifice, humility, and harmony. As the Feast of the Nativity and Theophany of our Lord invites us to a life of love, peace, harmony, and goodwill toward others, the centennial of our First Republic invites us to recommit ourselves to serving for the prosperity of our nation with love, devotion, humility, and unity.

2018 is furthermore a year of jubilee for it marks the 60th anniversary of the establishment of the North American Prelacy and the 45th anniversary of the establishment of our Western Prelacy. The Holy See of Cilicia, from its inception to the present day, has been the lighthouse from where the Light of God has emanated and illuminated the hearts, minds, and souls of faithful over the centuries. Like the Star of Bethlehem, it has guided us to the joy of Christ and has been a beacon in our darkest hours and in our brightest moments.

Dear faithful,

The Birth of Christ was the birth of a new age and the dawn of a new light, “the true Light which gives light to every man coming into the world” (John 1:9). It is an inextinguishable, enlightening, and guiding Light, which has burned bright for centuries and brought new and abundant life for all mankind. The New Year is the most fitting opportunity to start anew, in the words of St. Paul, to “put off, concerning your former conduct... be renewed in the spirit of your mind...put on the new man which was created according to God, in true righteousness and holiness” (Ephesians 4:22-24). We were once darkness, but now we are light in the Lord. Let us walk as children of light (Ephesians 5:8). As the wise

men turned to the Star of Bethlehem for guidance and direction, let us turn to our Lord and seek Him alone for all of our needs. Let us praise and glorify Him all the days of our lives by walking in His Light and bearing witness of His Light. And in His supreme example, let us fulfill our duties to our church and nation with utmost love, humility, and goodwill.

To the members of our clergy, councils, parishes, educational institutions, and community organizations, I convey my best wishes for a joyful and healthy New Year and a very Merry Christmas. May the miracle and wonder of the Birth and Revelation of our Lord Jesus Christ fill your hearts with exceeding love, peace, and merriment, and may His radiant Light warm your hearts and homes and brighten your days during this blessed season and throughout the year.

**HAPPY NEW YEAR
CHRIST IS BORN AND REVEALED
BLESSED IS THE REVELATION OF CHRIST**

Prayerfully,

Archbishop Moushegh Mardirossian
Prelate, Western United States

Ս. ԾՆԾԴԵԱՆ ՏՕՆԻ ՆՎԻՈՐԵԱԿԻՆ ՆՈՒԵՐ ՄԸ ՏՈՒՐ ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՍՈՒՍԻՆ

Այսօր, քրիստոնեայ աշխարհը, Աստուածորդին՝ Յիսուսի ծնունդը կը տօնէ Դեկտեմբեր 25ին, եւ Անոր Ակրտութեան յիշատակութիւնը կը կատարէ Յունուար 6ին: Սակայն, մինչեւ 4րդ դարու առաջին կեսերը, Եկեղեցին այս զոյգ տօները կը պանծացնէր միասին՝ Յունուար 6ին: 336 թուականին, Յոռմի Եկեղեցին Ծննդեան տօնի թուական սահմանեց Դեկտեմբեր 25ը, որ հին ժամանակներէ ի վեր տօնն էր Արեւի չաստուած Միթրայի ծննդեան: Տօնին նոր թուականին նպատակն էր ժողովուրդին մոռցնել Միթրայի տօնը:

451 թուականին, Զաղկեդոնի մէջ - Կոստանդուպոլսոյ մօտակայ քաղաքներէն- գումարեցաւ Տիեզերական 4րդ ժողովը, ուր Դեկտեմբեր 25ը Վերջնականապէս ճանչցուեցաւ տօն Փրկչին Ծննդեան, եւ Յունուար 6ը՝ Անոր Ակրտութեան:

Յայ Եկեղեցին, որ տարբեր պատճառներով բացակայեցաւ այդ ժողովէն, հաւատարիմ մնաց աւանդութեան, եւ բոլոր Եկեղեցիներուն մէջէն միայն ինք շարունակեց Տերունական այս զոյգ տօները միասին յիշատակել Յունուար 6ին: Ծնունդը Յունուար 6ին տօնելու մասին յստակ ակնարկ կայ Առաքելական կանոններուն մէջ: Այս մասին նաեւ գրած են Եկեղեցւոյ հայրերէն Գրիգոր Նազիանզացին, Կեղմէսը, Եփրեմ Կսորին, Յովիան Ոսկերերանը եւ ուրիշներ: Մեր Եկեղեցւոյ գիտնական վարդապետներէն Անանիա Շիրակացին եւս, 7րդ դարուն, տոմարական եւ թուարանական հեշուարկումներով, եւ Կստուածաշունչին վրայ հիմնուելով՝ Յունուար 6ը ճիշդ թուական կը նկատէ Ծննդեան տօնին համար:

Այսքանը, մասնակի ակնարկ մը պատմութենէն:

Ազգովին կը պատրաստուինք տօնելու Քրիստոսի Ծննդեան եւ Ակրտութեան յիշատակը: Եկեղեցին Սկրտութիւն բառին փոխարէն յաճախ կը գործածէ Աստուածայայստնութիւն բառը, որովհետեւ Յովիաննես Սկրտիչէն մկրտուելէն ետք, Աստուածորդին երբ Յորդանան գետէն դուրս կ'ելլէր, «Աստուծոյ Յոգին կ'իշնէր եւ կու գար իր վրայ», եւ երկինքն ձայն մը լսուեցաւ, որ կ'ըսէր. «Ատիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն ես հաճեցայ» (Մտ 3.16-17): Այլ խօսքով, որովհետեւ Տիրոջ Աստուած ըլլալը յայտնուեցաւ Ներկաներուն:

Ս. Ծննդեան տօնը իր մթնոլորտով իւրայատուկ է բոլորին համար: Տօնածառը, զարդերն ու լոյսերը, քարայրն ու մսուրը յատուկ մթնոլորտ կը ստեղծեն ամէն մարդու համար: Մեծեր եւ փոքրեր, անկախ իրեւոց ունեցած տարիքէն ու հետաքրքրութենեն, նոյնիսկ հանգամանքէն, տարբեր ուրախութիւն մը կ'ունենան, երբ կը համախմբուին զարդերուն շուրջ: Այս ներքին զգացումը, որ մեր զգայարակներով ալ կ'արտայայտենք, որքան ալ որ գայ շողշողորուն մթնոլորտէն, նոյնքան եւ աւելի կու գայ Տօնի խորհուրդէն եւ գիտար դերակատարէն՝ մանուկ Յիսուսին:

Անոր Ծննդեան տօնը առիթ է մտածելու ստանալիք եւ կատարելիք նուերներու մասին: Եւ մեր տալիքը իր աչքառու տեղը ունի: Ծնողներ նուերներով կը զարդարէն տօնածառին ստորոտը՝ յատկապէս փոքրիկներուն համար: Այս մարդիկ կ'ուղեցն անակնկալ մը ընել իրեւոց կողքին կանգնած կնոշ, եւ՝ փոխադարձաբար: Այսպէս կարելի է նուերներու ծիրին օղակը լայնցնել եւ ստացողներուն ու յանձնողներուն շարքը երկարել: Խոկապէս գեղեցիկ է պատկերը, եւ՝ գնահատելի: Բայց ասիկա մեր կատարելիքին մէկ երեսն է, մասնակի բաժին մը: Տօնին առիթով մատուցուելիք նուերներու ծիրին մէջ կայ միւս բաժինը, Անո՞ր բաժինը, այսպէս.

Տօնը Քրիստոսին է: Տօնին առիթը ի՞նքն է: Տօնին պատճառը ի՞նքն է: Ա՞ն է ծնողը: Ա՞ն է յայտնուողը: Անո՞րն է տարեղարձը: Բայց ի՞նչն է իր բաժինը, կամ ո՞ւր է իր նուերը:

Ս. Ծննդեան տօնը ամենաճիշդ առիթն է բաժին հանելու նաեւ Յիսուսին: Անոր՝ որ ինքզինք բաժին հանեց քեզի: Եկո՞ւր եւ ըսէ՛ դուն քեզի. «Այսքան օրինութիւններ ու կարելիութիւններ ունիմ: Աստուած յաջողութիւններ ու յաղթանակներ տուած է ինծի: Ունիմ հայր ու մայր, քոյր, եղբայր, կամ զաւակներ եւ բարեկամներ: Ունիմ տուն, աշխատանք, ապրելու միջոցներ: Ունիմ այս բոլորը,

որոնցմով կարելի է ապրիլ: Այս բոլորը Աստուած տուած է ինձի: Իսկ ես, իր Որդիին ծննդեան տօնին առիթով, ի՞նչ պէտք է նուիրեմ»: Պատասխանը՝ Ինք Ծնեալը կու տայ. «Ով որ այսպիսի փոքրիկ մը իմ անունովս ընդունի՝ զիս ընդունած կ'ըլլայ, եւ ով որ զիս կ'ընդունի՝ ո՛չ թէ զիս, այլ զիս դրկողը ընդունած կ'ըլլայ» (Մր 9.37):

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ՆՈՒԵՐԵՍ ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՍՈՒՍԻՆ

Յիսուս մանուկին բաժինը, իրաւիրուած ենք կարիքաւոր մանուկին տալու: Այլ խօսքով, Յիսուսին տալիք նուերդ, նուերի կարիք ունեցող փոքրիկին պիտի տաս: Այսօր, շատ մը փոքրիկներ ծնողագորեկ են եւ քու նուերին կը սպասեն: Բազմաթիւ մանուկներ կեանքի կենսական պայմանները չունին եւ քու կամեցողութեան ակնկալութիւնը ունին: Որքան են անոնց թիւը, որ խաղալիք կամ զուարճանալու միջոցներ չունին եւ ժեստիդ կը կարօտին: Դարձի՛ր անոնց, մանուկ Յիսուսը տես անոնց մէջ, եւ Տիրոջ տրուելիք բաժինը՝ ազգիդ կարիքաւոր զաւակին տուր:

ՆՈՒԵՐ ՄԸ ՏՈՒՐ ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՍՈՒՍԻՆ:

ԹՈՐԳՈՄ Ծ. ՎՐԴ. ՏՕՆՈՅԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԱՉԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԵՆ

ՍՈՒԽԱ ԼԵՐԱԾ ՔԵՐՈՍԱՍՏԻ ՈԳԵԿՈՉՍՎԱ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ, ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԸ
ՃԵԾՏԵՑ

**ՄԵՐ ՆԱՐԱՏԱԿՆԵՐԸ ԿՊԱՅՈՎԵՑԻՆ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԳՈՅԱՏԵՒՄԱՆ ԻՐԱԻՌՆՔԸ**

- ՀՊԳԵՅԱՆԳԻՆ ԱՉԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
ԲԱՐԵՐԱՐ ԿԱՅԾԱԿ ՕՅԱՆՆԵՍԵԱՆԻ

Զալիֆորնիոյ Մուսա Լեռ միութիւնը հանդիսութեամբ մը ոգեկոչեց 102 տարի առաջ մղուած յաղթական հերոսամարտին եւ ճակատումներուն ընթացքին ինկած նահատակներուն յիշատակը:

Ճարաթ, 9 Սեպտեմբեր 2017-ին, Երեկոյեան ժամը 8-էն սկսեալ, Յոլիվուտի Ս. Կարապետ մայր Եկեղեցւոյ «Կարապետեան» սրահին մեջ տեղի ունեցաւ հերիսայի պատրաստութիւն եւ խրախճանք:

Կիրակի առաւօտեան, թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Սուշեր Արք. Մարտիրոսեան հանդիսապետեց Յոլիվուտի Ս. Կարապետ մայր Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագին եւ ուղեց օրուան յատուկ իր պատգամը: Պատարագին էր նորաօծ Արք. Տ. Մովսես Քիոյ. Շանսագեան: Աղօթակից էր Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիլը՝ Արք. Տ. Վիգել Ալ. Քիոյ. Կասիլեան, Ներկայ էին Ազգ. Վարչութեան անդամներն Դոկտ. Գալուստ Յակոբեան, Եկեղեցւոյ ժողովականութեան անդամներ, ռումանահայերու «Շաֆֆի» միութեան եւ շրջանի հայկական միութեանց ու կազմակերպութեանց Ներկայացներ եւ մեծ թիւով մուսա-լեռցիներ: Ներկայ էին նաեւ Ազգ. Առաջնորդարանի բարերարներն հանգուցեալ Կայծակ Օհաննեսեանի այրին՝ Տիկին Անահիտ եւ հարազատներ, բարերարին մահուան Ա. տարելիցի հոգեհանգստեան առիթով:

Իր հոգեւոր պատգամին սկիզբը, Առաջնորդ Սրբազնը առաջին հերթին փառք տուալ կտութեյ, որ առիթը ընծայած է դարձեալ միասին ըլլալու Յոլիվուտի Ս. Կարապետ մայր Եկեղեցւոյ մեջ եւ միասնաբար Նշելու Մուսա Լեռան հերոսամարտի 102-րդ տարեդարձը, եւ քաջ Մուսա լեռցիներուն հաւատքի օրինակով խնդրելու կատունը, որպեսզի միշտ մասնք հաւատարիմ զաւակները մեր նախնեաց: Ան այսուհետեւ յայտնեց, որ յաւարտ Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօնի պահուն, յատուկ աղօթք պիտի բարձրացուի Ազգ. Առաջնորդարանի բարերարներն՝ հանգուցեալ Կայծակ Օհաննեսեանի հոգւոյն համար. ան այս առիթով հակիրճ կերպով անդրադարձաւ անոր վաստակին ու բարեգործութիւններուն, Նշելով, որ Ազգ. Առաջնորդարանս, Ս. Կարապետ Մայր Եկեղեցին, «Շաֆֆի» միութիւնը եւ առհասարակ մեր ժողովուրդը տարի մը առաջ կորսնուցին խոնարի, ազնիւ եւ նուիրաբերող հայորդի մը, որ իր ծննդավայր Ռումանիային մինչեւ մեր ափերը գործեց լուսարձակներէ հեռու:

Առաջնորդ Սրբազնին պատգամը կերպնացաւ Աւետարանի օրուան հատուածին վրայ, որ կը պատմէր խուլ եւ համր մարդուն Թրիստոսի ծեռամբ բժշկուիլը (Մարկ. 7:31-37): Խօսելով այդ հրաշքի խորհուրդին մասին, Առաջնորդ Սրբազնը ըսաւ, որ «ամեն բանէ առաջ, մեր Տերը, իբրեւ գթառատ Աստուած, Փիզիքական հրաշք մը կատարեց, որ պարգևեց նաեւ հոգեկան հրաշք մը: Առաւել եւս, մարգարեւութեան մը իրականացումն էր, որովհետեւ 700 տարիներ առաջ, Եսայի մարգարեացած էր, թէ Մեսիան պիտի գայ, երբ խուլերը պիտի սկսին լսել եւ համրերը պիտի սկսին խօսիլ: Ան Նշեց, որ այս հրաշքին ընդմէշէն, այսօր, մեզի ալ պատգամ մը կը հասնի, որպեսզի մեր ականջներն ու աչքերը բաց պահենք կտութեյ պատգամներուն առջեւ, ընդառաջներ անոնց, մեր լեզուները պատրաստ ըլլան Տերը փառաբանելու, եւ մեր կեանքը կերտենք համաձայն մեզի ցոյց տրուած ուղիին:

ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՔԵՐՈՍԱՍՏԻ

Առաջնորդ Սրբազնը այսուհետեւ կանգ առաւ Մուսա Լեռան հերոսամարտի

խորհուրդին ու անժամանցելի պատգամին վրայ. «Ամեն տարի, երբ յիշատակումը կը կատարենք մեր հերոսամարտերուն, մեր հաւաքական յիշողութեան մէջ կը վերականգնի այն ճշմարտութիւնը, որ Յեղասպանութեան օրերուն, անկէ առաջ ու անկէ ետք, մեր ժողովուրդը՝ Յայաստանի, Կիլիկիոյ, Արցախի մէջ եւ այլուր, գիտցած է գործնապես ո՛չ ըստ Յեղասպանին, բազուկի ուժով դեմ դրած է անոր եաթաղանին ու իր գոյատեւումը ապահոված է ի գին գերագոյն զոհաբերութեան: Այս գիտակցութիւնը այսօր մաս կը կազմէ մեր ժողովուրդի Նկարագիրին ու նոյն ոգիով ալ կը շարունակւի մեր գոյամարտը»:

Ան շարունակեց ըսելով. «Մուսա Լերան հայկական գիւղերու մեր ժողովուրդը արդարութիւն դիմեց ինքնապաշտպանութեան իրաւունքին, անհաւասար ուժերով մարտի դաշտ նետուեցաւ շարդարար թուրքին դեմ, իր հոգիին մէջ ամրագրած ըլլալով այն սկզբունքը, թէ «Ամենայն տեղ մահը մի է, մարդ մի անգամ պիտ’ մեռնի, բայց երանի որ իւր ազգի ազատութեան կը զոհուի»: Ան նշեց, որ ինքնապաշտպանական հերոսամարտը մղուեցաւ այս գիտակցութեամբ, որ Մուսա Լերան բնակիչները մէկ մասնիկն էին Յա ազգին, անոնց գլխուն վերեւ կը ճօճէր Յեղասպանին սուրը: Եւ ինչպէս որ աւելի քան 15 դար առաջ, մեր Մամիկոնեան Սպարապետուն ու իր զինակիցները Աւարայրի դաշտ նետուեցան վասն հայրենեաց, վասն հաւատոյ ու ազգի պահպանման, նոյնպէս ալ մուսա լեռցիք զէնքի դիմեցին՝ վասն հաւատոյ ու հայութեան պահպանման:

«Անհաւասար մարտերը աւարտեցան յաղթանակով. բուռ մը և անհատակներուն զոհաբերութեամբ ժողովուրդը շահեցաւ գոյատեւման իրաւունքը», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնանը ընդգծելով, որ այս հերոսամարտուն ու ինչած նահատակները առանձնակի երեւոյթ չեին Յեղասպանութեան օրերուն. անոնք մէկ փառաւոր էջը կը կազմէն ինքնապաշտպանական ու ոչչացման դեմ մեր մաքառումներու պատմութեան, որ սկզբ առաջ էր 1915-էն շատ առաջ եւ շուտով արձանագրեց նաեւ Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի եւ զուգահեռ հերոսամարտերու էջերը, իսկ տասնամեակներ ետք շղթայազերծուած Արցախեան Ազատամարտը իր ներշնչումը առաւ նա՛եւ Մուսա Լեռէն: «Մեր հերոսամարտերը վերականգնեցին հայութեան կքած ողնայարը, այսօր ալ հպարտութեամբ բարձր կը պահեն մեր ճակատը: Ինչպէս Յեղասպանութեան մեր նահա-

տակները, նոյնպէս ալ Մուսա Լերան հերոսամարտի նահատակները մաս կը կազմեն 2015-ին, մեր եկեղեցւոյ կողմէ հաւաքաբար սրբադասեալ նահատակներուն: Անոնց կը դիմենք աղօթքով, ո՞չ միայն որպէսզի բարեխոս ըլլան մեզի համար, այլ նաեւ՝ որպէսզի գոտեպնդեն մեզ մեր այսօրուան ու վաղուան բոլոր պայքարներուն՝ ֆիզիքական թէ բարոյական բոլոր ճակատամարտերուն մէջ», Նկատեց Առաջնորդ Սրբազնանը, յիշեցնելով, որ հայութեան պայքարը այսօր ալ կը մղուի բազմաթիւ ճակատներու վրայ, Յայաստանի մէջ թէ Սփիլոքի տարածքին: Արցախի ու Յայաստանի սահմաններու պաշտպանութեան զուգահեռ, կը պայքարինք ի ինսդիր մեր վերանկախացած հայրենիքի ամրակայման, կը մարտնչինք ի ինսդիր մեր Դատին կենսագործման, կը պատրաստինք ազգութիւն տունելու Յայաստանի Յանրապետութեան իհմնադրութեան 100-րդ տարեդարձը: Սփիլոքի մէջ, մեր դիմաց կ'երկարին դիմագիծի ու մշակոյթի տիրութեան պայքարի ուղիները: Եւ այս բոլորին համար, մեր հերոսամարտերը կը մնան իբրեւ լուսատու փարոս եւ ուղեցոյց:

«Վստահ ենք, որ դուք՝ սիրելիներ, իբրեւ անոնց ժառանգորդները, այսօր ու յառաջիկային, յաղթական հերոսամարտին տարեդարձը պիտի վերածեք անոնց աւանդին ու ժառանգութեան ուխտի վերանորոգման օրուան, 1915ին, Մուսա Լերան բարձունքներուն ծածանած խաչանիշ դրօշը իբրեւ անժամանցելի աւանդ պիտի փոխանցեք նորահաս սերունդներուն», յորդորեց Առաջնորդ Սրբազնանը, հրաւիրելով, որ յարգանքով խոնարիկն Մուսա Լերան հերոսամարտի կերտիչներուն յիշատակին եւ աննահանչ կերպով շարունակենք անոնց կտակին կենսագործման մեր երթը:

ՄԱՏԱՂՈՐԾՆԵՔ

Արարողութեան աւարտին, Առաջնորդ Սրբազնանը, պատարագիչ քահանային, եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւնին եւ սարկաւագներուն ընկերակցութեամբ, թափօրով ուղղուեցաւ «Կարապետեան» սրահ, ուր կատարեց հերիսայի օրինութիւնը: Ներկաները երգեցին Մուսա Լերան հերոսամարտին ու Այնձարի նուիրուած երգեր: Իբրեւ բանախոս հրաւիրուած էր Դոկտ. Վահրամ Շամմասեան: Աւարտին, ներկաները օրինուած հերիսային բաժին առնելով, վերանորոգեցին հայութեան իրաւունքներուն պաշտպանութեան երթի հաւատարմութեան ուխտը:

**ԽԱՉՎԵՐԱՑԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՊԱՏԱՐԱԳ
ԵՒ ՄԱՏԱՂՈՐԾՆԵԶ ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՅՆ
Ս. ԽԱՉ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐԻՆ ՄԵԶ**

Մոնթեպելլոյի Ս. Խաչ Մայր Տաճարի անուանակոչութեան տօնը փառաջուր կերպով տօնախմբութեաւ Կիրակի, 17 Սեպտեմբեր 2017-ին: Եպիսկոպոսական Ս. Պատարագ մատուցածց եւ իր հոգեւոր պատգամը փոխանցեց Թեմիս բարեցան Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան:

Ս. Խորանին սպասարկեցին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արք. Տ. Աշոտ Զինյ. Գամպուրեան եւ Արք. Տ. Մովսէս Զինյ. Շաննագեան: Յաւատացեալներու կողմին, ներկայ էին շրջանի երեսփոխաններ, բարերարներ եւ գաղութիս մեջ գործող միութեանց ներկայացուցիչներ: Ս. Պատարագի ընթացքին, Առաջնորդ Սրբազնը կատարեց Խաչի տօնին Անդաստանի արարողութիւնը: Ապա, փոխանցեց իր պատգամը, որուն բնաբան ընտրած էր շարականագիրին «Փառք Սուրբ Խաչի, Ալելուիա» բառերը: Ան յիշեցուց, որ «հաւաքարար երգեցինք շարականը, փառք տալով մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուսի Զրիստոսի Սուրբ Խաչին, որ մեզի համար փրկութեան երաշխիքը եղաւ, որովհետեւ անոր վրայ ինք իր անմեր արինը թափեց եւ իր անարատ բազուկը տարածեց, իր կեանքը զոհեց, որպէսզի մենք բոլորս փրկութեան արժանի ըլլանք, եւ իրեն հաւատալով յախտենական կեանք ունենանք:

«Զրիստոնեութեան իմաստը կանուխէն լաւապէս ճանչցած եւ զայն իւրացուցած հայ ժողովուրդը գիտցաւ, որ խաչը լոկ փայտ չէր, ոչ ալ մահուան գործիք, այլ անմահութեան յոյս եւ յաղթանակի փարոս, որ դարեր շարունակ ուժ ներշնչեց հայ հաւատացեալին, հայ ընտանիքին, հայ հերոսին, հայ զինուորներուն, մեզի համար եղաւ կեանքի բանալին, փրկութեան ճանապարհը, Աստուծոյ զօրութիւնը եւ մեր պատմութեան ուղին:

«Մեր ամենօրեայ, շաբաթօրեայ, եւ կիրակնօրեայ վարժարաններու վերամուտի այս օրերուն, պետք է գիտակցինք, որ հայ դպրոցը մեզի համար այն խաչն է, որ զոհողութեան եւ ծառայութեան ուղինով, մեր նոր սերունդները պիտի առաջնորդէ յաղթանակի: այս գիտակցութեամբ պիտի թափանցենք խաչի խորհուրդին եւ իմաստին, հոգեւոր եւ ազգային մեր կեանքին մեջ: Յայց. Առաք. Եկեղեցին եւ ազգային հաստատութիւններն ու կազմակերպութիւնները, որպէս յաղթութեան կնիք, մեր նոր սերունդներուն առողջ պահպանման եւ անոնց վնասող բոլոր տեսակի թշնամիներուն դեմ վահան պիտի դարձնենք, այլապէս, խաչի խորհուրդը կը տկարանայ մեր կեանքին մեջ: Մայր հայունիքի պահպանութեան եւ մեր պետութեան ամրակայման ու հայ հողի ազատագրութեան ի խնդիր, հայ հողին վրայ կանգնած խաչի խորհուրդը մարմսաւորոյ անհամար խաչքար կոթողները, որպէս կենդանի վկայութիւն խաչի խորհուրդին, ընդմիշտ պիտի ներշնչեն մեզ ու առաջնորդեն մեր կեանքը»:

Սրբազնը հաւատացեալները յորդորեց ըսելով. «Խաչվերացի տօնը թող ըլլայ խաչի խորհուրդը մեր առօրեային մեջ կենսաւորելու մղիչ ոյժը, որպէսզի մեր ժողովուրդի կեանքը, հրեղեն սիւնի առաջնորդութեամբ, մեր թշնամիներուն դեմ յաղթութեան առիթ ըլլայ, եւ ներշնչում ընծայէ համայն մեր ժողովուրդին»:

Իր խօսքի աւարտին, ան ևշեց, որ «Տեր ողիրմեա»ի պահուն, պիտի յիշենք մեր թեմի սպասարկուներէն՝ նոր վախճանած Տ. Նարեկ Աւ. Զինյ. Շրիգեանը:

Արարողութեան աւարտին, հաւատացեալները ուղղութեան «Բաղրամեան» սրահ, ուր կատարուեցաւ մատաղի օրինութիւնը ու բաշխումը: Ապա տարիներու գեղեցիկ աւանդութեան համաձայն, տեղի ունեցաւ սիրոյ ճաշ, կազմակերպութեամբ Տիկնանց Օժանդակ Սարմինին:

**ՀԱՆԳԻՄ
ՀՈԳԵԼՈՅՍ Տ. ՆԱՐԵԿ ԱՒ. ԶԻՆՅ.
ՃՐԻԳԵԱՆԻ**

Արեւմտեան մեր Թեմն ու հաւատացեալ ժողովուրդը Երկուշաբթի, 18 Սեպտեմբեր 2017-ին վերջին յարգանքը մատուցեցին բազմավաստակ հոգեւորականի մը՝ Տ. Նարեկ Աւ.

քին. Ծրիգեանին, որ աւելի քան 60 տարիներ ծառայեց Յայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ, Յայ Դպրոցին ու մեր ժողովուրդին, կերտեց պատկառելի վաստակ, վայելեց մեր ժողովուրդին սերն ու յարգանքը, եւ իր երկրաւոր կեանքը կնքեց Երեքաբթի, 12 Սեպտեմբերին:

Վախճանեալ Զահանայ Յօր Վերջին օծումն ու թաղման կարգը տեղի ունեցան Կլենտեյի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, յընթաց Ս. Պատարագի, ձեռամբ՝ Առաջնորդ Սրբազնի եւ աղօթակցութեամբ հոգեւորականաց դասու անդամներու: Արարողութեան մասնակից եղաւ նաեւ Արեւմտեան Թեմի նախկին առաջնորդ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յնվսեփեան, ընկերակցութեամբ հոգեւոր հայրերու: Ս. Պատարագը մատուցեց Արժ. Տ. Վազգէն Աւ. Քին. Աթմաճեան:

Առաջնորդ Սրբազնը Սրբալոյս Միւռոնվ եւ մեր Եկեղեցւոյ կարգով կատարեց Վերջին օծումը: Արարողութեան աւարտին, ընթերցուեցան Ն.Ս.Օ.Ս.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի եւ Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Օշկան Արք. Չոլոյեանի ցաւակցական գիրերը: Նշենք, որ վախճանեալ քահանայ հայրը, իբրեւ ուսուցիչ եւ հոգեւորական, ծառայած է Այսճարի, ապա նաեւ Արեւմտեան մեր Թեմի վեց Եկեղեցիներու ծխական համայնքներուն:

Դամբանականը արտասանեց Առաջնորդ Սրբազնը, որ հանգամանօրէն Ներկայացուց Տ. Նարեկ Զահանայի կեանքի ուղեւորութիւնն ու նուիրեալ աշխատանքով կերտուած վաստակը: Իբրեւ առաջնորդող մտածում՝ աև մէջբերեց Կորնթացիներուն ուղղուած Պողոս Առաքեալի նամակին 15-րդ գլուխի 58-րդ համարը, որ կ'ըսէ. «Ամուր եւ հաստատուն մասցէք, միշտ աւելիով աշխատեցէք Տիրոջ գործին համար, գիտնալով, որ ձեր յոգնութիւնը առանց վարձատրութեան չի մնար Աստուծոյ առջեւ»: Ան նշեց, որ այսօր, տրտմութեամբ լեցուն սրտով հաւաքրուած ենք այս Եկեղեցւոյ կամարներուն տակ, Վերջին յարգանքը մատուցանելու Տ. Նարեկ Աւ. Քին. Ծրիգեանին, որ հեղինակաւոր անհատակա-

նութիւն էր եւ նուիրեալ հոգեւորական: Ան իր կեանքը կերտեց մեր Եկեղեցւոյ եւ հայկական ուսումնարաններուն ծառայութեան ճամբով, եղաւ ընտանեսէր հայր ու ամուսին: Ան վեր առաւ վախճանեալ Զահանայ Յօր Նկարգրային հիմնական գիծերը, ընդգծելով, որ ան հաւատացեալ, քաջ, յանձնառու, չարքաշ ու հետեւողական մշակ մըն էր ու Աստուծոյ հաւատարիմ ծառայ: Ան եղաւ Եկեղեցաշէն եւ դպրոցաշէն, սկսելով Այսճարէն մինչեւ Կրեւմտեան մեր Թեմը, ծառայեց Թեմիս ծխական 6 համայնքներու, մնաց Կիլիկեան Ս. Աթոռին հաւատարիմ առաջեալը, եղաւ կարգապահ, եւ կարգապահութիւն ներշնչեց գործակիցներուն, իր հօտը առաջնորդեց իբրեւ քաջ հիվի: Ան թեւ Ֆիզիքապէն կը բաժնուի մեզմէ, սակայն իր ետին կը թողու գեղեցիկ եւ մնայուն ժառանգութիւն մը, նաեւ կեանքի վաստակէն բխած յիշատակներ, որոնք մեզի հետ պիտի մնան ընդմիշտ:

Տ. Նարեկ Զահանային Վերջին հրաժեշտի այս պահը, շարունակեց Առաջնորդ Սրբազնը, հոգեւորականներուս համար ուխտի Վերանորոգման օր է, որպէսզի մենք եւս, վախճանեալ Զահանայ հօր կերտած վաստակին հետեւողութեամբ Վերակենսաւորենք մեր ծառայական առաքելութիւնը եւ շարունակենք սպասարկել մեր Եկեղեցւոյ ու մեր ժողովուրդին: Այս առիթով, ան յանուն մեր Թեմին մէջ ծառայող Միաբաններուն, հոգեւորականաց դասուն, ժողովականութեան եւ հաւատացեալ ժողովուրդին՝ ցաւակցութիւն յայտնեց վախճանեալ Զահանայ Յօր զաւակներուն՝ Ցոլակի, Նեկտարի, Սալբիի, Նայիրիի, Ջորջ՝ Սոսիի եւ անոնց ընտանեկան հարազատներուն, Նշելով որ, Ցորի խօսքերով՝ Տէր Յայրը իր կեանքը կը կնքէ իբրեւ հասուն եւ արդիւնաբեր հասկ, ու աղօթք բահձրացուց առ Աստուած, որ վախճանեալ Զահանայ Յօր յաւիտենական հանգիստ պարզեւէ Երկնային Արքայութեան մէջ, ուր պիտի Վերամիանայ Երեցկին Պայծառի եւ իրմէ բաժնուած զաւակներուն:

Եկեղեցական արարողութեան աւարտին, վախճանեալ Զահանայ Յօր մարմինը փոխադրուեցաւ եւ Վերջնական հանգիստի համար ամփոփուեցաւ Յոլիվու Յիլզի «Ֆորեւթ Լու» գերեզմանատան մէջ:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ ԵՒ ԵՌԱԳՈՅՆ ԴՐՈՅԻ ՕՐՅԱԾՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի անկախութեան հոչակման 26-րդ տարեդարձին առիթով, Կիրակի, 24 Սեպտեմբեր 2017-ին, Առաջնորդ Սրբազնի տնօրինումով, մեր բոլոր Եկեղեցիներուն մեջ տեղի ունեցաւ Հանրապետական Մաղթանք:

Առաջնորդ Սրբազնանը հանդիսապետեց Ենսինոյի Ս. Նահատակաց Եկեղեցւ Ս. Պատարագին, գլխաւորեց Հանրապետական Մաղթանքի արարողութիւնը, կատարեց Եռագոյն դրօշի օրինութիւնը եւ ուղղեց իր պատգամը: Պատարագին էր Արժ. Տ. Ռազմիկ Ար. Զինյ. Խաչատուրեան. Ներկայ էին Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Տիգրան Վահե Յովակիմեան եւ տիկինը, Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովի անդամներ, շրջանի միութեանց ու կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ:

Հանրապետական Մաղթանքի արարողութիւնը սկսաւ խաչի եւ Դրօշակի թափօրով, Հ.Ս.Ը.Ս.ի «Մասիս» մասնածիւղի սկալուտներ հայկական Եռագոյնը բերին Ս. Խորան, մինչ դպրաց դասը Կ'երգեր «Նշանաւ ամենայալթ խաչիւդ» շարականը: Տետևեցան աղօթըներ, շարականներ, Ս. Գրային ընթերցումներ. աղօթք բարձրացուեցաւ ի խնդիր մեր հայրենիքի հզօրացման ու բարգաւաճման, ինչպես նաև Երկրի դեկավարներուն գործոց բարեաց յաջողութեան: Առաջնորդ Սրբազնանը կատարեց դրօշի օրինութիւնը եւ Աստուծոյ օրինութիւնը խնդրեց մեր ազգի յառաջդիմութեան համար:

Իր պատգամին սկիզբը, «Զու ամենայալթ խաչիդ նշանովը պահե ու պահպանէ մեզ աներեւոյթ թշնամիներէն, ո՞վ մարդասէր Տեր, որովհետեւ դուն ես փառքի թագաւորը, օրինեալ զլլաս յաւիտեան» բառերով՝ Առաջնորդ Սրբազնանը խնդրանք բարձրացուց առ Աստուծած, որպեսզի պահե եւ պահպանէ մեզ, մեր հայրենիքն ու հայ ժողովուրդը: Ապա,

հակիրճ ձեւով ներկայացուց «Հանրապետական Մաղթանք»ի իմաստն ու նպատակը, նշելով, որ այս արարողութեան ընթացքին փառք եւ գոհութիւն յայտնեցինք Աստուծոյ անկախ պետականութիւն պարգեւելուն եւ մեր պետութիւնը անսասան պահելուն համար: Ան յայտնեց, որ այսօր, գեղեցիկ զուգադիպութեամբ մը, մեր Եկեղեցին կը նշէ Վարագայ Ս. Խաչի տօնին բարեկենդանը, որ Խաչի չորս տօներէն մեկն է եւ յատուկ է մեր Եկեղեցւոյ, անոր արմատները կ'երթան Հայաստանի մեջ քրիստոնեութեան պետական կրօնք հոչակման օրերը: Արդարեւ, Ս. Յահիսիմէ Քրիստոսի խաչափայտէն մասունք մը Հայաստան բերած էր, զոր հալածանգի վտանքի օրերուն ապահով վայրի մը մեջ պահեց եւ եօթներորդ դարուն, երբ Հայաստան ինկած էր արաբական տիրապետութեան տակ, հրաշքով մը Ս. Խաչը գրտնուեցաւ Վարագ Լեռան վրայ, եւ այսուհետեւ, մեր պատմութեան ամենաջննակ օրերուն պահպանէց մեզ: Մեր ժողովուրդը խաչի լոյսին հետեւելով քալեց դարերու ընդմեջն, մինչեւ որ հասաւ 1918 թուականը, երբ ծնունդ առաւ Հայաստանի անկախ հանրապետութիւնը: Հանրապետութեան կարճատեւ կեալսքն ետք, Հայաստանի մեջ հաստատուեցաւ համայնավար տիրապետութիւնն, եւ ահա, 70 տարի ետք, Հայաստան վերստին անկախ դարձաւ 26 տարի առաջ եւ մենք 21 Սեպտեմբերին, Հայաստանի մեջ եւ Սփիրոջի տարածքին, միասնաբար նշեցինք անկախութեան տօնը:

«26 տարի առաջ վերածնած անկախութիւնը մարմնաւորեց Հայաստանի անդրանիկ հանրապետութեան աւանդներն ու ժառանգութիւնը: Եռագոյն դրօշը անգամ մը եւս ծածանեցաւ մեր հայրենիքի երկնակամարին, վերականգնեցան Քայլերգն ու Զինանշանը, վերակազմաւորուեցան բանակն ու պետական հաստատութիւնները: Եւ ահա, 26 տարիէ ի վեր, Հայաստան կը քալէ իր սեփական ուղիով, տերն է իր ճակատագիրին եւ աւանդապահը՝ Ազգատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանի հոչակագիրին, որ մեզի հասած է անդրանիկ հանրապետութենեն»: Ան նկատել տուաւ, որ «26 տարիներու երթը նոր հանգրուաններ կտրած է մեր ազգային իրաւունքներուն ճանաչում ապահովելու ճանապարհին: Երկու տարի առաջ, կտրեցինք Յեղասպանութեան 100-ամեակի հանգրուանը եւ մեծ յառաջխաղացըներ արձանագրեցինք մեր Դատի ճանաչման ճամբուն վրայ, Արցախեան Պայքարը մինչեւ այսօր ալ կը շարունակուի անսահանց

ու անսասան կամքով, մնալով այն հունին մեջ, որ սկիզբ առած էր անկախութեան հրչակման նախօրեակին: Փաստորեն, Սարդարապատը, Բաշ Ապարանն ու մեր պատմական հերոսամարտերու դաշտերը այսօր փոխադրուած են Արցախ, ուր մեր քաջարի բանակայիններն ու ֆետայինները հայրենի հողը կը պաշտպանեն գերազոյն զոհորութիւններով, իրենց կողքին ունենալով ամբողջ հայութիւնը»: Առաջնորդ Սրբազնը ընդգծեց, որ ներկայիս, «Հայաստանի անկախութեան վերահաստատումն ու Արցախեան Պայքարը հպարտանքի աղբիւր են ողջ հայութեան համար, Հայաստանի թէ սփիւրեան օճախներուն մեջ: Մենք եւս, իբրեւ Արեւմտեան Թեմի հաւատաւոր զաւակներ, հպարտ ենք Հայաստանով, զօրակից ենք Արցախի ինքնապաշտպանութեան լծուած բանակայիններուն ու ազատամարտիկներուն, Արցախի ու Հայաստանի պետութեասց»: Ան իր պատգամը եզրափակեց կոչ ուղղելով հաւատացեալներուն, որ «այսօր, անգամ մը եւս աղօթք բարձրացնենք առ Աստուած եւ խնդրենք, որ անվտանգ պահէ մեր անկախ հայրենիքը, հզօրացնէ մեր հողերուն ու սահմաններուն պաշտպանները՝ բանակն ու զինակից ազատամարտիկները, եւ մեր պետութեան ղեկավարներուն պարզեւէ իմաստութիւն ու կարողութիւն՝ մեր հայրենիքին նաւը առաջնորդելու դեպի խաղաղութեան ափ, դեպի ամրակայում եւ բարգաւաճում»: Ան օրինեց հայրենիքի պաշտպանները եւ մաղթեց, որ հայկական Եռագոյնը հպարտօրէ ծածանի մեր հայրենիքին ու աշխարհասփիւր հայութեան երկնակամարին:

Արարողութիւններէն ետք, եկեղեցւոյ հովիւն ու հոգաբարձութիւնը անակնկալ հիւրասիրութիւն մը կազմակերպած էին ի պատիւ Առաջնորդ Սրբազնին, անոր ծննդեան 60-րդ

տարեդարձին առիթով:

Յիւրասիրութիւնը տեղի ունեցաւ Եկեղեցւոյ կից «Եղիա Սարաֆեան» դահլիճին մեջ: Ներկայ էին Յոգեւոր հովիւր, Ազգ. Վարչութեան ատենապետը, Յ.Յ.Դ. «Ռոստոմ» Կոմիտէի, ազգային Երեսփոխանական ժողովի, հոգաբարձութեան, Տիկնաց միութեան, դպրաց դասի, Կիրակոսորեայի, ՀՕՍ-ի Ծրչանային Վաշութեան ու Յովիտի «Անահիտ» մասնաճիւղի Եւ Քեսապի Ուսումնասիրաց միութեան անդամներ: Առաջնորդ Սրբազնին շնորհաւորանքի ու բարի մաղթանքի խօսքեր ուղղեցին Տ. Ռազմիկ Աւ. Զահանայ, Ազգ. Վարչութեան ատենապետն ու հոգաբարձութեան ատենապետ Տիար Լեւոն Արապեան: Առաջնորդ Սրբազնը շնորհակալութիւն յայտնեց գեղեցիկ անակընկալին համար:

Աշխատավորական Մեծ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ ՆԵՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱԿԻՆ ՅՈՒԲԵԼԵՏԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

2017 տարին յոթելենական հանգրուան մը կը հանդիսանայ Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի կեանքին մէջ ու ծառայական առաքելութեան ճամբուն վրայ. արդարեւ, 2016 տարին կը զուգադիպէր իր կուսակրօն քահանայութեան 40-ամեակին, իսկ այս տարի՝ Եպիսկոպոսական ծեռադրութեան 20-ամեակին, իբրեւ Թեմակալ Առաջնորդ աւելի քան 20 տարի ծառայութեան եւ ծննդեան 60-ամեակին: Յայտնեաց, որ այս առթիւ, Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Արքամ Ա. Կաթողիկոս Յայրապետական Օրինութեան Գիր մը յղած էր Առաջնորդ Սրբազանին:

Այս հանգրուաններուն առթիւ, Թեմիս Ազգ. Վարչութիւնը Ուրբաթ, 29 Սեպտեմբեր 2017-ին, Ազգ. Առաջնորդարանի «Տիգրան Եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ կազմակերպած էր պաշտօնական հանդիսութիւնը մը, որուն իրաւիրուած էին Ազգային Առաջնորդարանի մէջ ընտանիքին ներկայացուցիչները. Ներկայ էին Յ.Յ.Դ. Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Կեդրոնական Կոմիտէի ներկայացուցիչ՝ Տիգրան Տարօն Տէր Խաչատրութեան ու քաղաքական ներկայացուցիչ՝ Տիգրան Աւետիք Իզմիրլեան, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան անդամներ՝ Տեարք Խաժակ Տիգրանեան ու Վահե Եագուականը, հոգեւորականաց դասուեւ Ազգ. Վարչութեան անդամներ, ծխական շրջաններու հոգաբարձութեանց ատենապետները, Տիկնանց Օժանդակ Միութեան անդամներն ու Ազգ. Առաջնորդարանի անձնակազմը: Ներկայ էին և այլ Առաջնորդ Սրբազան Յօր Եպիսկոպոսական ծեռադրութեան եւ օծման կնքահայրը՝ Տէր եւ Տիկին Ժան եւ Աստղիկ Պետրոսեան ամոլն ու իր հարազատները:

Նախքան պաշտօնական ընթրիքը, իիւրերը մտերմիկ պահ մը ունեցան Առաջնորդ Սրբազանին հետ: Այսուհետեւ, պաշտօնական յայտագիրը սկսաւ ժամը 8:00-ին՝ պատշաճ յայտագիրով մը: Յանդիսավարն էր Կլենտէյի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւներւ՝ Արք. Տ. Վագգեն Ալ. Թիև. Աթմանեան:

Առաջնորդ Սրբազանը կատարեց սեղաններու օրինութիւնը: Յանուն Ազգ. Վարչութեան, բարի գալուստի ու ողջոյնի խօսք արտասանեց ատենապետը՝ Տիգրան Վահե Յովակիմեան, որ շնորհաւորեց Առաջնորդ Սրբազանը, վեր առաւ մասնաւորաբար մեր Թեմի ծառայական կեանքին մէջ անոր ներդրումը եւ

բարի երթ մաղթեց անոր յառաջիկայ աշխատանքներուն: Խօսելով Առաջնորդ Սրբազանին վաստակին մասին, Տիգրան Յովակիմեան նշեց, որ ան իր ծառայական կեանքի մէջ մասը անսակարկորդն նուիրած է մեր Թեմին, իբրեւ հոգեւոր տեսուչ, ժողովական եւ 6-րդ շրջանի մը համար իբրեւ Առաջնորդ: «Այս Թեմին մէջ Առաջնորդ Սրբազանին կենսագրութիւնը սկսած է արձանագրուիլ 1982-ին, եւ մինչեւ օրս ալ, Երիտասարդական նոյն խանդով ու կամքով կը շարունակէ իր առաքելութիւնը», շեշտեց ան: Յանդիսութիւնը ուներ յատուկ անսակընկալ մը. Վաստակաւոր արուեստագետ Ռազմիկ Յաճիբեան բեմ բարձրանալով Առաջնորդ Սրբազանին նուիրեց իր կողմէ գծագրուած՝ Առաջնորդ Սրբազանին իւղաներկ դիմանկարը:

Յանդիսավավարը ներկայացուց Առաջնորդ Սրբազանին կենսագրականը եւ աւելի քան 40 տարիներու մատուցած ծառայութիւններն ու իրագործումները՝ ի խնդիր Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ եւ հայ ազգի պայծառացման ու բարգաւաճման:

Երեկոն յագեցած էր գեղարուեստական կոկիկ յայտագիրով: Ընթրիքի տեւողութեան ելոյթ ունեցան դաշնակահար Կրեկ Յօշարեանն ու սրնգահար Սալբի Քերքոնեանը, որոնք դասական, ժողովրդային ու հայրենասիրական երաժշտութեամբ խանդավառեցին մթնոլորտը:

Այսուհետեւ, հոգեւորականաց դասու անդամները բարձրացան բեմ եւ «Ուրախ Լեր» շարականի երգեցողութենէն ետք Յոզ. Տ. Պարոյը Վրդ. Շերսնեգեան ընթերցեց Նորին Ս. Օծու-

թեան Հայրապետական Օրինութեան Գիրը, որուն մէջ Նորին Ս. Օծութիւնը կը շնորհաւորէր Առաջնորդ Սրբազնին յոթելեսական տարին, եւ կը նշէր.- «ծառայութեամբ լեցուեցան, ծառայութեամբ հարստացան ու ծառայութեամբ արժենորուեցան Զեր կեանքի շուրջ քառասուն տարիները: Որպէս միաբան Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Զեր կեանքը ի սպաս որիք հայ Եկեղեցւոյ ու հայ ժողովուրդի անսակարկ ծառայութեան: Ծառայութիւնը Զեզի համար դարձաւ ամենօրեայ ապրում, տագնապ ու նուիրում ի խնդիր այս բոլոր արժեքներուն ու սկզբունքներուն, որոնց կենսագործման կոչուած է հայ Եկեղեցւոյ հոգեւոր մշակը ու յատկապէս՝ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հաւաքական առաքելութեան զինուրագրուած հոգեւորականը: Այս գիտակցութեամբ ու յանձնառութեամբ ծառայեցիք դուք՝ Ամերիկան մինչեւ Յունաստան եւ Միացեալ Սահանգներ»:

Վեր առնելով Առաջնորդ Սրբազնի հաւատարմութեամբ լիացած ծառայութիւնը, Վեհափառ Հայրապետը կը շեշտէր.- «Զեր ծառայութիւնը նուիրումի ու հաւատարմութեան առընթեր նաեւ յատկանշուեցաւ աշխատասիրութեամբ: Զեր ծառայութեան, յատկապէս Առաջնորդական շրջանը արժենորուեցաւ նորանոր իրագործումներով՝ մասնաւորաբար Եկեղեցաշինութեան ու դպրոցաշինութեան մարգերէն ներս: Այս ծիրին մէջ, յատուի յիշատակութեան արժանի է նորակառոյց Ազգ. Առաջնորդարանի իրագործումը: Անցնող քսան տարիներուն Զեր գլխաւորութեամբ ու Ազգ. Վարչութեանց ու յարակից մարմիններու օժանդակութեամբ, շինարարական աշխատանքներու կողքին, Թեմը այլապէս կարեւոր իրագործումներ արձանագրեց՝ քրիստոնեական դաստիարակութեան, մշակութային, կազմակերպչական ու յարաբերական քնազաւառներն ներս»: Աւարտին, Նորին Ս. Օծութիւնը մեծապէս կը գնահատէր Առաջնորդ Սրբազնին բազմամեայ վաստակը, կ'ողջունէր անոր ծառայական կեանքի այս կարեւոր հասգրուանը

ու կը մաղթէր նորանոր ծառայութիւններով հարուստ առողջ կեանք մը՝ լեցուն Ս. Յոգիին շնորհներով:

Այսուհետեւ, Ենսինոյի Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արք. Տ. Շագմիկ Աւ. Զինյ. Խաչատուրեան հանդէս եկաւ մեներգով մը. ան, ընկերակցութեամբ դաշնակահար Կրէկ Յօշարեանի, մեներգեց Յ. Միրզա Վանանդեցիի «Հայաստան Երկեր Դրախտավայր» դասական գոհարը:

Յանուն Թեմիս հոգեւորականաց դասուն, սրտի խօսքով հանդէս եկաւ Առաջնորդական Փոխանորդ Գերպ. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեան: Ան վեր առնելով Առաջնորդ Սրբազնին առաքինութիւններն ու անխոնչ հոգեւորականի վաստակը, շեշտը դրաւ Առաջնորդ Սրբազնը բնորոշող չորս յատկութիւններու վրայ. առաջին՝ կորովի Առաջնորդ, Երկորդ՝ աշխատասէր հոգեւորական, Երրորդ՝ կազմակերպող եւ չորրորդ՝ մտասեւեռում ունեցող ու գործը հետապնդող Առաջնորդ: Ան շնորհաւորականի խօսքեր ուղղեց Առաջնորդ Սրբազնին, մաղթելով ոյժ եւ կորով ու ծառայութեան Երկար տարիներ:

Յանուն Ազգ. Առաջնորդարանի անձնակազմի անդամաններուն, Երախտագիտութեան ու բարեմաղթութեան խօսք արտասանեց Տիկին Թևար Գործոշեան: Ան նշեց, որ Ազգ. Առաջնորդարանի անձնակազմի անդամները, իբրեւ ամենօրեայ գործակիցներ, վկաներն են Առաջնորդ Սրբազնին նուիրեալ ու վաստակաշատ կեանքին: Տիկնանց Օժանդակ Մարմինին կողմէ սրտի խօսք արտասանեց Տիկին Սիլվա Սայապալեան: Ան խորագաց Երախտագիտութեան եւ շնորհաւորականի խօսքեր ուղղեց Առաջնորդ Սրբազնին, նշելով որ Ազգ. Առաջնորդարանի Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը միշտ ալ վայելած է Առաջնորդ Սրբազնին իմաստուն ու ապագայատեսիլ ուղղութիւնները:

Բարեմաղթանքի ու շնորհաւորականի խօսք արտասանեց նաեւ Առաջնորդ Սրբազնին Եպիսկոպոսական ծեռնադրութեան ու օժման կնքահայրը: Ան շնորհաւորեց Առաջնորդ Սրբազնին յոթելեսական ամեակները եւ նշեց, որ Առաջնորդ Սրբազնը ճանչցած է իբրեւ տեսիլը ունեցող, ժրաշան, գործունեայ ու ծգտումի տեր Յօգեւոր Առաջնորդ մը: Ան յիշեց, որ «Երբ Ազգային Առաջնորդարանի այս շնոքը Երազ մը կը թուէր ըլլալ շատերուն համար, Առաջնորդ Սրբազնը իր ապագայատեսիլ ծգտումով ու ժրաշան աշխատանքով իրակա-

Նույիին դարձուց այդ երազանքը»:

Յանու Ազգ. Վարչութեան, սրտի խօսք արտասանեց փոխ ատենապետը՝ Շիար Կարօ Եշկիեան: Ան ողջունեց ներկաները, գոհութիւն յայտնեց այս գեղեցիկ երեկոյիցին համար եւ երկար ու առողջ կեանքի բարեմաղթութիւններ փոխանցեց Առաջնորդ Սրբազնին: Ան նշեց, որ Առաջնորդ Սրբազնը աւելի քան 40 տարիներ իր կեանքը ի սպաս դրած է հայ Եկեղեցւոյ ու հայ ազգին՝ մեծ ներդրում ունենալով թեմիս կազմակերպման ու յառաջացման աշխատանքին մեջ. «բայց այդ աշխատանքները այնքան ալ հեզասահ չեն ընթացած», նշեց Շիար Եշկիեան, «սակայն Առաջնորդ Սրբազնը շնորհի իր աշխատասիրութեան, ուղղամտութեան եւ յանձնառու նկարագրին կրցած է փարատել բոլոր տեսակի դժուարութիւններն ու խոչընդուները՝ թեմիս պատմութեան մեջ թողելով ոսկեայ տառերով ամրակուռ անուն մը»: Ողջոյնի ու շնորհաւորանքի խօսք արտասանեց նաեւ Ազգ. Կեդրոնական վարչութեան անդամներն՝ Շիար Խաժակ Շիքհճեան: Ան վեր առաւ Առաջնորդ Սրբազնին անքասիր Եկեղեցականի ծառայութիւնն ու վաստակը, նշելով, որ ան իր բովանդակ կեանքը նույիրաբերած է ազգին ու Եկեղեցին, աննկուն կամքով, խոհեմութեամբ, զգօնութեամբ ու մանաւանդ նախանձախնդրութեամբ մօտեցած է իր աշխատանքներուն եւ հաւատարիմ եղած է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբանական ուխտին ու առաքելութեան:

Եզրափակիչ խօսքը արտասանեց Առաջնորդ Սրբազնը: Ան փառք ու գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ, որ իբրև մեկ ընտանիքի անդամներ բոլորուած են Ազգի Տան Երդիքին ներքոյ: Ան իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Վեհափառ Հայրապետին, որ իր միտքերը գիրի Վերածելով Հայրապետական Օրինութեան Գիր յղած եւ իր սրտագիր բարեմաղթանքները արտայայտած եր: Ան նախ եւ առաջ ողջունեց ներկաները, ապա, գնահատեց Ազգ. Վարչութեան բոլոր անդամներն ու գոհունակութիւն յայտնեց այս ձեռնարկի կազմակերպման եւ

արտասանուած խորազգաց խօսքերուն ու բարեմաղթանքներուն համար:

Խօսելով իր ծառայական կեանքի աւելի քան 40 տարիներու փորձառութեան մասին, Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ ինք միշտ հաւատացած է գործի ոյժին, եւ սկզբունք ըրած է խօսելէ առաջ գործել: Առաջնորդ Սրբազնը կանգ առաւ հաւաքական վերանորոգման կարուրութեան վրայ եւ կոչ ուղղեց վերանորոգմական կեանքի մեջ, եւ այդ վերանորոգմամբ աւելի եւս մօտենալ գիրար ու զօրանալ իրարմով: Ան նշեց, որ անցնող աւելի քան 40 տարիներուն ընթացքին իր ծառայութիւնը հաւատարմութեամբ ի սպաս դրած է Աստուծոյ փառքին, Եկեղեցւոյ պայծառութեան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ս. Աթոռի վերելքին, Արեւմտեան Թեմի շինութեան եւ հայ ժողովուրոյի հոգեւոր ու ազգային կեանքի բարօրութեան համար եւ յոբելենական այս պահը լաւագոյն առիթն է վերանորոգման, որպեսզի նոր աւիւնով, նոր կենսունակութեամբ ու խանդով լծուի Աստուծոյ եւ ազգի ծառայութեան:

Մեծարանքի Երեկոն վերջ գտաւ Առաջնորդ Սրբազնին «Պահպանիչ»ով եւ «Կիլիկիա» մաղթերգով:

**ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՐԱՆԳՏԵՐՈՒ ԵՒ ՔԱՆԱՏՎԵԻ ՄԻԶ-ԹԵՄԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆԱՑ
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՆՈՒԽՐՈՒԱԾ «ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ»**

Երկուշաբթի, 2 Հոկտեմբեր 2017-ին, Ս. Թաղամանչաց տօնի նախօրեակին, Յիւսիսային Ամերիկայի մեր երեք թեմերու՝ Արեւելեան, Արեւմտեան ու Քանատայի թեմերու հոգեւորականաց դասերը երրորեայ միացեալ համագումար մը ունեցան Սոնթթեալի մէջ, հիւրընկալութեամբ Քանատայի թեմին:

Այս տարուան համագումարին ընդհանուր խորագիրն էր «Վերանորոգում»՝ մեկնելով 2017-ը «Վերանորոգումի Տարի» հռչակող Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի պատգամին:

Համագումարը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ երեք թեմերու Առաջնորդներուն՝ Բարձր. Տ. Օշական Արք. Չոլոյեանի (Արեւելեան թեմ), Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի (Արեւմտեան թեմ) եւ Բարձր. Տ. Բաբեկ Արք. Չարեանի (Քանատայի թեմ):

Համագումարը սկսաւ Երեքաբթի, 3 Հոկտեմբերի առաւօտուն, Սոնթթեալի Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Գիշերային եւ Առաւոտեան ժամերգութեամբ, որուն աւարտին Գերապ. Տ. Սահակ Շ. Վրդ. Եմիշեան հոգեւոր խորհրդածութիւն մը կատարեց «Վերանորոգումը Եկեղեցւոյ առաքելութեան առանցքը» նիւթով:

Թեմակալ երեք Առաջնորդները հանդէս եկան ողջոյնի ու բացման խօսքով, որմէ ետք տեղի ունեցաւ Դիւանի ընտրութիւն: Դիւանի առաջին ատենապետն էր Գերշ. Տ. Անուշաւան

Եպս. Դանիէլեան, Երկրորդ ատենապետը՝ Գերապ. Տ. Թորգում Շ. Վրդ. Տօնյեան, իսկ ատենադպիրը՝ Յոզէ. Տ. Գարեգին Վրդ. Շիրտմեան:

Համագումարը անցաւ իր աշխատանքներուն: Տեղի ունեցան Երկու դասախոսութիւններ. առաջին դասախոսն էր Փրոփ. Կարին Փափագեան-Չոհրապեան, որ ներկայացուց «Մահը, Սուզը եւ Ըստանիքը» նիւթը: Յաջորդեց Երկրորդ դասախոսութիւնը, «Ամուսնական խորհրդատուութիւն» խորագիրով, որ ներկայացուց Արժ. Տ. Նարեկ Քինյ. Թոթօնեան: Յաջորդեց հարց-պատասխանի բաժին: Օրակարգի յաջորդ բաժինին, Գերապ. Տ. Գեղարդ Շ. Վրդ. Բիւսպէկեան հոգեւոր խորհրդածութիւնն կատարեց «Վերանորոգումը Նոր Կտակարանին մէջ» նիւթով: Երեկոյեան, հոգեւորականաց դասու մասնակցութեամբ, Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Սուլբ եւ Ալմահ Պատարագ. պատարագին էր՝ Գերշ. Տ. Անուշաւան Եպս. Դանիէլեան: Ս. Պատարագի աւարտին, հոգեւորականաց յատուկ արարողութիւն տեղի ունեցաւ Երեք թեմերուն մէջ ծառայած ու վախճանած հոգեւորականներու հոգիներու խաղաղութեան համար: Ապա, «Աւետիս Ահարոննեան» սրահին մէջ կատարեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն մը, որուն մասնակից դարձան նաեւ հաւատացեալ ժողովուրդը. հանդիպումը աղիթ հանդիսացաւ հաւատացեալ ժողովուրդին զրուցելու հոգե-

լորականներուն հետ եւ ստանալու անոնց օրինութիւնը:

Չորեքշաբթի, 4 Յոկտեմբերին, համագումարը շարունակեց իր երկորդ օրուան աշխատանքները: Առաւտուն, Ս. Յակոբ Սայր Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Արեւագալի ժամերգութիւն, որուն աւարտին Գերա. Տ. Թորգոն Ծ. Վոր. Տօնուեան հոգեւոր խորիրդածութիւն մը կատարեց «Վերանորոգումը Յին Կտակարանին մէց» Նիւթով:

Այսուհետեւ, հոգեւորականաց դասը այցելեց Ս. Յակոբ Ազգ. Վարժարան: Բարի գալուստի ջերմ խօսքերէն ետք, աշակերտները հրամցուցին փունչ մը բանաստեղծութիւններ եւ երգեր՝ նուիրուած Սրբոց Թարգմանչաց տօնին: Աւարտին, Թեմակալ Առաջնորդը՝ Բարգեն Արքեպիսկոպոս իր գնահատանքը եւ խրախուսական խօսքը փոխանցեց աշակերտութեան եւ ուսուցչական կազմին, յորդորելով կառչած մնալ հայոց ոսկեղնիկ լեզուին, ապրի հպարտորն եւ ըլլալ երաշխաւորը հայ ժողովուրդի պայծառ ապագային:

Յամագումարը շարունակուեցաւ կեսօն ետք. լուսարձակի տակ առնուեցաւ դիակիզումի խնդիրը, քննարկուեցաւ թեմերու յառաջիկայ տասնամեայ ծրագիրի մանրամասնութիւնները, ինչպէս նաև հոգեւորականաց վերանորոգումն ու համայնքներու այժմեական մարտահրաւերները: Օրակարգի աւարտին, Յոգ. Տ. Վարդան Վոր. Թաշճեան կատարեց խորիրդածութիւն մը՝ Նիւթ ունենալով Աւետարանի «Նիկոդիմոսի հանդիպումը Յիսուսի հետ» դրուագը: Յամագումարը իր աւարտին հասաւ Թեմակալ Առաջնորդներու օրինութեան խօսքերով:

Երեկոյեան տեղի ունեցաւ համագումարի եզրափակիչ ճաշկերոյթը, որ սովորական ընթրիքի մը պարունակեն դուրս գալով ստացաւ մեծարանքի Երեկոյի ընոյթ՝ ի պատիւ Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Օշական Վոր. Զօլոյեանի կուսակրօն քահանայութեան 50-ամեակին:

Քանատայի Թեմի Ազգային Վարչութեան ատենապետ Տիկին Ծովիկ Թերզեան հանդէս եկաւ բարի գալուստի խօսքով: Օշական Արքեպիսկոպոսի կեանքն ու գործունեութիւնը ներկայացուց Դպրեվանքի իր դասընկերն ու օծակիցը՝ Գերշ. Տ. Վարուժան Վոր. Յերկելեան: Այսուհետեւ, Բարգեն Արքեպիսկոպոս պատեհ առիթը նկատեց յիշելու նաև Վարուժան Արքեպիսկոպոսի քահանայական ծեռնադրութեան եւ օծման 50-ամեակը:

Մեծարանքի Երեկոյի ընթացքին յարգանք մատուցուեցաւ նաեւ Սուրեն Վոր. Գաթարոյեանին՝ քահանայական ծեռնադրութեան եւ օծման 55-ամեակին եւ Եպիսկոպոսացման 40-ամեակին առիթներով, ինչպէս նաեւ Խաժակ ու Մուշեղ Արքեպիսկոպոսներուն՝ Եպիսկոպոսական օծման 20-ամեակի առիթներով:

Երեկոն գեղարուեստական յայտագիրով ճոխացուցին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբանները՝ հոգեւոր եւ ազգային Երգերով:

Յորելեար Սրբազնը՝ Օշական Արքեպիսկոպոս խօսք առնելով անդրադաւ հայ Եկեղեցականի ծառայական կեանքի, նուիրածութեան եւ համեստ նկարագրի կարեւորութեան մասին: Ան իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Բարգեն Արքեպիսկոպոսին՝ ընծայուած յարգանքին եւ կատարուած մեծարանքին համար: Այսուհետեւ, Մուշեղ Արքեպիսկոպոս առաջին հերթին շնորհաւորեց Օշական եւ Վարուժան Սրբազններուն յորելենական ամեակները, ապա, շնորհակալական խօսքերով եւ գնահատանքի զգացումներով շնորհաւորեց Մունթրեալահայ գաղութը իր շերմութեան եւ կազմակերպուածութեան համար:

Երեկոն եզրափակուեցաւ Բարձր. Տ. Բարգեն Վոր. Չարեանի շնորհակալական խօսքերով՝ ուղղուած Տիկին Ծաք Կեօնճեանին, որ իր նուիրատուութեամբ հովանաւորեց համագումարի եւ մեծարանքի Երեկոյի ծախսերը: Ան անգամ մը եւս շնորհաւորեց յորելեար Սրբազնները:

Բարգեն Արքեպիսկոպոսի «Պահպանի» ով «Կիլիկիա» ու «Է Վեհ Բարձանց» մաղթերգներով Երեկոն հասաւ իր աւարտին:

Յինգշաբթի, 5 Յոկտեմբերի առաւտուն, հոգեւորականաց դասը ունեցաւ Գիշերային ժամերգութեան ու հաւաքական աղօթքի պահ մը, որմէ ետք հոգեւոր հայրերը մեկնեցան թեպէք քաղաք:

Մեր Թեմի հոգեւորականաց դասու անդամները իրենց շրջանները վերադարձան Ուրբաթ, 6 Յոկտեմբերի Երեկոյեան՝ համագումարին մթնոլորտով համակելու համար մեր ծուխերը եւ վերանորոգման պատգամները կեսսագործելու մեր շրջաններուն մէջ:

ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԸ
**ԿԸ ՀԱՆԴԻՍԱՊԵՏԸ ՄՐԲՈՑ ԶԱՌԱՍԽԵՑ
 ՍՎԱԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՑ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ.
 ՕԾՈՒՄ Ս. ՍԱՐԳԻՆ ԶՈՐԱՎԱՐԻ ՆՈՐ
 ՄՐԲԱՊԱԿՏԵՐԻՆ**

- «ՏԵՐ ՈՂՈՐՄԵԱ»Ի ԱՂՈԹՔ ԼԱՍ ՎԵԿԱՍԻ
 ՉՈՐԵՐՈՒՆ ՅԱՍԱՐ

Կիրակի, 8 Հոկտեմբեր 2017-ին, Առաջնորդ Սրբազնը հանդիսապետեց Օրենք Քառուսի Ս. Քառասանից Մանկանց Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագին եւ ուղղեց իր պատգամը: Պատարագին էր Արք. Տ. Գարեգին Քիլյ. Պետութեան: Աղօթակից էին Հոգի. Տ. Վաչէ Վոր. Պալըճեանն ու Արք. Տ. Խորեն Ա. Քիլյ. Հապեշեանը: Ս. Պատարագի ընթացքին, Առաջնորդ Սրբազնը օծումը կատարեց Ս. Սարգիս Զօրավարի նոր սրբապատկերին, որուն նույիրատուն էր Օհաննեսեան ընտանիքը, ի յիշատակ ծնողաց՝ Մարտիրոս եւ Կասիա Օհաննեսեաններու: Նշենք, որ նոյն օրը, տևորիսութեամբ Առաջնորդ Սրբազնին, մեր թեմի բոլոր Եկեղեցներուն մեջ «Տեր Ողորմեա»ի աղօթք բարձրացուեցաւ Լաս Վեկասի գոհերու յիշատակին:

Իր պատգամին մեջ, Առաջնորդ Սրբազնը կանգ առաւ նախընթաց օրուան տօնին՝ Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի 72 աշակերտներուն եւ յաջորդ շաբթուան՝ Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետներու յիշատակին վրայ: Ան նշեց, որ Մեր Տիրը Յիսուս Քրիստոս 12 առաքեալներու կողմին ուներ նաեւ 72 աշակերտներ, որոնց պատուիրեց՝ «Գացէք ամբողջ աշխարհը եւ բոլոր մարդոց քաղողեցէք Աւետարանը» (Մարկոս 16:15): Ան շեշտեց, որ Քրիստոսի այս մեծ պատուիրանն ու յանձնարարութիւնը այսօր ալ անժամանցելի է եւ իրաւեր մը իրաքանչիւրիս, որպեսզի իր ճշմարիտ աշակերտ-

ները ըլլանք, ծառայենք հաւատարմութեամբ եւ կառչած մասնք իր պատուիրաններուն: Ան բացատրեց Քրիստոսի աշակերտելու իմաստը եւ շեշտեց, որ «Քրիստոսի աշակերտ կը դառնանք այն ժամանակ, երբ զինք դարձնենք մեր կեանքի կիզակետը, ինազանդինք իր ուսուցումներուն եւ պատուիրաններուն, ընտելանանք Աստուածաշունչ մատեանին, Աստուծոյ հետ մայուն հաղորդակցութեան մէջ ըլլանք աղօթքով, մեր հաւատքը բաժնեկցինք մեր նմաններուն հետ եւ մեր կեանքով ու ծառայութեամբ օրինակ դառնանք ուրիշներուն»:

Խօսելով Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետներու աւանդին ու տօնեն բխող խորհուրդին մասին, ան շեշտեց, որ իբրեւ աշխարհով մէկ սփռուած ազգի զաւակներ, պարտաւոր ենք զգոյշ ըլլալ արտաքին ազդեցութիւններէն՝ պահպանելու համար մեր ինընուրոյն հաւատքը, դարաւոր ժառանգութիւնն ու Թարգմանչաց վարդապետներուն կտակը: Անդրադառնալով օրուան ճաշու Գիրքին մեջ յիշատակուած համարին, որ կ'ըսէ.- «Քննեց՛ք դուք ձեզ, տեսնելու համար թէ նոյն հաւատքին մեջ կը մնա՞ք» (Բ. Կորնթացիս 13:5): Կոչ ուղղեց Ներկաներուն, որպեսզի իրաքանչիւր ոք քննէ իր հաւատքը եւ տեսնէ թէ հաւատարի՞մ է նախնեաց հաւատքին: Ապա, յորդորեց Ներկաները հետամուտ ըլլալու մեր նախահայրերու ամուլ հաւատքին, որպեսզի արդիւնաւու նուիրեալները դառնան մեր Եկեղեցւոյ ու ազգին:

Այնուհետեւ, անդրադարձաւ Լաս Վեկասի մեջ տեղի ունեցած ահարեկչական անարգ ոճիրին, որ խլեց 60 զոհ ու 500 վիրաւուներ եւ կոչ ուղղեց հաւատացեալ ժողովուրդին, որպեսզի աղօթք բարձրացնեն առ Աստուած՝ զոհերուն յաւիտենական հանգիստին եւ անոնց հարազատներուն վիշտերու ամոքման համար: Ի վերջոյ, Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ նոյն օրը նաեւ կը զուգադիպէր հանգուցեալ Տ. Նարեկ Աւ. Քիլյ. Շրիգեանի զաւկին՝ Մովսէս Շրիգեանի մահուան քառասունին: Ան ցաւակցութիւն յայտնեց հանգուցեալին հարազատներուն:

Արարողութիւններէն ետք, Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւր, հոգաբարձութիւնը եւ Տիկնանց Միութիւնը յատուկ ընդունելութիւն մը կազմակերպած էին ի պատիւ Առաջնորդ Սրբազնին, անոր կուսակրօն քահանայութեան աւելի քան 40 տարիներու վաստակին, Եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան 20-ամեակին եւ ծննդեան 60-րդ տարեդարձին առիթով: Քիւրասիրութիւնը տեղի ունեցաւ Եկեղեցւոյ կից

«Ղուկասեան» սրահին մէջ: Ներկայ էին Յոգեւոր հովիքը, հոգաբարձութեան անդամները, Հ.Յ.Դ. «Արմեն Գարօ» Կոմիտեի Ներկայացուցիչները, Տիկնանց Միութեան անդամներն ու հաւատացեալները:

ԶԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅ ԾԵՐԱԿՈՅՑԻ ԱՆԴԱՄ ԵՄԹԸՆԻ ՓՈՐԹԱՍԹԻՆՈՅ ԱՅՅԵԼԵՑ ԱՉԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՈՐԱՐԱՆ

Երեջաբթի, 10 Հոկտեմբեր 2017-ին, Ազգ. Առաջնորդարան այցելեց Քալիֆորնիոյ Ծերակոյտի անդամ Տիար Էնթընի Փորթանթին: Յանդիպումին Ներկայ եղաւ Առաջնորդական փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնոյեան: Տիար Փորթանթինյին կ'ընկերանար շրջանի Ներկայացուցիչը՝ Օր. Վրտա Չարեան: Յանդիպման ընթացքին քննարկուեցան ծերակուտականին ցայժմ ձեռք բերած իրազրութեան Սաքրամենտոյի մէջ ու ապագայ աշխատանքային ծրագիրները, ինչպէս նաև Յայ-Ամերիկեան Թանգարանի ծրագիրն ու անոր Յայաստան կատարած այցելութիւնը:

Առաջնորդ Սրբազնը գնահատեց Տիար Փորթանթինյի նուիրեալ ծառայութիւնները՝ ի մասնաւորի ամերիկահայ համայնքին եւ յաջողութիւն մաղթեց անոր յառաջիկայ ծրագիրներուն իրականացման:

Նոյն օրը, Ազգային Առաջնորդարան այցելեցին Լոս Անձելըն գաւառի Վերակացու Քեթըրին Պարկըրի գլխաւոր Ներկայացուցիչ Անա Մուրատեան ու աւագ տեղակալ ճերլտ Տէկոսիա:

Յանդիպման ընթացքին, հիւր Ներկայացուցիչները նկատել տուին, որ Վերակացու Պարկըրի շրջանին մէջ հայկական համայնքը նկատառելի եւ կարեւոր մաս կը կազմէ եւ պատրաստակամութիւն յայտնեցին հնարաւորինս օժանդակել համայնքին: Անոնց նաեւ անդրադան հայկական համայնքին համար Վերակացու Պարկըրի կատարած նախաձեռնութիւններուն մասին, ինչպիսին՝ Ապրիլ ամսուան հօչքակումը Յայկական Ժառանգութեան ամիս: Առաջնորդ Սրբազնը իր հերթին ընդհանուր պատկերացումներ եւ տեղեկութիւններ տուաւ Ազգային Առաջնորդարանի գործունեութեանց մասին եւ Վստահեցուց, որ փոխադարձ Վստահութիւնը, բարեկամութիւնն ու համագործակցութիւնը պիտի շարունակուին իրենց միջեւ:

Յետեւեցե՞ք «Յորիզոն»-ի եւ «USArmenia» պատկերասփիլուի Ազգային Առաջնորդարանի «Եկեղեցին Յայկական» շաբաթական յայտագիրին, ուր ամեն Կիրակի, առաւօտեան ժամը 9:00-10:00, մեր հանդիսատեսներուն կը փոխացուին հոգեւոր պատգամ-քարոզներ, կ'ուսուցուի Աստուծոյ խօսքը եւ տեղեկութիւններ կը փոխացուին Թեմիս կրօնական, Եկեղեցական գործունեութիւններու իրադարձութիւններուն, ինչպէս նաև Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան մասին: Նոյն ծրագիրը կը սփռուի նաեւ ամեն Կիրակի, յետմիջօրէի ժամը 1:00-2:00, ICFN (International Christian Family Network), պատկերասփիլու 382 կայանեն: Իսկ Ֆրենոյի մէջ, Կիրակի առտունները՝ ժամը 9ին, յայտագիրը կը սփռուի Մե ՏՎ կայանեն:

www.youtube.com/westernprelacy

ԱՉԳ. ԱՌԱՋՈՐԱՐԱՍԻՆ ՄԵԶ ՑՈՒՑԱՐՈՒԵՑԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՐԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏ ԱՐԹԻՒՐ ՓԻՆԱՃԵԱՆԻ ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Յովանաւորութեամբ եւ Ներկայութեամբ Առաջնորդ Սրբազնի եւ կազմակերպութեամբ «Stephanie's Art Gallery»ի, Քինգշաբթի, 12 Հոկտեմբեր 2017-ին երեկոյեան ժամը 7-ին, Ազգային Առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ ամերիկահայ անուանի արուեստագետ Արթիւր Փի-

Նաճեանի իւղանկարներու, ջրաներկ գործերու եւ գեղանկարներուն ցուցահանդէս-վաճառքի բացումը:

Առաջնորդ Սրբազնին կողքին հանդիսութեան ներկայ էին հոգեւորականաց դասու անդամները, Ազգ. Վարչութեան ատելապետ Տիար Վահե Յովակիմեանն ու արուեստամբ ժողովուրդը:

Նախքան պաշտօնական բացման հանդիսութիւնը, Ներկաները վայելեցին Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի կոկիկ հիւրասիրութիւնը:

Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի անդամներն Տիկին Վանիա Պապիկեան արտասանեց բացման խօսքը. ան ողջունեց Ներկաները, ապա, հրաւիրեց «Stephanie's Art Gallery»ի սեփականատերն ու տնօրենուհին՝ Տիկին Լիստա Ստեփանեանը, որպեսզի ներկայացնե արուեստագետը եւ տեղեկութիւններ փոխանցնե ցուցահանդէսին մասին: Տիկին Ստեփանեան շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Առաջնորդ Սրբազնին, այսուհետեւ, սպահիչ բացատրութիւններ տուա Փիլանձեանի անձին, կեանքին, հոգեկան աշխարհին, արուեստի իւրայատկութիւններուն եւ արժեքին մասին: Ան համառու ներկայացուց Փիլանձեանի գեղանկարներուն ողիսականը եւ նշեց, որ ան կը դասուի իր ժամանակաշրջանի լաւագոյն արուեստագետներու շարքին:

Առաջնորդ Սրբազնանը առաջին հերթին ողջունեց արուեստամբ ներկաներն ու ցուցահանդէսին կազմակերպիչները, նշելով որ Ճայ Մշակոյթի ամսուան պատշաճ ձեռնարկ մըն է այս ցուցահանդէսը: Ան գնահատաքով արտայայտուեցաւ «Stephanie's Art Gallery»ի հայանպաստ գործունեութեան մասին, որ կը ջանայ հայ արուեստագետի մը իւրայատկութիւններն ու արժեքը ներկայացնել հանրութեան, վեր առաւ Ազգային Առաջնորդարանիս մշակութային առաքելութիւնը եւ նշեց, որ «Ազգային Առաջնորդարանը միշտ քաջալեր եւ սատար հանդիսացած է արուեստագետներուն», ապա, բարի վայելում մաղթեց ներկաներուն:

Այսուհետեւ, Ներկաները ըմբոշինեցին Արթիւր Փիլանձեանի արուեստի գործերը եւ հաղորդակից դարձան անոր իւրայատկութիւններուն եւ հոգեկան աշխարհին:

Ցուցահանդէսը բաց մնաց մինչեւ Ուրբաթ երեկոյ:

ՍՐԲՈՅ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՆԱԽԱՏՈՆԱԿ

Տարիներու գեղեցիկ ու իմաստալից աւանդութեան համաձայն, այս տարի ես Թարգմանչաց վարդապետաց տօնը յիշատակւեցաւ արժանավայել կերպով:

Նախագահութեամբ Առաջնորդ Սրբազնի եւ մասնակցութեամբ հոգեւորականաց դասու անդամներուն, Ուրբաթ, 13 Յոկտեմբեր 2017-ին, երեկոյեան ժամերգութիւն եւ նախատօնակի արարողութիւն տեղի ունեցաւ Կլենտէյլ Ս. Աստուածածին եկեղեցույ մէջ:

Թարգմանիչ Սուրբերուն նույիրուած շարականներու երգեցողութեամբ, ժողովուրդը հոգեպարար պահ մը ապրեցաւ:

Արժ. Տ. Մովսէս Զհին. Շաննագետան իր քարոզին մէջ վեր առաւ Թարգմանիչ վարդապետներուն տարած մշակութային եւ եկեղեցական գործունեութիւնը, նշելով, որ անոնք իրենց կեանքերը նույիրաբերեցին լուսաւորելու համար մեր ազգի հոգեւոր եւ մշակութային անդամականութեանը: Անոնք իրենց հաւատքն ու գիտութիւնը ի սպաս դրին մեր ժողովուրդի գոյատեւումը ապահովելու համար: Ս. Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետը գտաւ հայերն գիրերը, որոնց շնորհիւ, կարողացաւք սեփական լեզուվ կարդալ Աստուծոյ խօսքը եւ կերտել սեփական մշակոյթ: Ան իր քարոզը եզրափակեց կոչ ուղղելով հաւատացեալներուն, որպեսզի Ս. Թարգմանիչ վարդապետներու յիշատակը պահանջանելով ապրին եւ անոնց ծգած կը տակով զօրանան իրենց հաւատքին ու սիրոյն մէջ՝ հանդեպ ազգային ու եկեղեցական աշխատանքներուն, որպեսզի հայ լեզուն ու հաւատքը, բայց մասաւանդ Ս. Թարգմանիչ վարդապետներու աւանդը միշտ վառ մնայ հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ:

ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍՔՈՅԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՏՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ 51-ԱՄԵԱԿ ԵՒ Ս. ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ ՏՕՆ

Սան Ֆրանսիսքոյի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ ծխական համայնքը անցեալ Շաբաթ, 14 Հոկտեմբեր 2017-ին, հանդիսաւոր շուրջով տօնախմբեց Եկեղեցւոյ օծման 51-րդ տարեդարձը: Այս առթիւ, Առաջնորդ Սրբազնը ժամանեց Սան Ֆրանսիսքօ, հովանաւորելու համար տօնախմբութիւնը Եւ Կիրակի, 15 Հոկտեմբերին Ս. Պատարագ մատուցելու Եկեղեցւոյ մէջ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՍԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբաթ, 14 Հոկտեմբերի Երեկոյեան, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիլ Հոգ. Տ. Պարոյր Վրդ. Շերնեզեանի, Հոգաբարձութեան, Տիկնաց Միութեան Եւ ճաշկերոյթի յանձնախումբին նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցաւ պաշտօնական ընթրիք մը, որուն նպատակն էր Առաջնորդ Սրբազն Յօր հովանաւորութեամբ տօնախմբեց Եկեղեցւոյ օծման տարեդարձը Եւ պատուել համայնքին Երկար տարիներ նուիրեալ ծառայութիւն մատուցած Երկու անդամներ՝ Տիկին Աննիկ Զինտարսեանը Եւ Տիար Լեօ Տունեանը:

Երեկոն սկսաւ Առաջնորդ Սրբազն Յօր սեղանի օրինութեամբ: Յանդիսավարն էր Օր. Նայիրա Տէր Կիրեղեան, որ բարի գալուստ մաղթեց Եւ Եկեղեցւոյ օծման 51-րդ տարեդարձին առիթով՝ յանձնախումբին անունով շնորհաւորանքի խօսք ուղղեց բոլորին, ապա հրաւիրեց հոգաբարձութեան ատենապետը՝ Դոկտ. Կարօ Միրիկեանը, որ պատմական ակնարկներով անդրադարձաւ օրուան մեծարեալներուն ծառայութեան Եւ համայնքին կեանքեն ներս անոնց ներդրումին:

Յայտագիրը ուներ գեղարուեստական բաժին: Լուսանկարներու միջոցով ցուցադրութեան Եկեղեցւոյ կերտած ճամբուն կարգ մը հանգրուանները: Տիար Վազգեն Էքմեքնեան ասմունքեց Դանիէլ Վարուժանի «Օրինութիւն»-ը Եւ Գեղրդ Էմինի «Յող Յայրենի» բանաստեղծութիւնները, Օր. Յելին Զինտարսեան ներկայացուց քանի մը մեներգ, իսկ Տիար Լերի Տանը կ դաշնամուրով մեկնարանեց յայտնի Երաժշտ Ըրլ Զինտարսեանի ճագային ստեղծագործութիւններն երկու կտոր:

Գնահատանքի արժանացաւ նաեւ «Խաչատուրեան» Յայ Կեղրունի տնտես Տիար

քարյուս Մենտողան, տասնամեակներու իր հաւատարիմ ծառայութեան համար. անոր յանձնուեցաւ Ֆրեզոնյի մէջ Յայաստանի պատույ հիւպատոսին գնահատագիրը:

Գնահատագիրներուն յանձնումն ետք, խօսք առաւ Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիլը, որ Ս. Վետարանեն քաղելով Ղազարոսի քոյրերուն՝ Մարիամի Եւ Մարթայի մասին դրուագը, զանոնք նմանցուց օրուան մեծարեալներուն. ան նշեց, որ այդ պատմութիւնը կը պատշաճի նաեւ Եկեղեցւոյ բոլոր անդամներուն, ինչ պաշտօնի վրայ ալ զլան անոնք: Ու իր խօսքը ուղղելով Առաջնորդ Սրբազն Յօր՝ ըսաւ, թէ այս բոլորը կարելի պիտի չըլլային առանց Սրբազն Յօր հոգեւոր առաջնորդութեան: Աւարտին, Յայր Սուրբը հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազնը, որպեսզի իր հայրական պատգամն որինութիւն փոխանցեց ներկաներուն:

Սրբազն Յայրը, առաջին հերթին շնորհաւորեց ծխական համայնքի զաւակները՝ Եկեղեցւոյ օծման 51-րդ տարեդարձին առիթով, Եւ գնահատեց բոլոր այն նուիրեալ կամաւորները, որոնք Եկեղեցւոյ շինութենեն մինչեւ այսօր իրենց կեանքը նուիրած Են ու կը նուիրեն մեր Եկեղեցւոյ պայծառութեան համար: Ան նշեց, որ նման տօնախմբութիւններ առիթ Են վերադառնալու անցեալի իրագործումներուն, սակայն նաեւ անոնցմ մեկնելով՝ ծրագրելու յառաջիկայ աշխատանքները: Մասնաւորաբար վեր առնելով Եկեղեցւոյ կամաւոր ծառայողներուն նուիրումն ու ներդրումին կարեւորութիւնը, Առաջնորդ Սրբազնը գնահատանք արձանագրեց Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ու անոր կողքին ծառայողներուն, Ազգ. Գորգեան-Զաքարեան-Կասպուրական Վարժարանը կանգուն պահողներուն Եւ բոլոր անձնդիր ծառայողներուն, Տեշտելով, որ կամաւոր ծառայողներն ու բոլոր նուիրեալները պէտք է գործն այն հաւատքով ու համոզումով, որ իրենք կ'աշխատին Աստուծոյ փառքին համար, Եւ ոչ թէ հետամուտ Են անհատական փառաբանութեան: Այս մօտեցումով ալ՝ շնորհաւորեց օրուան մեծարեալները, բարձր գնահատելով անոնց ծառայական կեանքն ու նուիրուածութիւն: Ան յիշեցուց, որ Ջրիստոս մարդկութեան տուած է ծառայութեան ու զոհաբերութեան գերազոյն օրինակը, այս իմաստով ան կը մնայ բոլորին առաջնորդը, Եւ կոչ ուղղեց համայնքի զաւակներուն, որ հետեւին Ջրիստոսի օրինակին Եւ այսօրուան մեծարեալներուն ու Եկեղեցւոյ հիմնադրութեան օրերն սկսեալ սպասրկողներուն ճամբուն, համայնքի կեանքին

մեջ հետք թողուն՝ գործելով սիրով ու հաւատքով, նոյն ոգին փոխանցեն նոր սերունդին, զանոնք դաստիարակելով Թարգմանչաց հայրերուն հաւատարմիմ մնալու կամքով, որպեսզի իրենց օրինակով շարունակեն պայծառացնել մեր Եկեղեցին ու ազգային կեանքը: Վերջապես, Սրբազն Յայրը յատուկ կերպով անդրադարձաւ հոգեւոր հովիտն՝ Յայր Պարոյի տարած հովուական ծառայութեան, Եւ բարձր գնահատեց անոր նուիրումը: Ան աղօթք բարձրացուց առ Աստուած, որ հովանի ըլլայ Եկեղեցւոյ յարկին ու հովանիին տակ գործողներուն: Յանդիսութիւնը աւարտեցաւ Սրբազն Յօր «Պահպանիչ»ով ու «Կիլիկիա» մաղթերգով:

«ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՄՆԱԼ ԹԱՂՐԱՄԱՆՉԱՑ ԱԽԱՇԴԻՆ»

Կիրակի, 15 Յոկտեմբերը Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետաց տօնն էր: Այս առիթով, Առաջնորդ Սրբազնը Ս. Պատարագ մատոյց եւ իր հայրական պատգամը փոխանցեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ: Քարոզի պահուն, Առաջնորդ Սրբազնը շնորհաւորանքի խօսք ուղղեց ծխական համայնքի գաւակներուն՝ Եկեղեցւոյ 51-րդ տարեդարձին առիթով, մաղթելով, որ աւելի քան կէս դար առաջ սկսած երթը շարունակուի վերանորոգ կենսունակութեամբ:

Ան իր պատգամին բնաբան ընտրած էր օրուան ճաշու աւետարանին դրուագք, որ կը պատմէ իր համեստ լուման տաճարին նուիրաբերելու Այրի Կնոջ պատմութիւնը: Քրիստոս այս օրինակը տալով իր հետեւորդներուն, ընդգծեց, որ այդ կնոջ համեստ նուերը Աստուծոյ աչքին շատ աւելի մեծ արժեք ունեցաւ, քան միւս բոլոր նուիրաբերողները, որովհետեւ ան իր ամբողջ ունեցած տուաւ Աստուծոյ: Ան հաւատացեալները յորդորեց չնմանելու մաքսաւորներու օրինակին, որոնք իրենց ծեւական բարեպաշտութեամբ եւ կեղծ մօտեցումով փառաբանութեան հետամուտ են: Ան յիշեցուց, որ նախորդ օրը՝ Ծաբաթ, տօնն էր թարգմանիչ Վարդապետներուն, որոնք Այրի Կնոջ օրինակին նմանողութեամբ, ազգի գանձանակին մեջ դրին իրենց ամբողջ ունեցածը, ապահովելով ու երաշխաւորելով ազգի ապագան: Եւ ահա դարեր Ետք, մենք հաւատարիմ ենք իրենց սրբազնաւ աւանդին, որովհետեւ անոնք լուսաւորեցին մեր միտքը եւ մշակութային զարթօնը պարզեցեցին մեր ժողովուրդին, երաշխաւորելով մեր ազգային ինքնութիւնը: Ան կոչ ուղղեց ներկայ հաւատացեալներուն՝ հաւատարիմ

մնալու Թարգմանիչ Վարդապետներուն թողած աւանդին, դև դնելու ամեն տեսակի այլասերող ազդեցութեան, որպեսզի դարերեւ մեզի ժառանգութիւն հասած գանձերուն մասնակից ըլլան նոր սերունդները: Ան նաեւ յորդորեց ներկաները հետեւելու Քրիստոսի ու մեր սրբազնաւ հայրերու օրինակին, ի խնդիր մեր ժառանգութեանց պահպանման ու զարգացման:

Յոգեհանգստեան պաշտօնի աւարտին, Սրբազն Յօր առաջնորդութեամբ, ներկայ հաւատացեալները միասնաբար Երգեցին Թարգմանիչ Վարդապետներուն նուիրուած «Որք Զարդարեցին» շարականը:

Վրարողութենեն Ետք, Առաջնորդ Սրբազնը, Երեսփոխանսեր, հոգաբարձութեան Եւ Տիկնանց Սիութեան անդամ-անդամուհիներ Եկեղեցւոյ կողքի գրադարակի սրահին մեջ համախմբութեան սիրոյ սեղանի շուրջ: Առաջնորդ Սրբազնը անգամ մը Եւս գնահատանք արձանագրեց տարուած աշխատանքին համար, բոլոր սպասարկուները յորդորեց առաւել խանդավառութեամբ եւ գործակցութեամբ Եկեղեցւոյ անդամասնը պտղաբերելու, ու վերջապես, շնորհակալութիւն յայտնեց հիւրընկալութեան համար:

ԱշԳ. ԱՌԱՋԱԿԱՐԱՆԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՂԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ- ՃԱԾԿԵՐՈՅԹԸ

Ազգային Առաջնորդարանի Տիկնանց Օժանդակ Մարմինին ստեղծած բարի աւանդութիւնները մեկն ալ այն է, որ պարբերական ճաշկերոյթի հասդիպումները կը լիցքաւորուին նաեւ հոգեկան ու մշակութային սնունդով. ճաշի սեղաններու շուրջ բոլորուած՝ հիւր եւ հիւրընկալ կը վայելեն օգտակար դասախոսութիւններ ու մշակութային գեղեցիկ յայտագիրներով կ'ապրին վայելքի պահեր:

Այս ճշմարտութեան նորագոյն վկայութիւնը արձանագրուեցաւ Յինգշաբթի, 19 Հոկտեմբեր 2017-ին, երբ հովանաւորութեամբ Առաջնորդ Սրբազնի, Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը Ազգային Առաջնորդարանի «Տիգրան Եւ Զարուիի Տեր Ղազարեան» սրահին մէջ կազմակերպեց ճաշկերոյթ-դասախոսութիւն մը, Ներկայացնելու համար «Առաջին Երգարանս» գրքոյկը. դասախոսն էր Երգարանին հեղինակը՝ UCLA-ի «Herb Alpert» երաժշտական դպրոցի անդամ Դոկտ. Ջարելն Չքանեան-Փրեթին: Յաճելի անակնկալ մը եղաւ նաեւ պոլսահայ ծանօթ Երգչուիի Սիափիի Ներկայութիւնը, որ նոյն կեսօրին այցի եկած էր Առաջնորդ Սրբազնին: Առաջնորդ Սրբազնին կողքին, ծեռնարկին Ներկայ էին Առաջնորդական փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոն Շ. Վրդ. Տունյեան, Ազգ. Վարչութեան անդամներն Տիկին Թերեգ Քեմանճեան, Յամազգայինի Շրջ. Վարչութեան անդամներն Տիկին Լիւսի Չուխաճեան, մեր Եկեղեցիներու տիկնանց միութիւններու եւ հայկական միութեանց ու կազմակերպութեանց Ներկայացուցիչներ, Ազգ. Վ. Եւ Ա. Շամլեան Վարժարաններ խումբ մը ծնողներ: Յանդիսավարն էր հիւրընկալ մարմինի անդամներն Տիկին Վանիա Պապիկեան, որ նախ եւ առաջ ողջունեց Ներկաները, նշեց, որ այս ծեռնարկը կը գուգադիհի Յայ Մշակոյթի ամսուան՝ Յոկտեմբերին, Վեր առաւ Երգին ու Երաժշտութեան դերը՝ մարդոց Ներաշխարիի արտայայտութեան իմաստով, նաեւ Երգին Վերապահուած դաստիարակչական դերը՝ մանուկներու կեանքին մէջ: Ան Ներկայացուց օրւան դասախոսը, որ Երգի ու Երաժշտութեան այս գիծը ըստրած է իբրեւ ազնիւ մարտահրաւեր ու ասպարեզ, նպատակ ունենալով հայ մանուկին շուրթերէն ինչեցնել հայերէնը: Դոկտ. Չըթեան դաշնակահարուիի է, UCLA-ի մէջ կը դասաւանդէ Երաժշտութիւն եւ հայ Երաժշտութեան պատմութիւն. շրջանաւարտ եղած է Սան Ֆրանսիսքոյի եւ USC համալսարաններէն, 6 տարի ապրած է Գերմանիա եւ դասաւանդած է միջազգային Երաժշտանոցի մը մէջ: Սանուկներուն հանդէա ամուր սէրն ու զանոնք հայ Երգի հուրով վարակելու և ախանձախնդրութիւնը զինք առաջնորդած է պատրաստելու «Առաջին Երգարանս», որ կը բովանդակէ հայերէն եւ օտար լեզուներէ հայերէնի թարգմանուած Երգերու փունջ մը: Ապա՝ հրաւիրեց դասախոսը՝ Ներկայացնելու իր աշխատանքը:

Ազնիւ դասախոսը յայտնեց, որ ինք

շրջանաւարտ է Ազգ. Վահան եւ Անոյշ Շամըլեան Վարժարաննեն, հայերէնի ու Երգի հանդէա սէրը իր մէջ ծաղկած է ծնողներուն եւ դաստիարակ ուսուցիչներուն շնորհիւ: Գրեթէ անթերի հայերէնով մը, ան յայտնեց, թէ անձնական եւ մասնագիտական փորձառութիւններ զինք առաջնորդած են պատրաստելու այս Երգարանը, որպէսզի հայ մայրեր եւ դաստիարակներ յարմար «գործիք» մը ունենան: Ան անդրադառ մասնաւորաբար արեւմտահայերէնին ուղղուած սպառնալիքներուն եւ շշշտեց, որ արտերկիր մէջ հասակ առնող մանուկն ու պատանին մտահոգութիւն չեն առթեր, թէ թերի պիտի մնան անգլերէնի կամ այլ տեղական լեզուներու իմացութեան մէջ, սակայն հայուն համար սա հարց է, ՄԱԿը արեւմտահայերէնը դասած է վտանգուած լեզուներու շարքին, հետեւաբար, անհրաժեշտ է տարբեր ու հաճելի միջոցներով մայրենին Ներարկել հայ մանուկին ու պատանիին: Յմուտ դասախոսը մասնագիտական բացատրութիւններով, սահիկներով եւ անձամբ Երգելով, նուագելով ու համապատասխան շարժումներով բացատրեց, թէ ինչպիսի դեր ունին Երգն ու ընդհանրապէս հեզումով արտայայտութիւնները՝ ուժ ժողովուրդի լեզուի իմացումին մէջ: Ան կարեւորութեամբ վեր առաւ այս ճշմարտութիւնը, որ մէկէ աւելի լեզուներ իմացողը կը գարգացնէ աւելի լայն իմացականութիւն, աւելի՝ դիւրութեամբ կը սորվի քերականութիւն ու լեզուական այլ օրենքներ: Այս գիտակցութեամբ ալ, Երգը տպաւորիչ եւ ազդու միջոց մըն է ոչ միայն հաճելի կերպով ուսուցանելու, այլ նաեւ՝ լեզուի վարժութեան, որովհետեւ գիտականօրէն ապացուցուած է որ օտար լեզուի մը անծանօթ անհատը կրնայ Երգի միջոցով հաղորդակից դառնալ ու սորվի լեզուն: Վերջապէս, ան նըշեց, որ բոլոր մշակոյթներու զաւակներուն կեանքին մէջ, Երգը հիմնական դեր ունի դաստիարակչական գործին մէջ:

Առաջնորդ Սրբազնը կատարեց սեղանի օրինութիւնը: Ճաշի դադարէն ետք, յայտագիրը շարունակուեցաւ գեղարուեստական էշերով: Ազգ. Վ. Եւ Ա. Շամլեան Վարժարաննեն աշակերտներ խումբ առ խումբ Ներկայացուցին Երգ ու ասմուսք, նաեւ դաշնակի վրայ Երաժշտական մատուցում: Առաջին խումբը Երգեց Վահան Թերեանի «Եկեղեցին Յայկական»ի առաջին տունը, ապա շարունակեց ասմուսքով, Երկրորդ խումբը ասմուսքեց Գերգ Էմինի «Սասունցիներու Պարը», Երիք Մարգարեան արտասանեց Պարոյր Սեւակի «Անլոելի Զանգա-

կատուն» էն «Ղողանց Եղեռնական» ը, վերջապես, Ալիք Խաչերեան դաշնակի վրայ նուագեց Շոփենէն վալս մը:

Գեղարուեստական յայտագիրը յաւելեալ ծաղկում ունեցաւ շնորհիւ Սիափիլի, որ մատուցեց «Լամակներ» երգը: Յանդիսավարուհին շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Ներկաներուն՝ այս ու նման ձեռնարկներու Ներկայութեան համար, ու հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազնը, որպեսզի ուղղե իր գնահատանքի եւ օրինութեան խօսքը:

Առաջնորդ Սրբազնը գրունակութիւն յայտնեց, որ այս ձեռնարկը տեղի կ'ունենայ Հայ Մշակոյթի ամսուան առիթով, մաս կը կազմէ մեր մշակութային ձեռնարկներու շարքին:

Ան յատուկ գնահատանքով արտայայտուեցաւ դասախոսին մասին, որուն հայերենով մատուցումը գործնական երախտիք է զինք կերտած հայ Վարժարանին եւ ապացոյց՝ որ հայ դպրոցին այսպիսի ներգործութեանց շնորհիլ, մեր լեզուի գոյատեւման մասին մտահոգութիւնները մեծապես կը փարատին: Ան շեշտեց, որ ազնիւ դասախոսը գործնական պատգամներ ունի թէ՛ դեռատի մասնուկներուն ու պատասիներուն, թէ՛ մայրերուն ու երեց սերունդին, որպեսզի Հայ Երգը օգտագործեն իրեւ մայրենի պահպանման միջոց: Ան յիշեցուց, որ Սիամանթօ իր մեկ բանաստեղծութեան մեջ կ'ըսէ. «Ես երգելով կ'ուզեմ մեռնիլ», իսկ մենք, նման ապացոյցներ տեսնելով, կը ռնանք վստահօրէն ըսել, թէ կ'ուզենք երգելով ապրիլ եւ յաւերժանալ: Մեր լեզուին մասին մտահոգութիւններ ունեցած ենք Խաչատուր Արքեանի օրերէն ի Վեր, որ պատգամած է ամուր պահել հաւատքն ու լեզուն, երաշխաւորելու համար ազգի գոյատեւումը: Վերջապես, ան գնահատանքով արտայայտուեցաւ հիւր երգուիհին մասին, որուն Ներկայութիւնը պատուաբեր եղաւ: Առաջնորդ Սրբազնը իր խօսքը եղորափակեց գնահատանք արձանագրելով Տիկնաց Օժանդակ Մարմինին, որ նման որակաւոր ձեռնարկներ կը կազմակերպէ ու կենսունակութեամբ կը գործէ Ազգ. Առաջնորդարանի ու ժողովականութեան հովանիին տակ, անոր լծակից ու գործակից են մեր բոլոր միութիւններն ու կազմակերպութիւնները:

Առաջնորդ Սրբազնը անակնկալ մը վերապահած էր. ան հրաւիրեց Դոկտ. Քարեն Չըթճեանի մասուկ դուստրը, որ մօրմէն սորված երգ մը երգէ. աղջնակը աղուոր առողանութեամբ ու մանկական անուշ ծայնով ընդառաջեց Առաջնորդ Սրբազնի հրաւիրին, ար-

ժանանալով ներկաներուն գնահատանքին:

Յանդիսավարը հրաւիրեց Սիափիլը, որուն «Կիլիկիա» ի երգեցողութեան ձայնակցեցան ներկաները: Զեռնարկը աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազնին «Պահպանիչ» ով: Ներկաները անձամբ իրենց գնահատանքը փոխացեցին դասախոսին ու երգչուիհին, որոնցմէ իրաքանչիւրը նախապես արժանացած էր բուռն ծափահարութիւններու:

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՀՈՎՈՒՊԵՏԱԿԱՆ
ԱՅՅԵԼՈՒԹԵԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ ԵՒ
ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ**

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս հովուապետական այցելութեամբ կը գտնուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան շրջանը:

Ըսդառաջելով Արեւմտեան թեմի Առաջնորդ Բարձր. S. Յովնան Արք. Տերտերեանի հրաւիրին, այս շաբաթավերջին թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, հոգեւորականներու ընկերակցութեամբ, մասնակցութիւն կը բերէ հայրապետական Ս. Պատարագին եւ պաշտօնական ճաշկերոյթին:

Յինգաշաբթի, 26 Յոկտեմբեր 2017-ի կեսօրին, Նորին Սրբութիւնը նախագահեց «Արարատ Տան» Միշըն Յիլգի համալիրի բնակարանային նոր բաժինի բացման արարողութեան: Յանուն թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Սրբազնին՝ ներկայ եղան Առաջնորդական Փոխանորդ Գերաք. S. Թորգոն Ծ. Վորդ. Սոնյեան ու Արք. S. Նարեկ Ալ. Քիոյ. Փեղիկվանեան տեղի ունեցաւ ճաշի հիւրընկալութիւն, ապա, բացումը կատարուեցաւ բնակարանային նոր բաժինին. ներկաները այցելեցին հաստատութեան հիւանդանոցի բաժինը:

Իսկ Յինգաշաբթի երեկոյեան, Առաջնորդ Սրբազնը մասնակցեցաւ Նորին Սրբութեան պաշտօնական դիմաւորումի «Յրաշափառ» արարողութեան, որ տեղի ունեցաւ Ս. Ղետինդեանց տաճարին մեջ՝ Պըրպէսը:

Ուրբաթ առաւատուն, Ս. Ղետինդեանց տաճարին կից Առաջնորդարանի սրահը ժամադրավայր եղաւ հայկական վարժարաններու աշակերտութեան եւ Վեհափառ Հայրապետին միջեւ: Առաջնորդ Սրբազնը, ընկերակցու-

թեամբ Առաջնորդական Փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոն Ծ. Կրտ. Տօնոյեանի եւ Տ. Նարեկ Ալ. Քհն. Փեղիվասեանի, Ներկայ Եղաւ համապումին, որուն մասնակից էին Ազգային Վարժարաններէ աշակերտներ:

Կիրակի, 29 Յոկտեմբերին, Առաջնորդ Սրբազնը մասնակցեցաւ հայուապետական Ս. Պատարագին ու մատաղորինեքին, որ տեղի ունենացաւ Ս. Ղետինեանց տաճարին մէջ, իսկ Երեկոյեան, Առաջնորդ Սրբազնը մասնակցեցաւ Գարեգին Բ. Ամենայն Յայց Կաթողիկոսին ի պատիւ մեծարանքի ճաշկերոյթին, «Տաղլեան» սրահին մէջ, Յոլիվուտ:

Յայտնենք, որ Վերոյիշեալ արարողութեաց եւ ճաշկերոյթին, Առաջնորդ Սրբազնը իր կողքին ուներ Յայր Թորգոն ու քահանայ հայոեր:

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՌՈՂՎԱՌՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

ԱՐԴԻ ԱՇԽԱՐՁ ԿԸ ՅԱՐԿԱԴՐԵ ԶԱՅԵ ՊԱՐԵԼ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Տարիներու բարի աւանդութեան համաձայն, Թեմիս Ազգային Վարժարաններու Խնամակալ Մարմինը այս տարի եւս կազմակերպեց ուսուցիչներու վերաբարակաւորման համագումար մը, որ տեղի ունեցաւ Ծաբաթ, 28 Յոկտեմբերին, Նորթրիծի համալսարանին մէջ, իիրջնկալութեամբ համալսարանի հայագիտական բաժանումներին:

Օրուան վրայ Երկարող համագումարին մասնակից Եղաւ հայկական Վարժարաններէ աւելի քան 400 ուսուցիչ: Գլխաւոր բանախօսն էր Լու Անճելըսի հանրային Վարժարաններու համակարգի պատասխանատուներէն Վիվիան Եքճեան, իբրեւ դասախօս հրաւիրուած էին նաեւ տարրեր Մարգերու եւ դասանիթերու մասնագետներ:

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Վրը. Մարտիրոսեան, ընկերակցութեամբ Արք. Տ. Ռազմիկ Ալ. Քհն. Խաչատուրեանին, Ներկայ Եղաւ համագումարի բացման եւ ուղղեց իր պատգամը: Ներկայ էր նաեւ Ազգ. Վարչութեան անդամներէն Դոկտ. Գալուստ Յակոբեան:

Ան նկատել տուաւ, որ արագօրէն զարգացող աշխարհը կը հարկադրէ քայլ պահել նորութիւններու հետ: Սա ճշմարտութիւն է մասնաւորաբար ուսուցչական-դաստիարակչական ասպարեզին լծուած նուիրեալներուն համար, որովհետեւ ուսուցիչը խորքին մէջ առաջին մղումը կու տայ ամեն տեսակի զարգացման եւ կը նպաստէ լաւ աշակերտներու կազմաւորման:

Ան բարձր գնահատեց Ազգ. Վարժարաններու Խնամակալ Մարմինը, որ կը պահպանէ նուիրեալ դաստիարակները վերակենսաւորելու ճգտող տարեկան այս համագումարներուն աւանդութիւնը, որպէսզի մեր ուսուցիչները նորանոր գիտելիքներով ու փորձառութեամբ շարունակեն նոր սերունդներու հոգեմտաւոր դաստիարակութեան առաքելութիւնը՝ մշակելու անոնց սիրտն ու հոգին, անոնց մէջ արմատաւորելու հոգեւոր ու ազգային արժեքներ:

Առաջնորդ Սրբազնը գոհունակութիւն յայտնեց, որ համագումարը տեղի կ'ունենայ Յոկտեմբերին, որ հայութեան համար Մշակոյթի ամիս է, երբ կ'ուխտնը մեր մշակութային ժառանգութիւններուն հաղորդ պահել մեր մատղաշ ու պատասի սերունդները:

ԿԻՐԱԿԻՆՈՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՑՅԱԿԱՆ ԿԱՅՍԵՐՈՒ ՄԻՈՐԵԱՅ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Ծաբաթ, 28 Յոկտեմբեր 2017-ին, հովանաւորութեամբ եւ Ներկայութեամբ Առաջնորդ Սրբազնին եւ Խախածեռնութեամբ Թեմիս Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Վերահսկող Մարմինին, Ազգային Առաջնորդարանի «Տիգրան Եւ Զարուիի Տեր Ղազարեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Թարգմանչաց տօնին եւ Յայ Մշակոյթի Ամսուան նուիրուած՝ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու ուսուցչական կազմերու միօրեայ սեմինարը: Յոգեւորականաց դասու անդամներու կողքին, Ներկայ էին Կիրակնօրեայ Դպրոցներու աւելի քան 25 տեսուչներ եւ ուսուցիչներ: Յաւաքը սկիզբ առաւ Գիշերային ժա-

մերգութեամբ, որուն ընթացքին երգուեցաւ Թարգմանիչ Սուլրերուն նուիրուած «Որ Զարդարեցին» շարականը: Ժամերգութեան աւարտին, Ս. Կարապետ Մայր Եկեղեցւոյ Կիրակոնորեայ Դպրոցի տեսուչ եւ Վերահսկող մարմինի համա-ատենապետ Տիար Շաֆի Թորոսեան կատարեց հոգեւոր խորհրդածութիւն մը: Կիրակոնորեայի քայլերգի երգեցողութեամբ՝ սեմինարին բացումը կատարուեցաւ: Բացման եւ բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Կիրակոնորեայ Դպրոցի տեսուչ եւ Վերահսկող մարմինի համա-ատենապետ Տիար Յակոբ Զահարյածանաւան: Առաջին դասախոսութիւնը ներկայա-ցուց Առաջնորդական փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոս Ծ. Վրդ. Տօնոյեան, Նիւթ ունենալով՝ «Թարգմանչաց տօնը եւ կիրակոնորեայ դպրոցները»: Ան զուգահեռներ կատարեց Թարգմանչաց Վարդապետներու Եկեղեցանուեր ու ազգանուեր առաքելութեան եւ կիրակոնորեայի ուսուցիչներու կոչումին միջեւ եւ ընդհանուր գիծերու մէջ ներկայացուց կիրակոնորեայի ուսուցիչներու պարտականութիւնները: Յայր Սուլրը կանգ առաւ գլխաւոր Երկու կետերու վրայ. առաջին՝ Աստուծոյ խօսքը նախապատի համարել կիրակոնորեայ դպրոցներուն մէջ, Երկրորդ՝ Աստուծոյ խօսքը մատուցել պատասիին հասանելի եւ ըմբռնելի ձեւով:

Երկրորդ դասախոսութիւնը ներկայացուց Տիար Յիհստափոր Միքայելեան, Նիւթ ունենալով՝ «Թարգմանչաց տօնին խորհուրդը»: Ան անդրադարձաւ Թարգմանչաց Վարդապետներուն կտակած աւանդին՝ հայ ազգի Եկեղեցական, մշակութային եւ քաղաքական մտքի ձեւաւորման մէց:

Ապա, Գերապ. Տ. Միւռոն Ծ. Վրդ. Ազնիկեան ներկայացուց կիրակոնորեայ դպրոցի դասագիրքերն ու կանգ առաւ կրօնադաստիարակչական գործը այժմեական Նիւթերով յառաջ տասնելու կարեւորութեան վրայ:

Փակման եւ օրինութեան խօսքով հանդէս եկաւ Առաջնորդ Սրբազնան Յայրը: Ան առաջին հերթին գնահատեց Կիրակոնորեայ Դպրոցներու Վերահսկող Մարմինի անդամներն ու ուսուցիչ-ուսուցչութիւնները, իրենց բազմերախտ աշխատանքներուն եւ նուիրումին համար: Խօսելով ժամանակի պահանջներուն հաղորդ ըլլալու հրամայականին մասին, Առաջնորդ Սրբազնը շեշտեց Վերանորոգումի հրաւերին ընդառաջելու կարեւորութիւնը: «Ինչպէս որ արարչութեան բոլոր տարրերը զարգացման թևական հոլովոյթի մէջ են, այնպէս ալ մարդկային կեանքը իր բոլոր մարզերով՝ ներքնապէս թէ արտաքնապէս, կարիքը ունին Վերանորոգման, յառաջիմութեան եւ այժմեականացման», նշեց Առաջնորդ Սրբազնը, յորդորելով ներկաները, որպէսզի նոր աւիւնով եւ Վերանորդ հոգիով, հաստաքով, նուիրումով, սերտ գործակցութեամբ ու ծառայութեամբ շարունակեն իրենց առաքելութիւնը: Խօսելով Թարգմանչաց սերունդի մասին, Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ պէտք չէ միայն հպարտանալ նախնեաց աւանդով, այլ պէտք է իրացնել զանոնք եւ բաժնեկից դարձնել նոր սերունդին:

Յամագումարը իր աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազնին «Պահպանիչ»ով եւ «Կիլիկիա» մաղթերգով:

Աշխատավայրերի համար պահանջվող գործությունների կազմը և առանձին գործությունների անհանդիսական արժեքը

ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ՀՈԳԻՆԵՐԸ ՎԱՏԱՆՅԱԲԱՐ ՀՊԱԼՏ ԵՆ ԻՐԵԼՑ ՑԱՆԿ
ՍԵՐՄԵՐՈՒ ԾԱՂԿՈՒՄԻՆ Ի ՏԵՍ

ԸՆԴԳՐԵՑ ԿԱՎԱՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԸ

Հալեպի Ազգ. Զարեն Եփիկ ճեմարանի 70-ամեակին առիթով, ուսումնարանին Լու Անձելըսի շրջանաւարտներու միութիւնը Կիրակի, 29 Յոկտեմբերին կազմակերպած էր յոբելնական պաշտօնական հանդիսութիւն մը, որ կը գուգադիպէր այս միութեան հիմնադրութեան 40-ամեակին: Թեմիս բարեհնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Ներկայ Եղաւ հանդիսութեան, որ տեղի ունեցաւ Իրանահայերու միութեան Կլենտէյի սրահին մէջ: Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանային Առաջնորդական փոխանորդ Գերավ. S. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեան եւ Արժ. S. Ղեւոնդ Քիսյ. Քիրազեան:

Ներկայ էին Յ.Յ.Դ. Արեւմտեան Սիաց-
եալ Նահանգներու Կեդր. Կոմիտէի Ներկայա-
ցուցիչ Տիար Տարօն Տեր Խաչատուրեան, հայ-
կական միութեանց Ներկայացուցիչներ Եւ
բազմաթիւ ճեմարանականներ ու բարեկամ-
ներ: Սիութեան անունով ողջոյնի հօսք արտա-
սանեց աստեսապետը՝ Տիար Գեղրդ Զորբոշ-
եան: Յանդիսավարը՝ Տիար Գեղրդ Պետիկեան,
հակիրճ կերպով անդրադառնալէ Ետք Ճեմա-
րանի դերին, կտրած փայլուն ճանապարհին Եւ
վերջին տարիներու ողիսականին, առաջին
հերթին հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազանը
ուղղելու իր պատգամը:

Առաջնորդ Սրբազնաը, ողջունելով Ներկաները, Նշեց, որ այս հանդիսութիւնը գոհու- Նակութեան ու հոգեկան ցնծութեան մէկէ աւելի առիթներ կը ստեղծէ: «Դուք հոս Եք՝ տօնելու Հալեպի Զարէն Եփիւ ճեմարանին հիմնադրու- թեան 70-ամեակը: Թեեւ անցեալ տարիներուն ալ ևսան հանդիսութիւններ կազմակերպած Եք, սակայն այս տարի, տարեդարձի այս տօնա- կատարութիւնը պատմական իրայատուկ ի- մաստ կը ստանայ մէկէ աւելի պատճառնե- րով», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազնաը Եւ շարու- նակեց. «Բնական Է որ առաջին հերթին յար- գանքով խոնարհինք յիշատակին առցեւ այն սերունդին, որ հիմք դրաւ պատմական ու պատմակերտ այս ուսումնարանին: Պէտք չու- նինք երկար խօսելու այն առանցքային դերին մասին, որ Վերապահուած Է Սուլիոյ ու մաս- Նաւորաբար Հալեպի մեր գաղութին, ո՞չ միայն Ցեղասպանութեննեն Ետք, այլ նաեւ ողջ հայու-

Իբրեւ ուրախութեան երկրորդ պատճառ, Առաջնորդ Սրբազանը անդրադարձաւ Յալեպիս հասնող այն լուրերուն, ըստ որուց, աւելի քան հինգ տարիներու ահաւոր տագնապը վերջ գտած է Եւ շրջանի հայութիւնը դանդաղ բայց հաստատ քայլերով կը յառաջանայ դեպի վերքերու ամիջում ու վերականգնում: «Պատահական չէ, որ Ճեմարանը այս բոլորին մէջ կը գրաւէ կորիզային տեղ, իբրեւ մեր ուսումնարաններուն մէկ առաջատարը: Խորքին մէջ, ազգային բազմաթիւ հաստատութիւններու նման, Քարեն Եփիկ Ճեմարանն ալ անցեալ տարիներուն ակամայ դարձաւ Յալեպի հայութեան կեանքին մէկ խորհրդանիշը: Ինչպէս Ազգային Առաջնորդարանը, Եկեղեցիներ ու հայկական տուներ՝ Ճեմարանն ալ ստացաւ ահաւոր հարուածներ, կրեց քանիցում ու աւերում, Եւ սակայն, խաղաղութեան առաջին քայլերուն հետ, Վեր կանգնեցաւ փլատակներէն Եւ այսօր արդէն նոր հուն կը բաևայ քրիստոնեական ու հայեցի դաստիարակութեան, հայրենասեր քաղաքացի մարդ կերտ-

լու իր առաքելութեան մէջ: Բոլորիս համար երշանիկ յուզումի պահեր էին այն օրերը, երբ իմացանք, որ ճեմարանականներ անձամբ մասնակից եղած են փլատակներու մաքրութեան աշխատանքին, եւ ուսումնական այս տարեմուտը պայծառութիւն բերած է այս փարոսին», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազանը, որ գևահատանքով խօսեցաւ Լու Անծելը ճեմարանականներուն ու անոնց 40-ամեայ միութեան մասին, յիշելով, որ խաղաղութեան թէ տագնապի տարիներուն, նախկին սաները միշտ կանգնեցան իրենց հոգեմտաւոր սնունդ ներարկած ճեմարանին կողքին, ու վստահաբար պիտի շարունակեն նոյն յանձնառութիւնը: Առաջնորդ Սրբազանը նաեւ գևահատանք արձանագրեց իրենց ուսումնարանին գործնապէս երախտապարտ եղող բազմաթիւ ճեմարանականներուն, նշելով, որ բազմաթիւ վկայութիւններ կը հաստատեն, որ շրջանաւարտներ տարբեր ճիւղերու եւ մեր ազգային կեանքին մէջ համագաղութային տարրութեամբ նուաճումներ արձանագրած են ու ներդրում ունեցած՝ հայութեան ու մարդկային կեանքի ծաղկումին մէջ:

«Ս. ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՉՏՈՑ» ԾՔԱՆՇԱՎԸ ՏԻԱՐ ՎԱՐԴԳԵՍ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Իր խօսքի վերջին բաժինով, Առաջնորդ Սրբազանը նշեց, որ այս հանդիսութիւնը ուրախութեան առիթ է նաեւ անոր համար, որ Ս. Վաղոռոյս գահակալ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Առամ Ա. Կաթողիկոս, ընդառաջելով իր ու Ազգ. Վարչութեան խնդրանքին, «Ս. Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանը կը շնորհէ ճեմարանի անդաստանէն անցած, անոր ծառայած ու իր դաստիարակչական առաքելութիւնը մեր Թեմին մէջ շարունակող՝ Ազգ. Ֆերահեան Երկող. Վարժարանի փոխ տնօրին Տիար Վարդգես Նալպանտեանի: Ան թեմ հրաւիրեց մեծարեալը. Հայր Թորգոս ընթերցեց հայրապետական կոնդակը, ապա, Առաջնորդ Սրբազանը Տիար Նալպանտեանի կուրծքը զարդարեց շքանշանով: Մեծարեալը շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Վեհափառ Հայրապետին եւ Առաջնորդ Սրբազանին, ապա նաեւ հակիրճ կերպով խօսեցաւ ճեմարանի դերակատարութեան մասին:

Իբրեւ գլխաւոր բանախօս՝ Ֆրանսային հրաւիրուած էր ծանօթ մտաւորական, վաստակաւոր դաստիարակ եւ ճեմարանի առաջին տարիներու սաներէն Տիար Յակոբ Պալեան, որ խօսելով ճեմարանի հայակերտ ու հայրենասէր

սերունդներ պատրաստող դերակատարութեան մասին, ընդգծեց, որ նման հանդիսութիւններ պետք է ծառայէն այսօրուան տուեալներուն հիմամբ ապագան նախատեսելու եւ հունաւորելու մօտեցումի ծեւաւորման: Ան յատուկ կարեւորութեամբ վեր առաւ հայրենադարձութեան կարեւորութիւնը՝ մեր հայրենիքին ու ազգին լինելութիւնն ու ապագան երաշխաւորելու առաքելութեան մէջ:

Յայտագիրը ունէր գեղարուեստական բաժին, որ կազմուած էր երաժշտական մատուցումով, երգով ու ասմունքով: Ցուցադրուեցաւ ժապաւեն մը՝ ճեմարանի անցեալեն, պատերազմի տարիներու քանդումի պատկերներէն ու վերականգնումի նորագոյն էջերէն: 40-ամեայ միութեան անունով սրտի խօսք արտասանեց Տիկին Ծովինար Սելքոնեան:

Գեղարուեստական յայտագիրի աւարտին, կազմակերպիչ միութիւնն ու յատուկ յանձնախումբը ազնիւ գաղափարը ունեցած էին յուշանուերներով պատուելու ճեմարանի առաջին շրջանաւարտներէն Երկու Ներկաներ՝ Տիկին Երանուիի Զաղացպանեան-Կարապետեանն ու Տիար Յուայր Աւետեանը:

Փակման խօսքը եւ աղօթքը արտասանելու հրաւիրուեցաւ Արք. Տ. Ղետոնդ Զահանայ: Ան յատուկ կարեւորութեամբ վեր առաւ այն՝ որ այս հանդիսութիւնը տեղի կ'ունենայ Հայ Մշակոյթի ամսուան աւարտէն առաջ, կանգ առաւ նոր սերունդներուն մէջ հայ մշակոյթի աւանդները ծլարձակելու ճեմարանի դերին առջեւ եւ «Պահպանիչ»ով օրինեց Ներկաները:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Կիլիկիա»ի երգեցողութեամբ, որմէ ետք, միութիւնը պատշաճ հիւրասիրութիւն մը կազմակերպած էր մասնակիցներուն համար:

ԵՍՍԻՆՈՅԻ Ս. ՆԱՅԱՏԱԿԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԾՄԱՆ 54-ՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՄԱՏԱՂՈՐՃՆԵԶ

Եսսինոյի Ս. Նահատակաց Եկեղեցւոյ անուանակոչութեան եւ օծման 54-րդ տարեղարձին առիթով, Առաջնորդ Սրբազանը Կիրակի, 5 Նոյեմբեր 2017-ին, Ս. Պատարագ մատուցածց, իր պատգամը փոխանցեց եւ մատաղորճնեք կատարեց Ս. Նահատակաց Եկեղեցւոյ մէջ: Ներկայ էին Եկեղեցւոյ ծառայող

մարմիններու ներկայացուցիչները, բարերարներ, Կիրակօնօրեայ վարժարանի եւ Ազգ. Ֆերահեան երկրորդական վարժարանի բարձրագոյն դասարանի աշակերտներ եւ հաւատացեալներու հոծ բազմութիւն մը:

Առաջնորդ Սրբազնը իր պատգամը սկսաւ փառք եւ գոհութիւն տալով Աստուծոյ՝ այս գեղեցիկ ու հոգեպարար տօնակատարութեան համար, ապա, ողջոյնի եւ գևահատանքի խօսք ուղղեց Եկեղեցւոյ Յոգեւոր Յովիլին, ծխական համայնքին ու Կիրակօնօրեայ Վարժարաններու աշակերտութեան, որոնք «Աստուծոյ խօսքը կը լսեն եւ կը գործադրեն», ինչպէս կ'ըսէ օրուան աւետարանական ընթերցուածը: Առաջնորդ Սրբազն ևաեւ ողջունեց Ազգ. Ֆերահեան երկրորդական վարժարանի Տնօրենուիլին, ուսուցիչներու ու աշակերտները, որոնց ուղղելով իր խօսքը՝ նշեց, որ «իբրեւ մեր պագայ առաջնորդները, դուք պէտք է գիտակցիք այն գուրգուրանքին, դաստիարակութեան ու գոհողութեան, որոնք կը տրամադրուին ձեր ծնողներուն, ուսուցիչներուն եւ մեր հաւաքական կեանքի նուիրեալներուն կողմէ, որպէսզի առողջ հոգիով ու միտքով ունենաք պայծառ կեանք ու ապագայ եւ մնաք հաւատարիմ ժառանգորդները մեր նախնեաց, որոնց կեանքի ճանապարհը մեզի համար եղաւ ուղեցոյց, որպէսզի մենք կարենանք շարունակել իրենց գործը»: Խօսելով Եկեղեցւոյ տարեդարձի տօնակատարութեան մասին, Առաջնորդ Սրբազնը շեշտեց, որ ամեակներն ու տարեդարձները առիթներ են յիշելու այն սերունդը, որոնք նպաստած են Եկեղեցւոյ կառուցման եւ հիմքը դրած մեր այսօրուան յաջողութիւններուն. «Անուց ցանած սերմերուն արգասիքը պէտք է վերանորոգութեան խթան հանդիսանայ բոլորիս համար», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնը եւ Նշելով, որ նախորդ օրը «Ամենայն Սրբոց» տօնն էր, ան յիշեցուց, որ այս Եկեղեցին կոչուած է մեր սուրբ նահատակներուն յիշատակին, որպէս ոգեշնչման աղբիւր, իսկ «Ամենայն Սրբոց» տօնը յիշատակի տուրք է յայտնի եւ անյայտ սուրբերուն, որոնք հաւատարմօրեն լսեցին եւ գործադրեցին Աստուծոյ խօսքը, եւ այսօր յաւերժութեան մէջ են ու կը սպասեն իրենց արդար պսակին:

Անդրադառնալով օրուան աւետարանական հաստուածին մէջ յիշատակուած «ճրագի օրինակ»ի (Ղուկաս 8:17-21) ու գայն կանխող «Սերմնացանի» առակներուն (Ղուկաս 8: 9-15), Առաջնորդ Սրբազն Յայրը նշեց, որ երկու առակներն ալ այժմեական պատգամներ կու տան մեզի՝ մեր հաւատքն ու ծա-

ռայական կեանքը ճիշտ ուղիի մէջ պահելու համար: «Եօր իբրեւ Լոյսի որդիներ ապրինք՝ մեր լոյսի ճանապարհորդութիւնը պահուած եւ գաղտնի չի՛ մնար, որովհետեւ Ամենակալ ու Ամենատես Աստուծած ամեն բան կը տեսնէ եւ կը հատուցանէ ըստ իր կամքին», ապա շարունակեց՝ «Աստուծոյ խօսքը լոյս է, եւ ով որ կը լսէ այդ խօսքը, պէտք է կեանքի վերածէ եւ անով լուսաւորուի՝ հաւատքով առաջնորդւելով դեպի արդարութեան ճանապարհ. մեր սուրբերը եղան այն պտղաւորեալ հատիկները, որոնք իբրեւ պարարտ հող ընդունեցին Աստուծոյ խօսքը եւ զայն կեանքի, առաքելութեան ու ծառայութեան վերածեցին: Անոնք Աստուծոյ խօսքը իբրեւ լոյս ու ճրագ ընդունեցին իրենց սիրտերուն ու հոգիներու մէջ, պտղաւորուեցան եւ այսուհետեւ հաւատքի պտուղները բաշխեցին մեր ժողովուրդին»:

Իր պատգամի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազնը հարց տուաւ Ներկաներուն՝ «թէ հաւատարի՞մ ենք մեր նախնեաց եւ սուրբերուն կտակին», ապա, յորդորեց զանոնք, որպէսզի բոլոր սուրբերու եւ մանաւանդ Յեղասպանութեան սրբադասեալ ու մեր հայրենիքի սիրով նահատակուած սուրբերուն եւ հերոսներուն օրինակով տոգորուած՝ վերանորոգեն իրենց կեանքը եւ Աստուծոյ խօսքը կեանքի լոյսի վերածելով՝ պտղաւորուին ու նոյն սերմերը փոխանցեն յաջորդ սերունդներուն:

Եկեղեցւոյ Յոգեւոր Յովիլը երախտագիտութեան խօսք ուղղեց Առաջնորդ Սրբազն Յօր՝ ծխական համայնքը եպիսկոպոսական Ս. Պատարագով պատուած ըլլալուն եւ համայնքին ու Եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին հանդեպ տածած սիրոյն եւ հոգածութեան համար: Անաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց մատաղի բարերարներուն: Այսուհետեւ, տեղի ունեցաւ մատաղի օրինութիւնը:

Արարողութիւնը աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազն Յօր «Պահպանիչ»ով եւ «Կիլիկիա» մաղթերգով:

Ս. ԱՐԱՏԱԿԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՅԱՎԱԾԻ ՄԻԶՆԱԲԵՐԴ ԵՒ ԳՈՅԱՏԵՄԱՍՆ ԵՐԱԾԽԻՔ Ե

ՅԱՅՏԱՐԵՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԱՉԱՆԸ

Ս. Նահատակաց Եկեղեցին Ուլքաթ, 10 Նոյեմբեր 2017-ի երեկոյեան, «Աւետիսեան» սրահին մէջ կազմակերպուած պաշտօնական ճաշկերոյթով մը տօնեց իր հիմնադրութեան

54-րդ տարեղարձը, որ առիթ եղաւ լուսարձակի տակ առնելու եկեղեցւոյ ծառայական դերակատարութիւնը՝ յատկապէս Սան Ֆերնանտո հովիտի հայութեան եւ ընդհանրապէս մեր Թեմի կեանքին մեջ:

Յանդիսութիւնը կը վայելէր Առաջնորդ Սրբազնի հիվանաւորութիւնն ու Ներկայութիւնը: Ներկայ էին Ազգ. Վարչութեան ատենապէտ Տիար Վահէ Յովակիմեան, Ազգ. Երևանի հիվանաներ, Ազգ. Ֆերահեան եւ «Մարի Գապայեան» վարժարաններու տնօրինները, շրջանի հայկական միութեանց ու կազմակերպութեանց Ներկայացուցիչներ եւ բազմաթիւ ծխականներ: Յիշընկալն էր Տէր եւ Տիկին Օսկօ եւ Երան Կիրակոսեան բարերար ամոլը:

Յանդիսավարը՝ Տիար Մուշեղ Պետերեան բարի գալուստի խօսք արտասանեց եւ հրաւիրեց Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւր՝ Վրժ. Տ. Շազմիկ Աւ. Թին. Խաչատուրեան կատարելու սեղաններու օրինութիւնը: Տէր Յայրը արտասանեց ողջոյնի հակիրճ խօսք մը, անդրադարձաւ շրջանի հայութեան կեանքին մեջ այս Եկեղեցւոյ դերակատարութեան, շեշտելով, որ սփիտքեան պայմաններուն մեջ, հայ Եկեղեցին եղած է ու կը մնայ հաւատքի ու հայապահպանումի փարոս, իսկ Ս. Նահատակաց Եկեղեցւոյ հիմնադրութիւնն ու աւելի քան կես դարու ծառայական կեանքը վկայութիւն է այս առաքելութեան, ինչպէս նաեւ հայութեան անսկուն կամքին: Ու նկատի ունենալով, որ 2017 տարին հռչակուած է «Վերանորոգութեան Տարի», Տէր Յայրը շեշտեց, որ Ս. Նահատակաց Եկեղեցին եւս, իր հաւատացեալներով ու ծառայողներով, ընդառաջ կ'երթայ այս հրաւիրին:

Յոգաբարձութեան անունով ողջոյնի խօսք արտասանեց ատենապէտը՝ Տիար Լեւոն Արապեան: Ան յայտնեց, որ այս Եկեղեցին 54 տարի առաջ հիմնուեցաւ հաւատքով, որուն հիմամբ շրջանին մեջ պահպանուեցան հայկական ազգային մշակոյթին ու աւանդութիւնները:

Այս հաւատքն ու յանձնառու գործը կը շարունակուի սերունդի սերունդ, իսկ այսօր գործողները շահը պիտի փոխանցեն յաջորդներուն: Իր պատգամին մեջ, Առաջնորդ Սրբազնը գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ, որ առիթը ընծայած է իբրեւ մեծ ընտանիքի մը անդամներ՝ տուելու Եկեղեցւոյ 54-րդ տարեղարձը, որ խորքին մեջ մարմաւորումն է հաւաքական աշխատանքի մը: Ան յիշեցուց, որ այս գաղութը տուախմբեց նաեւ շրջանի Հ.Յ.Դ. «Ուստում» կոմիտէի 60-ամեակը:

Առաջնորդ Սրբազնը մէջբերեց Յովիաննես Աւետարակիչի առաջին ընդհանրական նամակի 5:14-15 համարները, ուր կ'ըսուի: «Ուստի համարձակ կերպով կը դիմենք Աստուծոյ, այս վստահութեամբ՝ որ երբ իր կամքին համաձայն բան մը խնդրենք՝ կը լսէ մեզ: Եւ երբ գիտենք, թէ մեր խնդրանքները կը լսէ, գիտենք նաեւ թէ պիտի ստանանք ինչ որ կը խնդրենք իրմէ», հետեւաբար, մեր պարտքն է Աստուծոյ ապահիսիլ, անոր դիմել ամբողջ սրտով. ու եթէ Վերանորոգումի մեր խնդրանքով դիմենք Իրեն, Ան պիտի լսէ մեզ ու պիտի զօրացնէ մեր քայլերը՝ ի խնդիր Եկեղեցւոյ ու համայնքի պայծառացման: Ան իր խօսքը Եղրափակեց օրինելով Եկեղեցւոյ հիմնադիրներն ու ծառայողները, բարերարներն ու զօրակցողները, մասնաւորաբար օրուան հիւրընկալ Կիրակոսեան ամոլը:

Իբրեւ Երախտագիտութեան արտայայտութիւնն, Եկեղեցւոյ հովիւն ու հոգաբարձութիւնը Կիրակոսեան ընտանիքին նուիրեցին «Նարեկ»ի գեղատիկա հրատարակութենեն օրինակ մը: Յուշանուերներու արժանացան նաեւ Եկեղեցւոյ հիմնադիրներէն՝ Ֆլորինտօ Կրքինի զաւակը՝ Տէր եւ Տիկին Սթիւ եւ Տայէն Արքլին, ու Եկեղեցւոյ առաջին օրերու նուիրեալ հոգեւորականներէն Տ. Ներսէս Աւ. Թին. Ծահինեանի դրւստրերը՝ Լուսարփի եւ Նառմի Ծահինեան: Պաշտօնական յայտագիրի աւարտէն ետք, Երեկոն շարունակուեցաւ Երաժշտական մթնոլորտի մեջ:

ՖՐԵՋՆՈՅԻ Ս. ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՉ 117-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

- ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՃԱԾԿԵՐՈՅՑ
- ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ Հ.Ս.Ը.Ը.Ի ՀԱՆԳՈՒՅԵՎԱԼ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ
- Վ. ԵՒ Ա. ԾՂՄԼԵՎԱՆ ԿՄՈՒԾ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԻ ԱՐՑԱԽԻ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՃՔԱՆՇԱԾՄՈՎ

Ֆրեջնոյի Ս. Երրորդութիւն Մայր Եկեղեցւոյ ծխական մեծ ընտանիքը Կիրակի, 19 Նոյեմբեր 2017-ին, Եպիսկոպոսական Ս. Պատարագով ու պաշտօնական ճաշկերոյժով մը տունեց իր հիմնադրութեան 117-րդ տարեդրը: Առաջնորդ Սրբազնը առաւտուն Ս. Պատարագ մատուցանեց, իր պատգամը ուղղեց հաւատացեալներուն, ապա, նախագահեց ճաշկերոյժին: Ներկայ էին Արքայի Յանրապետութեան պետական նախարար Տիար Արայիկ Յարութիւնեան, Միացեալ Նահանգներու մօս Արքայի Յանրապետութեան մշտական Ներկայացուցիչ Տիար Ռոպերթ Աւետիսեան, Յայաստան Յամահայկական Յիմնադրամի գործադիր տնօրին Տիար Արա Վարդանեան, Յիմնադրամի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան շրջանի գործադիր տնօրին Տիար Սարգիս Գոթանճեան, Ֆրեջնոյի մեջ Յայաստանի պատուոյ հիւպատոս Բարշ. Պերճ Սրբ. Արքայի Անդրեան, Թեմիս Ազգ. Վարչութեան անդամներ, գլխաւորութեամբ ատենապետին՝ Տիար Վահե Յովակիմեանի, Կիրակորեայ Վարժարանի աշակերտներ, Հ.Ս.Ը.Ը.-ի Ներկայացուցիչներ եւ սկաուտներ:

Առաջնորդ Սրբազն Յայրը Հ.Ս.Ը.Ը.-ի Ֆրեջնոյի «Սասուն» մասնաճիւղի սկաուտներու շքախումբով եւ թափօրով ուղղուեցաւ Եկեղեցի եւ «Յրաշափառ» շարականի Երգեցողութեամբ մուտք գործեց, զգեստաւորուած պատարագի նոր հանդերձանքով, որ նուիրած էր Ս. Երրորդութիւն Մայր Եկեղեցւոյ ծխական ընտանիքը՝ Առաջնորդ Սրբազն Յօր 60-ամեակին առթիւ:

Առաջնորդ Սրբազն Յայրը իր պատգամը սկսաւ շնորհաւորելով ծխական համայնքը՝ Եկեղեցւոյ 117-րդ ամեակին առիթով, գլխաւորանքի խօսք ուղղեց հոգեւոր հովիւ Յայր Սուրբին ու հոգաբարձութեան անդամներուն եւ բոլոր նուիրեալ ծառայողներուն, յորդորելով շարունակել նախնեաց ճանապարին ու ծառայական ուղին:

Առաջնորդ Սրբազնը ողջունեց հայրենի հիւրերն ու պաշտօնական Ներկայացուցիչները, որոնք Թելեթոնի առիթով դարձեալ մեր կողքին կը գտնուին. ան նշեց, որ «այս տարւան թելեթոնը յատուկ նշանակութիւն ունի եւ կը

կը «Բերքառատ Արցախ» խորագիրը, նկատի ունենալով որ Արցախի տնտեսութիւնը հիմնականին մեջ կը յենի Երկրագործութեան վրայ, ուստի այս տարուան Եկամուտը պիտի տրամադրուի շրամատակարարման ծրագիրներու, ոռոգումի միջոցներու արդիականացման եւ ընդարձակման»:

Շարունակելով իր պատգամը, Ան կեդրունացաւ օրուան աւետարանական հատուածին (Ղուկաս 9:44-50), որ խոնարհութեան եւ ծառայասիրութեան պատգամ մըն է, համաձայն Զրիսատոսի խօսքին, «որովհետեւ ով որ ծեր բոլորին մեջ փոքրիկն է, ան է մեծը»: Առաջնորդ Սրբազնը շեշտեց, որ իսկական մեծութիւնը ծառայութեան եւ համեստութեան մեջ կը կայանայ, եւ Զրիսատոս մանուկի օրինակը բերելով կը սորվեցնէ մեզի բարեհամբոյր ռլալ եւ յարգալից վերաբերիլ տկարին ու անիրաւուածին նկատմամբ: Ան նշեց, որ 117 տարի առաջ, այս Եկեղեցւոյ հիմնադիրները ըրին նոյնը, անոնք իրենց ձեռքերը միացուցին իրեւ նոյն ընտանիքի անդամներ, տընեցան միասին՝ հաւատքով, սիրով ու խոնարհութեամբ, հաստատեցին ծխական համայնքը. ան յորդորեց համայնքի զաւակները, որ հետեւին անոնց օրինակին, համայնքը պահեն գուտեպինդ եւ բարգաւաճ: Առաջնորդ Սրբազնը իր պատգամը աւարտեց աղօթք բարձրացնելով ու օրինելով յիշատակը Եկեղեցւոյ հիմնադիրներուն եւ բոլոր Հ.Ս.Ը.Ը.-ական ննշեցեալներուն, որոնք իրենց կեանքը նուիրաբերեցին միութեան ու անոր ճամբով՝ մեր ժողովուրդին, հետեւելով «Բարձրացի՛ր, բարձրացուր» նշանախօսքին:

Յայտնենք, որ նոյն օրը, Հ.Ս.Ը.Ը.-ի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Շրջանային Վարչութեան խնդրանքով եւ Առաջնորդ Սրբազն Յօր տնօրինութեամբ, Թեմիս բոլոր Եկեղեցիներուն մեջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցան ննշեցեալ Հ.Ս.Ը.Ը.-ականներու հոգիներու խաղաղութեան համար:

Ս. Պատարագը ետք, Առաջնորդ Սրբազնն ու Ազգ. Վարչութեան անդամները խորհրդակցական հանդիպում մը ունեցան Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ եւ հոգաբարձութեան հետ, քննարկելով ծխական համայնքի

հարցերն ու անմիջական ծրագիրները: Անոնք բարձր գնահատեցին Ս. Երրորդութիւն Սայր Եկեղեցւոյ ծխական համայսքի օրինակելի նուիրումը:

ԱՐԱՅԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐԵ ՇԱՍՏԵԱՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՄՈՒԾ

Յետմիջօրեին, Եկեղեցւոյ կողքի պրահին մէջ տեղի ունեցաւ տարեդարձի ճաշկերոյթը, Նախագահութեամբ եւ Ներկայութեամբ Առաջնորդ Սրբազնին, Արքային, Արքային ու Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի Ներկայացուցիչներուն, Ազգ. Վարչութեան անդամներու եւ շուրջ 300 ծխականներու:

Հանդիսավարը՝ Օր. Քորժի Սաղթեան արտասանեց ողջոյնի խօսք. Երգուեցան Միացեալ Նահանգներու եւ Հայաստանի քայլերգները: Առաջնորդ Սրբազնը կատարեց սեղաններու օրինութիւնը: Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Տիար Վահե Յովակիմեան շնորհաւորանքի խօսք ուղղեց Եկեղեցւոյ տարեդարձին առիթով եւ շեշտեց Միացեալ աշխատանքը շարունակելու կարեւորութիւնը:

Ճաշի պահուն, Ներկաները վայելեցին երգով ու պարով համադրուած մշակութային պատկեր մը, ղեկավարութեամբ Օր. Կարին Յովհաննիսին:

Յոգեւոր Յովիլը արտասանեց ողջոյնի խօսք մը, որուն մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Առաջնորդ Սրբազնին եւ Ազգ. Վարչութեան, որոնք այս տօնակատարութեան առիթով Ֆրեզո ժամանած էին: Ան հակիրճ կերպով խոսեցաւ ծխական այս շրջանին մէջ անցեալ տարուան ընթացքին իրագործուած ծրագիրներուն մասին եւ կոչ ուղղեց մասնաւորաբար Երիտասարդներուն, որ հաւատարիմ մնան մեր Եկեղեցւոյ ու համայնքի աւանդութեանց:

Յոգաբարձութեան անունով ողջոյնի խօսք արտասանեց Բրշն. Պերճ Սրբ. Արքարեան, որ ապա թեմ հրաւիրեց Արքային պետական Նախարար Արայիկ Յարութիւնեանը: Վերջինը հաստատեց, որ Սփիրոջի օժանդակու-

թիւնները դրական մեծ բաժին ունին Արքային արձանագրած յաջողութեանց մէջ. «հակառակ որ Հայաստան ու Արքային բազմաթիւ բարեկամ երկիրներ եւ բնական հարստութիւններ չունին, սակայն ունին սփիրոջ մը, որ միշտ ալ սատար հանդիսացած է հայրենիքին», շեշտեց ան եւ այս առիթով, Արքային Հանրապետութեան Նախագահ Վահագուր Բակո Սահակեանի հրամանագրով՝ «Երախտագիտութեան շքանշան»ով պատուեց Ազգ. Առաջնորդարանի, Հայաստանի ու Արքային բարերարներէն Տեղ եւ Տիկին Վահան եւ Անոյշ Շամլեան ամոլը:

Հանդիսավարը ապա հակիրճ ծանօթութիւններ հաղորդեց հոգաբարձութեան կողմէ այս տարի պատիի արժանացող երկու նուիրեալներուն՝ Օր. Կրեյս Ջազարեանի եւ Տիկին Մեյրի Էքմալեանի մասին, որոնք Առաջնորդ Սրբազնին, հոգեւոր հովիւն ու հոգաբարձութեան ատենապետ Տիար Պիլ Սաաթճեանի ծեռամբ արժանացան յուշանուերներու:

Առաջնորդ Սրբազնը հրաւիրուեցաւ արտասանելու իր շնորհաւորանքի խօսքը: Ան անգամ մը եւս ողջունեց Ազգ. Վարչութեան անդամները եւ շնորհաւորեց ծխական համայնքը, նշելով, որ այս տօնախմբութիւնն ու ծուխի իրագործումները մեր ամբողջ Թեմին համար գոհունակութեան առիթ են եւ համաթեմական նուաճում կը նկատուին, որովհետեւ թեւ Թեմը կը բաղկանայ ծխական տարբեր համայնքներէ եւ տարբեր անձերէ ու շերտերէ,

սակայն բոլորը կը կազմեն մեծ ընտանիք, կը փայելեն Սեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ անոր գահակալ Ն.Ս.Օ.Ս.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի հովանիս: Առաջնորդ Սրբազնը ողջունեց յարգարժան հիւրերը եւ ներկաները յորդորեց պահպանելու Վրցախի, մայր հայրենիքի ու սփիւքի միասնութիւնը, միաժամանակ կոչ ուղղելով, որ այս համայնքը եւս բաց սրտով ու առատաձեռնութեամբ մասնակցութիւն բերէ Վրցախի ի նպաստ թելեթոնին:

Շարունակելով իր խօսքը, Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ անհատը առանձինն կրնայ որոշ նպաստ բերել հաւաքականութեան, սակայն հաւաքական գործը կրնայ շատ աւելի մեծ իրագործումներու հասցնել: «Եթէ մենք կարենանք մեր անհատական շնորհները, տաղանդներն ու կարելիութիւնները ի գործ դնել իբրև Աստուծոյ հաւատարիմ ծառաները, մեր ճիգերը միացնել աւելի ընդհանրական բարիքի մը համար, անկասկած որ Աստուած պիտի օրինէ մեր գործը եւ մեզ պիտի առաջնորդէ դեպի յաջողութիւն, ինչպէս որ է պարագան ծխական այս համայնքին ծառայողներուն», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնը, նշելով, որ ծառայութիւնը Թրիստոսի առաքելութեան եռլթիւնն իսկ էր, իր կեանքի օրինակով ծառայութեան ճամբան ցոյց տուաւ մեզի ու պատգամեց, որ հետեւինք իր օրինակին: Իրերայաջորդ սերունդներ, հաւատալով այս եկեղեցւոյ առաքելութեան ու հաւատքի միջնաբերդ ըլլալու անոր հանգամանքին, անվիատ ծառայած են: Ու թե՛ Վերանորոգումի Տարին կը մօտենայ իր աւարտին, վերանորոգումը այսօր ու միշտ անվերջանալի գործընթաց մըն է անհատներու եւ հաւաքականութեան մը համար: Մեշբերելով Վերանորոգումի Տարուան Վեհափառ Հայրապետի պատգամին խօսքերը՝ կոչ ուղղեց Երիտասարդութեան, որ իրեն վերապահուած կարեւոր դերը ստանձնէ համայնքի կեանքի վերանորոգութեան մեջ: Այս առիթով, ան նաեւ գնահատանքով արտայայտեցաւ Հայր Սուրբին, Ազգային Երեսփոխան-ներուն, հիգաբարձութեան, Վյորերու Ընկերակցութեան, Տիկնանց միութեան, Ս. Խորանին ծառայողներուն, դպրաց դասին եւ բոլոր կամաւորներուն մասին, որոնք միասնաբար լծուած են այս եկեղեցւոյ ու համայնքի պայծառացման առաքելութեան եւ ի խնդիր Երիտասարդութիւնը եկեղեցւոյ հաղորդակից պահելու գործին: Ան յատկապէս գնահատեց այն Երիտասարդները, որոնք ճիգ ու ժամանակ կը տրամադրեն ի խնդիր համայնքի բարելաւման:

Յուսկ, Առաջնորդ Սրբազնը անդրադարձաւ 2018 տարին պատմական հանգրուան մը դարձնող արժեքներուն՝ Հայաստանի Յանրապետութեան ծննդեան 100-ամեակին, Յ.Ս.Ը.Ս.-ի հիմնադրութեան 100-ամեակին, Յիւսիսային Ամերիկայի Թեմին հաստատման 60-ամեակին, Վրեւմտեան մեր Թեմի հաստատման 45-ամեակին, յուսալով, որ այս տարեդարձները յաւելեալ աշխատանքի ու ծառայութեան ներշնչումի աղբիր ըլլան՝ փառաբանելու զԱստուած, եւ ի պայծառութիւն մեր Եկեղեցւոյ ու ազգին:

ԳՈՐԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՉԳ. ԹԻՖԵՆՔԵԱՍ ՄԱՍԿԱՄՄՈՒՐ

Տարիներու աւանդութեան համաձայն, Ազգ. Ռիչըրտ Թիֆենքեան Մանկամսուր-Մանկապարտեզի վարիչուիի Տիկին Արսինէ Աղազարեան եւ անձնակազմի անդամները Գոհաբանութեան տօնին առիթով կազմակերպած եին հանդիպում-հանդիսութիւն մը, որ տեղի ունեցաւ Երեքաբթի, 21 Նոյեմբեր 2017ի կեսօրին, վարժարանի յարկին տակ:

Առաջնորդ Սրբազնը այս առիթով այցելեց վարժարանը: Սրբազն Յօր կ'ընկերանային Առաջնորդական Փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոմ Ծ. Վրդ. Տօնյեան եւ Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հոգգոր հովիներէն՝ Արժ. Տ. Վազգեն Ալ. Զինյ. Աթմանեան: Սոյն հանդիպումին Ներկայ եին նաեւ վարժարանի բարերար Տեր եւ Տիկին Ռալֆ եւ Սավի Թիվֆենքեան ամոլը, Ուսումնական Սարմինի Ներկայացուցիչներ եւ ծնողներ: Այս առիթով աշակերտները Ներկայացուցին կուիկ յայտագիր մը, որ ճոխացուց մթնոլորտը, որմէ ետք Գոհաբանական տօնին առիթով Առաջնորդ Սրբազնին գլխաւորութեամբ հաւաքական աղօթք կատարեցաւ:

Ան իր խօսքը աշակերտներուն ուղղելով նշեց, որ Գոհաբանութեան տօնը աղօթքի եւ երախտապարտութեան օր է, այս բոլոր բարիքներուն համար, որ Աստուած պարգեւած է մեզի, եւ յորդորեց յարատեւորէն աղօթել եւ շնորհակալ ըլլալ, ապա, բարձր գնահատեց զանոնք, իրենց պատրաստած գեղարուեստական յայտագրին լաւորակ Ներկայացման համար եւ ուրախ Գոհաբանութեան տօն մաղթեց բոլորին:

20-րդ ԹԵԼԵԹՈՆԻ ՆԱԽՈՐԵԱԿԻՆ

ԱՐՅԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՇԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի կազմակերպած 20-րդ թելեթոնի նախօրեակին, Լու Անճելըս գտնուող Արցախի պատուիրակութիւնը, յանձինս Արցախի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Պարգեւ Արք. Մարտիրոսեանի, պետական նախարար Տիար Արայիկ Յարութիւնեանի եւ Միացեալ Նահանգներու մօտ Արցախի մասյուն ներկայացուցիչ Տիար Ռոպեր Աւետիստեանի, Երեքաբթի, 21 Նոյեմբեր 2017-ի կեսօրին այցելեց Ազգային Առաջնորդարան եւ հիւրընկալուեցաւ Առաջնորդ Սրբազնի, Կրօնական ժողովի, Ազգային Վարչութեան ու Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի անդամներու կողմէ:

Առաջնորդ Սրբազնը, իր կողքին ունենալով Առաջնորդական փոխանորդ Գերպ. Տ. Թորգոմ Շ. Վորդ. Տօնյեանը, Կրօնական ժողովի ատենապետ Գերպ. Տ. Միւռոն Շ. Վորդ. Ազնիկեանն ու հոգեւորականաց դասու անդամները, Ազգ. Վարչութեան անդամներու Տիար Ալեք Պաղտասարեանը, Տիկնայք Էլո Պոյաճեանն ու Թերեզ Քեմանճեանը եւ Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի ատենապետուի Տիկնին Ծովիկ Զեյթեանն ու անդամներ, Արցախի հոգեւոր ու պետական ներկայացուցիչները ընդունեց «Սիլահեան» դահլիճին մէջ, ուր Ազգ. Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանդակ մարմինը կազմակերպած էր պատշաճ հիւրասիրութիւն:

Առաջնորդ Սրբազնը գոհունակութեամբ ողջունեց Արցախի ներկայացուցիչներուն այցելութիւնը, որ կը պահպանէ տարիներու բարի աւանդութիւն մը, յիշեցնելով, որ Կիրակի օր, 19 Նոյեմբերին, անոնց հետ հանդիպում ունեցած էր նաեւ Ֆրեզոնյի Ս. Երրորդութիւն Մայր Եկեղեցւոյ 117-րդ տարեդարձի տօնակատարութեան պահուն, երբ իբրեւ Արցախի նախագահի ներկայացուցիչ՝ Տիար Ա.

Յարութիւնեան շքանշանով մը պատուած էր Ազգ. Առաջնորդարանի, Յայաստանի ու Արցախի բարերարներէն Տեր եւ Տիկնին Վահան եւ Անոյշ Շամլեան բարերար ամոլը: Ան հաստատեց, որ Տիար Շամլեան շնորհակալութեամբ ընդունած է շքանշանը եւ իրեն յայտնած է թէ մասնակցութիւն պիտի բերէ թելեթոնին. այս տեղեկութիւնը գոհունակութեամբ ընկալուեցաւ Արցախի ներկայացուցիչներուն կողմէ: Առաջնորդ Սրբազնը աւելցուց, որ արդէն կոչ ուղղուած է մեր Եկեղեցիներուն ու դպրոցներուն, որպեսզի լիաբուն մասնակցութիւն բերեն հանգանակային արշակին:

Պետական նախարար Ա. Յարութիւնեան շնորհակալութիւն յայտնեց ընդունելութեան ու Արցախին տրամադրուած զօրակցութեան համար, յայտնեց, թէ այս ու Նմանօրինակ այցելութիւններէ ետք Արցախ կը Վերադառնայ լիցքաւորուած, ինչպէս որ սփիւռքիներ լիցքաւորուած կը Վերադառնան Արցախին: Ան հաստատեց, որ Վերջին տարիներուն, Շուշին կ'ապրի նկատառելի զարգացում, որ շուտով պիտի ընդգրկէ գիւղական շրջանները: Ան սեղմ գիծերու մէջ ներկայացուց Արցախի բարգաւաճման ընթացքը, հաստատելով, որ շոշանը տարուէ տարի կը բարելաւէ իր ընդհանուր Եկամուտը, իսկ Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի ու անհատ գործարաններու աշակցութեամբ, կը ձգտի աւելի եւս բարելաւէլ իր տնտեսական-ընկերային վիճակը: Ան որոշ մանրամասնութիւններ հաղորդեց այս տարուան թելեթոնի Եկամուտին օգտագործման ձեւերուն մասին, նշելով, որ զարկ պիտի տրուի ջրաբաշխումին ու ոռոգումին, որպեսզի Արցախի մէջ գործի կարելիութիւնները բազմանան, ժողովուրդը կառչած մնայ իր հողին, մտահոգիչ արտագաղթը Ետղարձի ուղիին մէջ մտնէ: Ան խօսեցաւ նաեւ Արցախի ուսումնական մակարդակի բարելաւման ու կարգ մը դպրոցներու արձանագրած նուանումներուն մասին, մասնաւորաբար յիշատակելով, որ կարգ մը շրջանաւարտներ իրենց բարձրագոյն ուսումը յաջողութեամբ կը շարունակեն Հայաստանի թէ արեւմտեան լաւագոյն ուսումնարաններուն մէջ:

Արցախի Թեմի Առաջնորդ Սրբազնը յաւելեալ տեղեկութիւններ հաղորդեց Արցախի բարգաւաճման ընթացքին, ծրագիրներուն եւ յոյսերուն մասին: Ան մասնաւորաբար կանգ առաւ այս իրողութեան վրայ, որ պատերազմական վիճակի մէջ եղող երկիրը արդիւնաւոր ընթացքի մէջ է, պետութիւնը կը ծրագրէ աւելի

քան հազար քնակարաններ կառուցել բանակայիններու համար, իսկ ինչ կը վերաբերի ոռոգումի յառաջիկայ ծրագիրներուն՝ ընդգծեց, որ անոնք ունին ռազմավարական մեծ կարեւորութիւն, այնպէս՝ ինչպէս որ էր պարագան Վարդենիս-Մարտակերտ մայրուղիին: Ան յոյս յայտնեց, որ այս ու նման ծրագիրներու շնորհիւ, Արցախի պետական պիտուծն ոչ միայն կրկնապատկուի այլ նաեւ եռապատկուի, եւ երկրին ուսումնական ու այլ մարզերը եւս բարգաւաճում ապրին: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց հիւրընկալումին համար եւ կոչ ուղղեց սփիւրի հայերուն, որ Արցախ այցելեն, որպէսզի արցախցին զգայ, որ իր պայքարին մեջ առանձին չեն:

Խօսք առին Տիար Ալեք Պաղտասարեան, Յայր Սիւռոն եւ Տիկին Ծովիկ Զեյթեան, հաստատելով, որ հայութիւնը է եւ կը մնայ Արցախի կողքին, մեր նոր սերունդին համար Արցախը ներշնչումի աղբիւ է:

Ներկաները առիթ ունեցան հարցումներ ուղղելու Արցախի վիճակին մասին: Իբրեւ պատասխան բանակին ու պաշտպանական վիճակին մասին հարցումի մը, պետական նախարարը հակիրճ բացատրութիւններ տուաւ պաշտպանական գիծերու ամրացման ու արդիականացման, ինչպէս նաեւ յառաջապահ դիրքերու վրայ թշնամիին յարձակումներու դեմ դնելու միջոցներուն մասին: Ան հաստատեց, որ վերջին շրջանին, սահմանին վրայ լարուածութիւնը համեմատաբար նուազած է, յարձակումներ ու կրակոցներ կ'արձանագրուին կարեւոր հանդիպումներու հանգրուաներուն, սակայն Արցախի բանակը պատրաստ է ամեն հաւասականութեան ու վճռած է չպարտուիլ: Այլ հարցումի մը պատասխանելով, ան խոսեցաւ Յայաստանի ու դրացի երկիրներու յարաբերութեանց ու գործակցական կարելիութիւններուն մասին:

Աւարտին, Արցախի պետական նախարարը Առաջնորդ Սրբազնին նուիրեց արցախեան փոքր գորգ մը, որ հիւսուած էր 2016-ի քառորեայ պատերազմի օրերուն...: Առաջնորդ Սրբազնը իր կարգին հիւրերուն յանձնեց հայկական նուշերով պատրաստուած յուշանուերներ եւ կարգ մը հրատարակութիւններ, որոնց շարքին՝ Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Արամ Ա. Կաթողիկոսի «The Armenian Church» հատորը օրինակներ:

ԱՇԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԲԱՆՏԱՅԻՆ ԾՈՎԱՅՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Գոհարանութեան տօնի շաբթուան ընթացքին, Ազգային Առաջնորդարանի բանտային ծառայութեանց եւ հայ բանտարկեալներուն հոգեւոր մատակարարութեան բաժանմունքը, տնօրինութեամբ Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի, Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Առաջնորդարանի բանտային ծառայութեանց պատասխանատու՝ Բարձր. Շաֆֆի Սրբ. Կարապետեանի եւ մասնակցութեամբ հոգեւոր հայրերու, շարք մը միջոցառումներ կազմակերպեց՝ տօնական օրերուն ընթացքին բանտարկեալներուն հոգեկան միսիթարութիւն բաշխելու նպատակով:

Երկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր 2017-ին, «Խաղաղական» եւ «Հանգստեան» ժամերգութիւն տեղի ունեցաւ նախկին բանտարկեալներու ու անոնց ընտանեկան պարագաներու մասնակցութեամբ: Արժ. Տ. Ղեւոնդ Զինյ. Զիրագեան, ընկերակցութեամբ Բրշ. Շաֆֆի Սրբ. Կարապետեանի եւ սարկաւագներու, կատարեցին ժամերգութիւնը, որմէ ետք, Շաֆֆի Սարկաւագ բացատրութիւններ տալէ ետք ընթեցեց խոստովանանքի բանաձեւը. Նախկին բանտարկեալները ստացան Ս. Հաղորդութիւն:

Ճարաթ, 25 Նոյեմբերին, Արժ. Տ. Պողոս Զինյ. Պալթայեան ու Շաֆֆի Սարկաւագ այցելեցին Զասթեյքի Նորթ Զառունքի բանտի հայ բանտարկեալներուն: Անոնց կ'ընկերանային Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ ծխականներ: Այցելուները իբրեւ նշանաբան ընտրած էին Զրիստոսի այս խօսքը, որ կ'ըսէ.- «Որովհետեւ անօթի էի եւ զիս կերակրեցիք, ծարաւ էի եւ ջուր տուիք, օտարական էի եւ ընդունեցիք զիս, մերկ էի եւ հազորուցիք ինծի, հիւանդ էի եւ հոգ տարիք ինծի, բանտի մեջ էի եւ այցելեցիք ինծի» (Մատթ. 25. 35-36):

Աւարտին, Գոհարանական տօնին առթիւ, այցելուները ուտելիքներով հիւասիրեցին երիտասարդները եւ Առաջնորդ Սրբազն Յօր Կողմէ Ազգ. Առաջնորդարանի նոր հրատարակութիւններն՝ «Հաւատով խոստովանիմ» եւ «Աստուծոյ Խօսքը» գրքոյները բաժնեցին բոլորին: Իսկ Երկուշաբթի, 27 Նոյեմբերին, Բարձր. Շաֆֆի Սրբ. Կարապետեան այցելեց Թաֆթ բանտի հայ բանտարկեալներուն եւ անոնց նուիրեց «Հաւատով խոստովանիմ» եւ «Աստուծոյ Խօսքը» գրքոյները:

**ԱՐԵՒՏՏԵԱՆ ՄԵՐ ԹԵՄԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ ՄԵԾԻ ՏԱՆ ԿԻԼԻԿԻՅՑ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԱՇԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ**

Երեքամբ, 5 Դեկտեմբերին մինչեւ Ուրբաթ, 7 Դեկտեմբեր 2017-ին, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Ս.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին, Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Վեհարակի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ Ազգային Ընդհանուր ժողովը: Քառօրեայ ժողովին մասնակցեցան թեմակալ առաջորդներ, շուրջ հարիւ պատգամաւորներ եւ յատուկ հրակիրեալներ: Արեւմտեան մեր Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան ու պատգամաւորները եւ ներկայ էին ժողովին:

ՎԵՐԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԲԱՑՄԱՆ ԽՕՍՔԸ

Բացման նիստին, իր հայրապետական պատգամը փոխանցեց Վեհափառ Հայրապետը, որ առաջին հերթին հաստատեց, թէ սոյն ժողովը կենդանի վկայութիւն մըն է հայ Եկեղեցւոյ հարազատ դիմագիծին, որ յատկանշական է հայկական Եկեղեցին ժողովուրդին Եկեղեցին ըլլալուն մէջ. Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը կը ընորոշուի որպէս հաւատքի, առաջելութեան եւ ազգային ծառայութեան Եկեղեցի, որ պատմութեան ընթացքին կանգուն մնացած է փոթորիկներուն դիմաց, որովհետեւ հաւատարիմ եղած է Երևանյին ճշմարտութիւններն ու արժեքները աշխարհ տանելու եւ ժողովուրդին ծառայելու քրիստուստուր պատգամին:

Խօսելով Սփիտօքի ներկայ իրավիճակին մասին, Վեհափառ Հայրապետը ընդգծեց. «Իմաստութիւնը ու քաջութիւնը պէտք է ունենանք

մեզ շրջապատող մարտահրաւերները դիմագրաւելու՝ մեր հաւաքական կեանքը վերանորոգելու ու վերակազմակերպելու նպատակաւուց յանձնառութեամբ: Քետեւաբար, անհրաժեշտ է ըլլալ զգու եւ համապատասխան մոտեցումներ ճշդել այնպիսի մտածելակերպերու, գործելակերպերու ու կենցաղակերպերու նկատմամբ, որոնք կրնան մեր ինքնութեան արմատները կրծել ու մեր արժեքները խաթարել: Միաժամանակ, անհրաժեշտ է ըլլալ իրատես ու հեռատես, հինգ նորով ընդելուզելու ու հարստացնելու, աւանդականը՝ արդիականով, անցեալը՝ ներկայով եւ տեղականը՝ համահայկականով, որպէսզ մեր նոր սերունդները կապենք մեր կեանքին ու կարենանք քայլ պահել ներկայ աշխարհի զարգացումներուն հետ»: Հայրապետը ժողովին յանձնարարեց յաջորդ քառամեայ գործունեութիւնը ծաւալել՝ հիմնականօրեն կեդրոնանալով հայ ժողովուրդին հոգեւոր ու բարոյական արժեքներու կենսագործման, կրօնական դաստիարակութեան ու ծառայութեան մարզերուն ամրապնդման, հայկական իրականութեան մէջ հայ Երիտասարդութեան դերակատարութեան արժեւորման եւ մեր գործունեութեան մէջ անոր ներառման, ինչպէս նաեւ Հայ դատի պահանջատիրական ծիրերուն եւ Սփիտօքի վերակազմաւորման ու վերանորոգման հրամայականին վրայ: Նորին Սրբութիւնը ժողովին տրամադրութեան յանձնեց այս հարցերուն նկատմամբ իր ունեցած մտահոգութիւնները: Ան ըստ, որ ժողովուրդին կեանքին մէջ նուազած է հոգեւոր

ու բարոյական արժեքներուն կենսագործման հրամայականը, որուն պատճառով ժողովուրդը կը զգայ այս արժեքներուն պակասը իր առօրեային մեջ: Յայրապետը կոչ ուղղեց վերանորոգելու Յայ Եկեղեցւոյ ու Կստուածաշունչին փոխանցման ձեւերը եւ մեթոսները: Կրօնական դաստիարակութեան առջևները, ծառայութիւնը հիմնական առաքելութիւն մըն է Եկեղեցւոյ, աշխատանքները պետք չէ սահմանափակել մարդասիրական աշխատանքներով, այլ ըլլալ կազմակերպուած ու մասնագիտական, եւ այժմեական աշխատանք տանիլ:

Անդրադառնալով երիտասարդ ուժին՝ նշեց. «Մեր երիտասարդութեան ու մեր կառոյցներուն եւ ընդհանրապէս մեր համայնքային կեանքին միշտ սկսած են խրամատներ գոյանալ: Մեր երիտասարդութիւնը սկսած է դառնալ անտարբեր մեր կեանքը յուրզոյ ինդիրներուն ու մարտահրաւերներուն նկատմամբ: Լոգունքներ արձակելով ու քննադատական կամ յուսահատական արտայայտութիւններ ունենալով՝ ներկայ մտահոգիչ կացութիւնը չենք կրնար բարելաւել, այլ աւելի կը հեռացնենք մեր երիտասարդները մեր շրջապատեն: Պետք է խօսիք մեր երիտասարդներուն հետ, լսենք անոնց մտահոգութիւնները ու սպասումները, եւ մեր կեանքին դուռները լայն բանանք անոնց առջեւ՝ ոչ «մենք»ի եւ «դուք»ի մօտեցումով, այլ հաւաքական «մենք»ի մեջ կարեւոր պատասխանատութիւն տալով անոնց»: Ան ընդեց, որ երիտասարդ մարդուն է, որ կենսունակութիւն, վերանորոգում ու յառաջդիմութիւն պիտի ապահովէ:

Պատգամին աւարտին, Վեհափառ Յայրապետը խօսեցաւ Ս. Աթոռին առաքելութեան ամենեն կարեւոր մարգերէն մեկուն մասին, որն է պահանջատիրութիւնը: Նորին Սրբութիւնը ընդգծեց, թէ Յայ դատի աշխատանքները ճանաչումն պահանջատիրութեան փուլ անցած է, որ կը յատկանշուի Սիսի դարաւոր Կաթողիկոսարանի վերադարձի պահանջով ու կը մարմաւորուի Թուրքիոյ դէմ Կաթողիկոսութեան բացած դատով: Յայրապետը յայտնեց, որ այս քայլը առաջին վճռական քայլն է: Ան ժողովին ուշադրութեան յանձնեց, որ հետեւողական ու տքնաշան աշխատանքներ ետք, դատը ներկայիս կը գտնուի իրաւաքաղաքական ճնշումներու տակ. «հակառակ այս կացութեան, մեր Ս. Աթոռը պետք է շարունակէ իրաւական գործընթացը», ընդգծեց Նորին Սրբութիւնը: Խսկ Սփիւրքի վերանորոգման մասին խօսելով, Վեհափառ Յայրապետը առաջնա-

հերթութիւն համարեց թեմերուն վերակազմակերպումն ու վերանորոգումը, մանաւանդ Յայաստանի առաջին Յանրապետութեան 100-ամեակի սեմին, որուն աղիթով Անթիլիասի Մայրավանքին մէջ համահայկական համագումար պիտի կազմակերպուի եւ կոթող մը պիտի բարձրացուի Մայրավանքին շրջափակին մէջ, ի յիշատակ անկախութեան ճակատամարտերուն նահատակուած եւ անկախութեան համար գոհուած հերոսներուն:

Եզրափակելով իր խօսքը, Նորին Սրբութիւնը ըսաւ. «Իբրեւ ընդհանուր ուղենիշ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան առաքելութեան՝ կարեւորութեամբ կ'ուզենք վերյիշեցնել, թէ Կաթողիկոսարանին կողմէ կատարուող ո՛րեւէ աշխատանք եւ իրագործուող ո՛րեւէ ծրագիր մեկ հասց ունի՝ մեր ժողովուրդը, եւ մէկ նպատակ՝ ժողովուրդին ծառայութիւնը»:

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Յաջորդ Նիստերուն, Ներկայացուեցան Ազգային Կեդրոնական վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովներու քառամեայ գործունեութեան տեղեկագիրները, տեղի ունեցան ըննարկումներ:

Կրօնական ժողովին տեղեկագիրին մէջ կարեւոր տեղ գրաւած էին Դարեվականքին աշխատանքները, որոնք առնչուած էին առաւելաբար Դարեվականքը ժողովուրդին տանելու ու զայն հարազատօրէն ներկայացնելու ճիգին: Անդրադարձ կատարուեցաւ Եկեղեցին ժողովուրդին տանող ծիրերուն, ինչպէս Քրիստոնեական դաստիարակութեան բաժանմունքի դասախոսական-լսարանային ձեռնարկները, սեմինարները, լսարանները, ուխտերթերը եւ այլ աշխատանքներ, նաեւ Կիրակնօրեայ վարժարաններուն բաժանմունքն ու Կրօնական ու Դաստիարակչական հրատարակութիւնները:

Քաղաքական ժողովի տեղեկագիրը կը նշէր, որ նախորդ Ազգային ընդհանուր ժողովին, Վեհափառ Յայրապետին պատգամած՝ Սփիւրքի վերակազմաւորման իրամայականը ծեւ ու մարմին սկսած է ստանալ: Այս իմաստով, Նորին Սրբութիւնը իր գահակալութեան 20-ամեակին աղիթով կատարած է հովուապետական այցելութիւններ, որոնք Կաթողիկոսարան-թեմ գործակցութեան կարեւոր տարածքներէն մէկը հանդիսացած են: Տեղեկագիրը կ'անդրադառնար նաեւ Ամենայն Յայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեանց համատեղ ձեռնարկներուն եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

Կաթողիկոսութիւն-Հայաստանի Հանրապետութիւն եւ Կաթողիկոսութիւն-Արցախի Հանրապետութիւն յարաբերութեանց: Վերջինին ծիրին մեջ կ'իյնայ Մեծի Տան Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան ձեռևարկած՝ «Նոր Կիլիկիա» գիւղի շինութիւնը:

Տեղեկագիրին մեջ տեղ ուներ Թուրքիոյ դեմ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան բացած դատը՝ Սիսի պատմական Աթոռին վերաբարձին համար, որուն մասին աւելի ուշ ըննարկում կատարուեցաւ:

Տեղեկագիրը կը ներկայացնէր նաեւ մշակութային ու կրթական հարթակներուն վրայ եւ ընկերային ծառայութեան աշխատանքներու ակնարկելով, տեղեկագիրը լայն անդրադարձ կը կատարէր Սուրբիոյ Յայ գաղութին վերականգման աշխատանքներուն: Ելոյթ ունեցաւ Բերիոյ թեմի Առաջնորդ Գերշ. Շահան Արք. Սարգիսեան, որ առաջին հերթին ներակայացուց Սուրբիոյ հայութեան իրավիճակը, անոր վերջին տարիներու հոլովոյթը եւ Սուրբիոյ հայութեան վերականգման ծրագիրները: Սրբազնը յայտնեց, որ վերականգման եւ վերաշնուրթեան աշխատանքները տեղի կ'ունենան ըստ առաջնահերթութիւններու եւ առաւելաբար փոքր եւ միջին աշխատատեղիներու բարելաւման, որպեսզի սուրբահայ ընտանիքները կարենան ինքնարաւորեն գոյատեւել Սուրբիոյ մեջ: Սրբազնը յայտնեց, որ շնորհիւ շտապ օգնութիւններուն, նիւթական օժանդակութիւններուն եւ բարոյական աշակցութիւններուն, սուրբահայութիւնը անտեր չէ զգացած, հակառակ դժուարին պայմաններուն: Ան նշեց, որ Նորին Սրբութեան Սուրբահայ այցելութիւնները, ինչպէս նաեւ Կաթողիկոսութեան յարկին տակ մշակուած վերականգնումի ծրագիրները Սուրբիոյ մեր գաղութի զաւակներուն յոյս եւ կորով տուած են:

ՆԻՍՏԵՐ

Կրօնական եւ Զաղաքական ժողովներուն տեղեկագիրներուն ներկայացումներն եւ ըննարկումները, ժողովը անցաւ սկիւռքեան իրականութիւնը ընդիանրապէս եւ կաթողիկոսութիւնը յատկապէս յուզող հարցերու ըննարկման: Ժողովը կարեւոր տեղ տուած էր քրիստոնեական եւ հայեցի դաստիարակութեան:

- «Քրիստոնեական դաստիարակութիւն» խորագիրին տակ գեկոյցներ ներկայացուցին ժանին Դանիէլեան, Ասի Ջրիսրի Մանուկեան

եւ Տաթեւ Ալ. Թինյ. Միքայելեան:

- Հայեցի դաստիարակութեան մասին գեկուցեցին Միեր Գարագաշեան, Վարդան Թաշճեան, ճորճ Արապաթեան եւ Անահիտ Յակոբեան:

- Երիտասարդութեան մասին հանդէս եկան Յոզեֆ. Տշան Վրդ. Լախոյեան, Ասի Նաճարեան, Արիս Դաւթեան, Թամար Քանարեան եւ Գառնի Արմենեան:

- Մեր ժողովուրդի իրաւունքներու հետապնդման բաժինին մեջ գեկոյցներ ներկայացուցին Տոքթ. Նորա Պայրագտարեան, Տիկին Սեդա Խոտքեան եւ Տոքթ. Փայամ Ախաւան (Իրանէն, տեսաերիզով):

- Տեարք Յակոր Բագրատունի, Միհրան Զիլուողլեան եւ Տարօն Տէր Խաչատուրեան գեկուցեցին Սփիւռքին վերակազմակերպման, հայկական ինքնութեան ամրապնդման եւ Սփիւռք-Հայաստան գործակցութեան մասին:

Զննարկման նիստին, Վեհափառ Յայրապետը կատարեց իր նշումները: Նորին Սրբութիւնը նկատեց, որ յաճախ ազգային կեանքին մեջ երկու հակադիր եւ վտանգաւոր մօտեցումներ կը գերիշխեն՝ զգացականը եւ բացասականը: Այժմու պայմաններուն մեջ անցեալի չափանիշեր օգտագործելը ան-նպաստ են ազգային կեանքին գոյատեւման, անհրաժշտ է իրապաշտ մօտեցում ունենալ: Վեհափառ Յայրապետը յիշեցուց, որ ամիսներ առաջ Պիքֆայայի Ս. Աստուածածին վանքին մեջ հայու ինքնահասկացութիւն թեմայով տեղի ունեցած հաւաքը կարեւոր էր իր նիւթով, ինչպէս նաեւ անկէ բխած հարցերուն առնուելիք քայլերով: Յայրապետը խօսեցաւ նաեւ Յայաստանի մեջ Սփիւռքին կատարելիք աշխատանքին մասին, որ պէտք է ընդգրկէ սփիւռքահայուն Յայաստանի մեջ գործոն մասնակցութիւնը:

ԸՆԹԱՐԻՔ ԵՒ ՊԱՐԳԵՒԱՑՐՈՒՄ

Ժողովական աշխատանքներու կողքին, պատգամաւորները մասնակից եղան այլ ձեռնարկներու եւ այցելութիւններու: Այսպէս, նախագահութեամբ Վեհափառ Յայրապետին եւ հրաւերով Լիքանասի հայոց թեմին, Յինգշաբթի, 7 դեկտեմբեր 2017-ին, Ազգային միացեալ վարժարանի «Ժիրայր եւ Ցոլին Խաչատուրեան» սրահին մեջ տեղի ունեցաւ ընթրիք՝ ի պատի Ազգային ընդհանուր ժողովին մասնակից պատգամաւորներուն եւ հրաւելեանուն: Այս առիթով Վեհափառ Յայրապետը «Կիլիկեան հշխան»ի շքանշանով պարգեւատ-

ոեց ազգային բարերար Հրայր Սարգիսեանը:
ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅՆԻՆ

Նոյն օրը, առաւտոտուն, Վեհափառ Հայրապետն ու խումբ մը պատգամաւորներ այցելեցին Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Զօր. Միշել Առևի: Պատուիրակութեան մաս կը կազմէր մեր Թեմի Առաջնորդ Սրբազնան ու Ազգ. Վարչութեան ատենապետը:

Իր խօսքին մէջ, Վեհափառ Հայրապետը անդրադարձաւ մեր Եկեղեցւոյ ազգային Նկարագիրին ու ժողովրդանուեր ծառայութեան, եւ ընդհանրապէս Սփիտօքի մեր գաղութներուն դերակատարութեան: Իր կարգին, նախագահը շեշտեց հայկական Սփիտօքին կարեւորութիւնը եւ հայերէն լեզուն, հայկական արժեքներն ու մշակոյթը պահպանելու անհրաժեշտութիւնը. ան յատկապէս յիշեց Օսմանեան կայսրութեան գործած ցեղասպանութիւնը, որուն զոհ գացին հայ ու լիբանանցի ժողովուրդները, մէկը՝ եաթաղանով, իսկ միւսը՝ սովորիական հրցով:

Աւարտին, Նորին Սրբութիւնը առանձին հանդիպում ունեցաւ նախագահին հետ, Ներկայութեամբ պետական երեսփոխաններ Տեարք Յակոբ Բագրատունիի եւ Արթիւր Նազարեանի: Արծարծուեցան Լիբանանը եւ ընդհանրապէս Միջին Արեւելքը յուզող քաղաքական հարցեր:

Նշենք նաեւ, որ Յինգշաբթի կեսօրէ ետք, պատգամաւորներուն առիթ ընծայուեցաւ այցելելու ճիպելի «Թռչնոց Բոյն»ը եւ ծանօթանալու անոր յարկին տակ երեք տարի առաջ բացուած «Արամ Պեղիկեան» թանգարանին, որ նուիրւած է Ցեղասպանութենէն փրկուած որբերու յիշատակին:

ՆՈՐ ԿԱՇՄԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Օրակարգը սպառելով՝ ժողովը ընթերցեց ժողովէն բխած բանաձեւերը, կատարեց անոնց ըննարկումը եւ արձանագրեց թեմերէն եւ ժողովէն եկած առաջարկները: Ապա, տեղի ունեցաւ ընտրութիւնը Կեդրոնական վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովներուն: Եզրափակելով ժողովը, Վեհափառ Հայրապետը բարձր գնահատեց ժողովին ընթացքը, վստահեցուց, թէ յառաջիկայ չորս տարիներուն Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովները շանք պիտի չխնայեն ծառայելու

ազգին: Նորին Սրբութիւնը նշեց, որ ժողովը ընսարկումներու ճամբով լուրջ մտահոգութիւններ արծարծած է, ինչ որ նոր ծրագիրներու մշակման մղիչ ուժ պիտի հանդիսանայ: Վեհափառ Հայրապետը յիշեցուց ժողովներու նորընտիր անդամներուն, թէ Կաթողիկոսութեան աշխատանքները համայն հայութեան համար են եւ անոր համար հարկ է թափ տալ թեմերու վերակազմաւորման ու նոր որակով պարուրել աշխատանքները, ինչպէս նաեւ յառաջացնել Կաթողիկոսութիւն-թեմեր գործակցութեան նորարար դրոյթներ: Հայրապետը առաջնահերթութիւն նկատեց Սուրիհոյ հայութեան Վերականգնումը իրագործել ծրագիրներու ճամբով ու աւարտեց իր խօսքը ըսելով, որ հայ ժողովուրդը Կաթողիկոսութեան կիզակետն է եւ ոչ՝ լուսանցքային մէկ տարրը:

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

- Գերշ. Տ. Կոմիտաս Արք. Օհանեան
- Գերշ. Տ. Օշական Արք. Չոլոյեան
- Գերշ. Տ. Վարուժան Արք. Յերկելեան
- Գերշ. Տ. Սեպուհ Արք. Սարգիսեան
- Գերշ. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան
- Գերշ. Տ. Գեղամ Արք. Խաչերեան
- Գերշ. Տ. Նարեկ Արք. Ալեքսանդրեան
- Գերշ. Տ. Խորեն Արք. Տողրամաճեան
- Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սարգիսեան
- Գերշ. Տ. Բարգէն Արք. Չարեան
- Գերշ. Տ. Շահէ Եպս. Փանոսեան
- Գերշ. Տ. Մեղրիկ Եպս. Բարիքեան
- Գերշ. Տ. Գրիգոր Եպս. Չիֆթճեան
- Գերպ. Տ. Վաղիսակ Ծ. Կրդ. Մելոյեան
- Գերպ. Տ. Մեսրոպ Ծ. Կրդ. Սարգիսեան
- Հոգշ. Տ. Պողոս Կրդ. Թինքճեան
- Հոգշ. Տ. Պետրոս Կրդ. Մանուկելեան

ԶԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

- Դոկտ. Նորա Պայրագտարեան-Գապագեան (Պեյրութ, Լիբանան)
- Տիկին Սեղա Մարկոսեան-Խտըշեան (Պեյրութ, Լիբանան)
- Տիար Տիգրան Ճինպաշեան (Պեյրութ, Լիբանան)
- Տիար Ստեփան Տէր Պետրոսեան (Պեյրութ, Լիբանան)
- Տիար Վրէժ Սապունճեան (Պեյրութ, Լիբանան)
- Տիար Յակոբ Եափուճեան (Պեյրութ, Լիբանան)

- Տիար Արթիլը Նազարեան (Պէյրութ, Լիբանան)
- Տիար Աւետիս Կիտանեան (Պէյրութ, Լիբանան)
- Տիար Յակոբ Գյլպաշեան (Պէյրութ, Լիբանան)
- Տիար Յաքաբ Յակոբեան (Յալէպ, Սուրիհա)
- Տոք. Արմեն Տերեան (Աթէնք, Յունաստան)
- Տիար Թովմաս Թովմասեան (Թեհրան, Իրան)
- Տիար Վահե Եագուպեան (Լու Անճելոս, ԱՄՆ)
- Տիար Կայծակ Ջէյթեան (Լու Անճելոս, ԱՄՆ)
- Տոք. Տրդատ Մանկիկեան (Ուաշինգտոն, ԱՄՆ)
- Տոք. Ժիրայր Պասմաճեան (Մոնթրէալ, Քանատա)
- Տիար Գրիգոր Մահսէրեճեան (Ապու Տապի, ԱՄՆ)

ՓԱՍՏԻՆԱԿԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՑ ՏՐԵԿԱՆ ԾԱՇԿԵՐՈՅՑ

Յովանաւորութեամբ Առաջնորդ Սրբազնակի եւ Նախաձեռնութեամբ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ հովիւին ու հոգաբարձութեան, Շաբաթ, 9 Դեկտեմբեր 2017-ի Երեկոյեան, Թահանկայի «Great Caesar Banquet Hall»ին մէջ տեղի ունեցաւ Փաստինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ տարեկան ճաշկերոյթ-պարահանդէսը: Առաջնորդական փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոմ Ծ. Կրդ. Տօնյեան ներկայ եղաւ ճաշկերոյթին եւ փոխանորդ Առաջազգական Յօր օրինութիւնն ու շնորհաւորական խօսքը: Ներկայ էին Ազգ. Վարչութեան անդամներն Տիկին Թերեզ Քեմանճեան, Թաւլեան մանկամսուրի, ծխական շրջանի կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ. ծեռնարկին գլխաւոր հովանաւոր Եր եւ Տիկին ճօ եւ Յուրիկ Պաղտատլեան ամոլը:

Բացման խօսքը արտասանեց հանդիսավար՝ Տիկին Սօնա Գոլքաճեան. ան ողջունեց բոլորին ներկայութիւնը, շնորհակալութեան յատուկ խօսք ուղղեց բարերարներուն ու մասնաւորաբար ծեռնարկի հովանաւորներուն, յիշեցուց, որ այս տարի Եկեղեցին կը նշէ իր հիմնադրութեան 32-րդ ու օծման 12-րդ տարեդարձները, ու մաղթեց, որ Երթը շարունակուի յաջողութեամբ ու պայծառութեամբ:

Յայր Թորգոմ եւ Եկեղեցւոյ հովիւը՝ Արժ. Տ. Պողոս Զհիսյ. Պալթայեան կատարեցին սեղանի օրինութիւնը եւ բացման աղօթքը: Ող-

ջոնի ու շնորհակալութեան խօսք արտասանեց հոգաբարձութեան ատենապետը՝ Տիար Գօգօ Փանոսեան, որ նկատել տուաւ որ Եկեղեցին կը գործէ ու աճ կ'արձանագրէ շնորհիւ հաւաքական աշխատանքի, ու վստահութիւն յայտնեց, որ հաւաքական այս տունը ապագային եւս պիտի վայելէ համայնքին գօրակցութիւնը:

Յայր Թորգոմ գևահատանքով արտայայտուեցաւ Եկեղեցւոյ ծառայողներուն վաստակին մասին եւ շեշտեց, որ Եկեղեցին հզօր կը մնայ ու իր քրիստոնեական եւ հայկական ինքնութեամբ կը գոյատեւէ՝ շնորհիւ Աստուծոյ Ներկայութեան: «Իբրեւ ժողովուրդ կը յառաջդիմենք եւ կը դառնանք աւելի կազմակերպ համայնք, երբ կը համախմբուինք Եկեղեցւոյ շուրջ եւ անոր կը նայինք իբրեւ մեր հաւատքին ու արժեքներուն միջնաբերդը, անոր կը ծառայենք հաւատքով ու նուիրումով», շեշտեց ան ու յատուկ կերպով գևահատեց հովիւը, հոգաբարձութիւնը, տիկնանց միութիւնն ու կամաւոր ծառայողները, որոնց միացեալ ճիգերուն շնորհիւ, համայնքը կը մնայ կենսունակ: «Կը մաղթեմ, որ ձեր ներշնչումը ըլլայ անսպառ, աւելի ամուր կերպով կառչիք Եկեղեցւոյ. դուք ձեր ձեռքերով կառուցեցիք այս Եկեղեցին, կը մաղթեմ, որ Երթը շարունակէք ձեռք-ձեռքի եւ սիրտ-սրտի», եզրափակեց Յայր Սուրբը:

Տարեդարձի այս ձեռնարկին առիթով, հոգեւոր հովիւն ու հոգաբարձութիւնը ազնիւ մտածումը ունեցած էին պատիւի արժանացնելու Եկեղեցւոյ աւելի քան 20 տարի ծառայած ծխականեր: Յուշանուերներու արժանացան Տեարք Յակոբ Ետալեան, Սարգիս Տերվիշեան, Սարտիրոս Փանոսեան եւ Տիկին Սօնա Պատալեան:

Պաշտօնական յայտագիրի աւարտենեցք, երեկոն շարունակուեցաւ խրախճանքով:

ԲԵՐԻՈՅ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՍՈՐԴ ԲԱՐՁՐ.

S. ԾԱՐԱՆ ԱՐՁ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Կ'ԱՅՑԵԼԵ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸ

Երկուշաբթի, 11 Դեկտեմբեր 2017-ի Երեկոյեան, Լու Անճելըս ժամանեց Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Չահան Արժ. Սարգիսեան, ընդառաջելով Սուրբի Յայութեան Օժանդակութեան Միացեալ Սարմինի - ՍԱՐՖ - հրաւերին, ներկայ ըլլալու համար շարք մը ձեռնարկներու եւ հանդիպումներ ունենալու մեր գաղութի պատասխանատու մարմիններու

Ներկայացուցիչներու հետ: Ինչպէս ծանօթ է, Սուրբոյ տագնապի ծանրացման տարիներուն, ու յանձնարարութեամբ Ս. Աթոռոյս գահակալ Ս.Ս.Օ.Ս.Ս. Արամ Ա. Կաթողիկոսին ու Նախաձեռնութեամբ Թեմիս Առաջնորդ Սրբազն Յօր ու գաղութի պատասխանատու մարմիններու՝ կազմուցաւ Սուրբոյ Յայութեան Օժանդակութեան Միացեալ մարմինը, որ համախմբեց հայկական յարանուանութեանց, բարեսիրական միութեանց ու քաղաքական կազմակերպութեանց Ներկայացուցիչները, որպէսզի բոլորին ծեռքերուն միացումով ու աշխատանքներու համակարգումով, անմիջական օգնութիւն հասցնեաք Սուրբոյ ու մասնաւորաբար Յալեպի հայութեան: Տագնապին պայթումն ասդին, Ծահան Սրբազնը երրորդ անգամն է որ կ'այցելէ Լու Անճելը: Ան Երեքշաբթի, 12 Դեկտեմբերի Երեկոյեան, Ներկայեղաւ Ազգային Վարչութեան նիստին, Չորեքշաբթի, 13 Դեկտեմբերի Երեկոյեան, Ներկայեղաւ ՍԱՐՖ-ի կողմէ Սուրբոյ հայութեան վերականգնումին ի նպաստ պաշտօնական ընթիքին, «Զեւի Շեյս Ջառութի Ջլապ»ին մէջ, իսկ Ուրբաթ, 15 Դեկտեմբերի Երեկոյեան, Իրասահայ Միութեան սրահին մէջ Ներկայեղաւ Ժողովրդային հաւաքի մը, ուր խօսք առնելով՝ լայն տեղեկութիւններ տուաւ Սուրբոյ հայութեան վերականգնումին եւ վերակառուցման երթին մասին: Պաշտօնական այս հանդիպումներուն զուգահեռ, իիւր Առաջնորդ Սրբազնը, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Սըրբազնին ընկերակցութեամբ, այցելեց Ազգային Վարժարաններ ու հանդիպումներ ունեցաւ պատասխանատու մարմիններու հետ:

Թեմիս Առաջնորդ Սրբազնին տևորինութեամբ եւ իրաւերով, Տ. Ծահան Սրբազն Կիրակի, 17 Դեկտեմբերին, Ս. Պատարագ մատուցեց Կլենտեյլի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ:

ՀԱՆԳԱՄԱԿԱՅԻՆ ԸՆԹՐԻՔ-ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Սուրբահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ Մարմինը - ՍԱՐՖ - Չորեքշաբթի, 12 Դեկտեմբեր 2017-ի Երեկոյեան կազմակերպած եր հանգանակային ընթրիք-ընդունելութիւն մը, գործնական մասնակցութիւն ցուցաբերելու համար Սուրբոյ մեր գաղութին ու մասնաւորաբար Յալեպի մեր օճախին վերականգնումին ու վերակառուցման ճիգերուն: Ներկայ էին Յալեպի հայութեան պատասխանական, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական

համայնքներու առաջնորդները, հայկական կազմակերպութեանց ու միութեանց պատասխանատու Ներկայացուցիչներ, Զալիֆորնիոյ ծերակոյտի անդամներէն Ենթընի Փորթանթինօ, Կլենտեյլի քաղաքապետական խորհուրդի անդամներէն Չարեհ Միևնանեան, բարերարներ եւ ՍԱՐՖ-ի բարեկամներ:

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Ներկայ եղաւ ձեռնարկին եւ ուղղեց իր պատգամը: Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանային Առաջնորդական փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոն Շ. Վրդ. Տօնյեան, Կրօնական ժողովի ու Ազգ. Վարչութեան անդամներ:

Բացման խօսքը արտասանեց ՍԱՐՖի քարտուղարուիին՝ Տիկին Սօնա Մատարեան, որ ողջունեց հիւրերն ու Ներկաները: Կտեսապետ՝ Ռաֆֆի Թենտիրճեան շնորհակալութեան խօսք ուղղեց կրօնական ու համայնքի կազմակերպութեանց պատասխանատուներուն, անցեալ աւելի քան 6 տարիներուն անոնց նիւթական ու բարոյական գօրակցութեան համար, գնահատաքով արտայայտուցաւ ՍԱՐՖ-ի ծառայողներուն մասին, ու յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց Բերիոյ հայոց Թեմի Առաջնորդ Սրբազնին՝ անոր «Ներշնչում առթող» Ներկայութեան համար:

Գեղարուեստական յայտագիրը կ'ընդգրկէր Երգեր ու ասմունքներ, ինչպէս նաեւ Յալեպի հասած աշակերտական նամակներու ընթերցում՝ աշակերտներու կողմէ:

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդը ողջունեց բոլորին Ներկայութիւնը, որ ապացոյ է Սուրբահայութեան մեր գաղութի գօրակցութեան, մասնաւորաբար ողջունեց Բերիոյ հայոց Թեմի Առաջնորդը, ու շեշտեց, որ այս հաւաքը նորագոյն ապացոյ մըն է, որ մենք Սուրբահայութեան կողքին էինք տագնապի ծանր տարիներուն, անոնց հետ պիտի ըլլանը նաեւ այսօր ու վաղը, երբ լծուած են վերակառուցման ու վերականգնումի վսեմ աշխատանքին: Ան նշեց, որ Յալեպի հայութեան ապրած դառն փորձառութիւնները կարելի ե համեմատել Աստուածաշունչի դէմքերէն՝ Յորի փորձառութեանց, որովհետեւ անոր նման, հալեպցից յոյսն ու Աստուծոյ նկատմամբ վստահութիւնը չկորսնցուցին պատերազմի ու քանդումի տարիներուն, եւ ահա այսօր թեւակոխած են վերակառուցման ուղին, զոր պիտի կերտեն մեր աշակցութեամբ:

Ցուցադրուցաւ «Պիտի վերակառուցենք» խորագրեալ ժապաւեն մը, որ կը ներ-

կայացներ Յալեպի վերականգնումի աշխատանքներն դրուագներ:

Գիշաւոր բանախօսն էր Շահան Սրբազնը. ան առաջին հերթին շնորհակալութիւն եւ գնահատանք յայտնեց Սուրբոյ հայութեան հանդեպ ցուցաբերուած գուրգուրանքին ու աշակցութիւններուն համար, որուն «Արիծի բաժինը» տրամադրուած է ամերիկահայութեան կողմէ: Ան յայտնեց, որ դասախոսելու չէ եկած, այլ՝ վկայելու, թէ Յալեպի հայութիւնը տուկաց պատերազմի ծանր օրերուն եւ այժմ լուրած է վերականգնումի աշխատանքին: Ան նշեց, որ թե՛ւ նիւթական կառոյցներ քանդուած ու վնասուած են, սակայն բարոյական կորովն ու հաւաքական կամքը ամուր է, ժողովուրդը կը վերապրի, շնորհի իր հաւատքին, արագ ակնարկով մը անդրադարձաւ Յալեպի ազատագրումն ասդին, 10-11 ամիսներուն տեղի ունեցած վերակառուցման աշխատանքներուն մասին, որոնք կ'ընդգրկեն անհատական ու հաւաքական կեանքի բնագաւառները: Բնակարաններու, գործատեղիներու եւ դպրոցներու վերակառուցումը ընթացքի մէջ է, յաջորդ փուլին պիտի վերակառուցուին եկեղեցիներն ու Ազգ: Առաջնորդարանը: Ան վստահութիւն յայտնեց, որ համայնքը պիտի յաջողի հաւաքական ճիգերով կերտել վերականգնումի ճանապարհ եւ անգամ մը եւս շնորհակալութիւն յայտնեց ամերիկահայ համայնքին՝ անոր զօրակցութեան ու օժանդակութեան համար:

Տիար Շաֆֆի Ջէնտիբեան եւ ՍԱՐՖԻ նախկին ատենապետ Տիար Ժան Թիթիզեան յուշանուերով մը պատուեցին Շահան Սրբազնը՝ քաջարի առաջնորդի իր արժանիքին նկատառումով, և անգամ մը եւս շնորհակալութիւն «Ան եւ Նարու Յիշատակի Յիմսարկ»ի նախագահ Շաֆֆի Արտալճեանի՝ Յայաստան ապաստանած սուրբահայերու տրամադրուած օժանդակութեանց համար:

ԱՉԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՏԻԿՆԱՑ ՕԺԱՆԱԿ ՄԱՐՄԻՆԻ ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾԱՆԴԵԱՆ ԱԻԱՆԴԱԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՏՕՆԱՎԱԾԱՌԸ

Յովանաւորութեամբ Առաջնորդ Սրբազնի եւ կազմակերպութեամբ Ազգային Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանակ Մարմինին, Յիմսարքի, 14 Դեկտեմբեր 2017ի կեսօրին, հիւրենկալութեամբ Ազգ: Առաջնորդարա-

նի եւ գաղութի բարերարուիիներէն Տիկն Սաթիկ Տէր Յովհաննեսեանի, «Glenoaks Ballroom»ի մէջ տեղի ունեցաւ Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան աւանդական ճաշկերոյթ-տօնավաճառը: Առաջնորդ Սրբազնին կողքին էր հիւրաբար քաղաք գտնուող՝ Բերիոյ Յայոց թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Շահան Ս. Արք. Սարգիսեան. Ներկայ էին նաեւ Առաջնորդական Փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեան, Արք. Տ. Նարեկ Ալ. Ջիլյ. Փեհլիկանեան, ՅՈՒ-ի Շրջանային եւ մասնաճիւղերու անդամներ, եկեղեցիներու Տիկնաց միութեանց ներկայացուցիչներ, բարերարներ եւ մեծ թիւով տօնախմբողներ:

Բացման խօսք արտասանեց եւ հանդիսավարութիւնը կատարեց Տիկնաց Օժանակ Մարմինի անդամուիի Տիկն Սօսի Կեօքկեան, որ Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան առիթով բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն, ապա, հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազն Յայրը, Շահան Սրբազնը եւ Յայր Թորգոնմը, որպէսզի սեղաններու օրինութիւնը կատարեն:

Սեղաններու օրինութիւնն ետք, Առաջնորդ Սրբազնը ողջունեց ներկաները, բարձր գնահատեց բոլորին զօրակցութիւնը եւ յատուկ կերպով շնորհակալութիւն յայտնեց օրուան հիւրենկալին՝ Տիկն Սաթիկ Տէր Յովհաննեսեանին՝ իր բարի կամեցողութեան ու ազնիւ նուիրատուութեան համար, ողջունեց նաեւ ներկայութիւնը Բերիոյ Յայոց թեմի Առաջնորդ Տիկն Սրբազնին, որ Սուրբահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ մարմինին՝ ՍԱՐՖԻ հրաւերով կը գտնուի Լու Անելը: Առաջնորդ Սրբազն Յայրը իր նուիրական ու դժուարին առաքելութեան մէջ ուժ եւ կարողութիւն մաղթեց Տիկն Սրբազնին, ապա խօսքը շարունակելով ըսաւ. «Փրկիչին Ս. Ծննդեան աւետիսի բերկրանքը արդեն իսկ կը լեցնէ մեր բոլորին ներաշխարհը: Տօն յիշեցում մըն է մեզի, որ Աստուած իր անսահման սերեն մղուած իր Որդին աշխարհ դրկեց: Յիսուս ծնաւ պարզա-

գոյն պայմաններու մեջ, խոնարհագոյն երդիքի մը տակ: Ահա թէ ինչո՞ւ այս առիթը կը հրաւիրէ մեզ մտածելու խոնարհութեան ու հեզութեան մասին»: Իր խօսքի աւարտին Առաջնորդ Սրբազնան Յայրը յատուկ կերպով գնահատեց Ազգային Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանդակ Մարմինը՝ իր նուիրեալ գործունեութեան համար: Գործադրուեցաւ գեղարուեստական գեղեցիկ յայտագիր մը: Նախ ելոյթ ունեցան Ազգային Ռ. Եւ Ա. Փիլիպոս վարժարանեն խումբ մը աշակերտներ, որոնք նոր տարուան եւ Ս. Ծննդեան երգեր ու շարականներ մատուցեցին ներկաներուն, ապա տօնական պահը շարունակուեցաւ խանդավառ երգերու ունկընդութեամբ, կատարողութեամբ Մարտիկ Յովհաննեսեանի:

Ձեռնարկի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազնան Յայրը գնահատանքի յուշատախտակով, իսկ Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի անդամները ծաղկեփունչով պատուեցին հիւրընկալը՝ Տիկին Սաթիկ Տէր Յովհաննեսեանը, որ 12,000 տոլարի նուիրատուութիւն կատարած էր:

Սրահին շուրջ հաստատուած էին կրպակներ, ուր կը վաճառուեին տօնական օրերեւ յատուկ նուերներ, միևնէ կաղանդ պապան առաւել կը ջերմացներ տօնական մթնոլորտը:

ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆ ԱՅՅԵԼԵՑ ԱՇԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Սուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի տևօրինութեամբ եւ ընկերակցութեամբ, Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Շահան Արք. Մարգիսեան այցելեց Ազգ. Ռ. Եւ Ա. Փիլիպոս եւ Ազգ. Վ. Եւ Ա. Շամլեան վարժարանները: Առաջնորդ Սրբազնաներուն կ'ընկերանային Թեմիս Առաջնորդական փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեան եւ Սուրբահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ մարմինի ատենապետ Տիար Շաֆֆի Քենտիրճեան: Անոնք դիմաւորւեցան զոյգ վարժարաններու տևօրիներուն եւ ուսուցչական կազմին կողմէ:

Այցելութեան նպատակն էր, սուրբահայ ուսանողներուն երախտագիտական խօսքը ու ողջոյնները փոխանցել մեր ափերուն ապրող հայ դպրոցականներուն, որոնք անցեալ տարիներուն, մեկն աւելի առիթներով իրենց լումաներով մասնակցութիւն բերին Սուրիոյ հայութեան

համար հաւաքագրուած օժանդակութիւններուն: Սուրբահայ աշակերտութեան գգացումներուն թարգմանը հանդիսացաւ Շահան Սրբազնը, որ աշակերտութեան ուղղուած իր խօսքին ընդմեջէն՝ հրաւիրեց բոլոր հայ աշակերտները, որպեսզի իրենց աղօթքին ու մտածումին մեջ միշտ տեղ տան ազգին այն հայորդիներուն, որոնց համար դժուարին պայմաններու մեջ ապրիլը եւ ուսանիլը լուրջ մարտահրաւերներ են:

Իր խօսքին մեջ, Թեմիս Առաջնորդ Սրբազն Յայրը բարի գալուստ մաղթեց Շահան Սրբազնին, եւ բարձր գնահատեց մեր վարժարանները, սուրբահայութեան բերած իրենց նիւթաբարոյական օժանդակութեան համար: Ան անդրադարձաւ այն պայմաններուն, որոնց մեջ ապրեցան մեր աշակերտներուն հասակակից սուրբահայերը՝ անցեալ 6 տարիներուն, յաճախ զրկուած՝ թականուն կեանքի ամենեն տարրական կարելիութիւններնեն, սակայն շնորհիլ իրենց ծնողներուն, ուսուցիչներուն եւ գաղութի պատասխանատուններուն ինամքին ու հոգածութեան, նաեւ մեր ու այլ գաղութներու զօրակցութեան, անոնք շարունակեցին կեանքի պայքարը, իբրեւ հաւատացեալ քրիստոնեաներ ու հաւատարիմ հայեր՝ չկորսնցուցին յոյսն ու խաղաղութեան հասնելու երազը, որ ահա սկսած է իրականութեան վերածուիլ մօտաւորապես տարիէ մը ի վեր ու մենք, իբրեւ Արեւմտեան Թեմի զաւակներ, ուրախութեամբ կը հետեւինք վերականգնումի աշխատանքներուն, պիտի շարունակենք կանգնիլ սուրբահայ մեր եղբայրներուն ու քոյրերուն, աշակերտութեան հետ:

ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆ ՀԱՆՐՈՒԹԵԱՆ ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՏՈՒԱՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԻ ԱԾԽԱՏԱՍՆԹԻՆ ՍԱՍԻՆ

Յովհանաւորութեամբ Յայ Առաջելական, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական համայնքներու հոգեւոր առաջնորդներուն եւ կազմակերպութեամբ Սուրբահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ մարմինին - ԱԱՐՖ - Ուրբաթ, 15 Դեկտեմբեր 2017-ի երեկոյեան, Իրանահայ Միութեան կեդրոնին մեջ տեղի ունեցաւ հանրահայաք, ներկայութեամբ Բերիոյ հայոց Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Շահան Արք. Մարգիս-

եանի: Յիւր Առաջնորդը Ներկայացուց Սուրբիոյ մայր գաղութի Վերականգնումի եւ Վերակառուցման ծրագիրները:

Երեկոն սկսաւ Սուրբիոյ մէջ զոհ գացած հայորդիներու յիշատակին մէկ վայրկեան յուղնկայս լռութեամբ: Յանուն կազմակերպիչ Մարմինին, ատենադպրուիին՝ Տիկին Սօնա Մատարեան արտասանեց ողջոյնի խօսք: Մարմինին ատենապետը խօսք առնելով՝ նկատել տուաւ, որ Սուրբիոյ վիճակը, բաղդատմամբ ՍԱՀՐԺի ստեղծման օրերուն, բարեշրջում ապրած է, սակայն այս Մարմինին առաքելութիւնը վերջ չէ գտած, հետեւաբար, կոչ ուղղեց Ներկաներուն, որ զօրակցին նաեւ վերաշինութեան ու վերականգնումի ճիգերուն:

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Սրբազնը ողջունեց Շահան Սրբազնին Ներկայութիւնը եւ հակիրճ տեղեկութիւններ տուաւ Լու Անձելըսի մէջ անոր վերջին օրերու հանդիպումներուն մասին: Ան յիշեցուց, որ իիւր Առաջնորդ Սրբազնին նախորդ այցելութիւնները անմիշական օժանդակութիւններու ապահովման նպատակով էին, մինչդեռ այս անգամ կը նպատակադրէ Վերականգնումի աշխատանքներուն աջակցութիւն ապահովել:

Շահան Սրբազնը իր խօսքը սկսաւ փառը տալով Աստուծոյ, որ իր այս առաքելութիւնը յոյս ներշնչող պայմաններու մէջ տեղի կ'ունենայ եւ ընդգծեց, որ լաւատեսութիւնը պատերազմը շահելուն կէսն է. գաղութի գաւակները ընդիանրապէս լաւատեսութիւնը չեն կորսնցուցած, մասնաւորաբար Յալեպի ազատագրումն ենք, եւ ահա մօտաւորապէս տարիէ մը ի վեր գաղութը լծուած է միխիրներէ Վերականգնելու աշխատանքին: Կեանքը դասդադորէն կը վերագտնէ բնականոն հուսք, վերականգնումի եւ վերաշինութեան շօշափելի քայլեր կ'առնուին՝ յաւելեալ յոյս ներշնչելով ժողովուրդին: Յայութեան բոլոր միաւորներուն ու շրջանակներուն միացեալ ծրագրումով՝ ճշդուած են վերականգնումի առաջնահերթութիւնները, ու իր խօսքը եզրափակեց կոչ ուղղելով մեր ժողովուրդին, որ Յալեպի իրենց քոյրերն ու եղբայրները պահեն իրենց աղօթքներուն մէջ, շարունակեն զօրակից ու աշակից մալ անոնց:

Յ.Յ.Դ. Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Կեդր. Կոմիտէի Ներկայացուցիչ Տիկ Տարօն Տէր Խաչատուրեան Ներկաները բաժնեկից դարձուց կարգ մը մտածումներու եւ փորձառութեանց, որոնք քաղուած են Դեկտեմբերի սկիզբին՝ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողի-

կոսութեան Ազգ. Ընդհանուր ժողովին իր մասնակցութենէն: Ան շեշտեց, որ հայութիւնը մէկ է ու միասնական, անհրաժեշտ է առաջնորդուիլ իրարօնութեան զգացումով:

Ս. ԾԱՆՐԵԱՆ ՑԱՄԵՐԳ՝ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵԶ

Ուրբաթ, 22 Դեկտեմբեր 2017-ի երեկոյեան տեղի ունեցաւ Փասատինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ դպրաց դասի անդրանիկ համերգը, կազմակերպութեամբ Եկեղեցւոյ Յոգեւոր Յովիկին եւ հոգաբարձութեան ու խմբավարութեամբ Եկեղեցւոյ դպրաբետին՝ Բարշ. Երւանդ Սրբ. Քէշիշեանին: Յամերգը ուներ բացառաբար Ս. Ծննդեան յայտագիր: Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանար Առաջնորդական Փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոմ Ծ. Վրդ. Տօնոյեան: Յանուն Եկեղեցւոյ ծխական ընտանիքին ողջոյնի խօսք արտասանեց Յոգեւոր Յովիկը ու տօնական օրերու առիթով բարեմաղթութիւններ ուղղեց Ներկաներուն, որոնք խուռներասլեցուց էին Եկեղեցին: Այսուհետեւ, երգախումբն ու մեսակատարները ներկայացուցին Ս. Ծննդեան շարականներու եւ երգերու շարք մը, հայերէն, անգլերէն եւ այլ լեզուներով:

Առաջնորդ Սրբազնը իր խօսքին մէջ գևահատած արձանագրեց մշակութային այս գեղեցիկ արտայայտութեան մասին, վեր առնելով հոգեւոր հովիկին, հոգաբարձութեան եւ դպրաց դասի անդամներուն նուիրեալ ծառայութիւնը, մասնաւորաբար խմբավարին ճիգերը, որոնք հոգեկան բաւարարութիւն պարգևեող երեկոյ մը շնորհեցին հանդիսականներուն: Ան մասնաւորաբար կանգ առաւ այս իրողութեան վրայ, որ Ս. Ծննդեան տօնին նուիրուած ու յատուկ երգացանկով կազմակերպուած համերգը առիթ եղաւ պահ մը անշատուելու առօրեայ տաղտուկներէ եւ հաղորդուելու մեր Տիրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Ս.

Ծննդեան տօնի մթնոլորտով: Առաջնորդ Սրբազնը գլահատեց Եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին եւ յատկապէս դպրաց դասին ի գործ դրած հաւաքական ճիգերը, նուիրումն ու ծառայական ոգին, որ երանելի մթնոլորտ ու Ներշնչում պարգևեց Ներկաներուն. սա Աստուծոյ նկատմամբ հաւատքի ու սիրոյ, իսկ Եկեղեցւոյ հանդեպ մեր ունեցած նուիրումին դրսեւորումն է, շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնը եւ մաղթեց, որ Նոր Տարուան սեմին, Ներկաները հաւատքով պարուրուած ամբողջական յանձնառութիւն ունենան, յոյսով լիցքաւորուին եւ սիրով առաջնորդուին: Ան իր խօսքը աւարտեց ամանորի եւ Ս. Ծննդեան տօնին առիթով բարեմաղթութիւններ ուղղելով Ներկաներուն:

Տեր Յայրը, յանուն ծխական համայնքին, յուշանուեր մը յանձնեց դպրաց դասի անդամներէն Տիար Չաւեն Պոյամեանի՝ անոր աւելի քան 30 տարիներու ծառայութեան համար: Առաջնորդ Սրբազնը օրինեց եւ գլահատեց Տիար Պոյամեանի անձնուեր ծառայութիւնը, սկսելով Լիբանանէն՝ հասնելով մինչեւ մեր ափերը:

Երեկոյի պաշտօնական բաժինը վերջ գտա «Կիլիկիա»ով եւ հոգեւոր հայրերու «Պահպանիչով»:

Յոգաբարձութիւնը կազմակերպած էր պատշաճ հիւրասիրութիւն:

Ս. ԱՏԵՓԱՆՈՍԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՍԱՐԿԱՏՎԱՑ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ՝ ԱշԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԵԶ

Յովանաւորութեամբ եւ Ներկայութեամբ Առաջնորդ Սրբազնի եւ կազմակերպութեամբ Թեմիս Կրօնական ժողովին, Ս. Սուեփանոս նախավկայ եւ նախասարկաւագի տօնին առիթով, Շաբաթ, 23 Դեկտեմբեր 2017-ին, Ազգ. Առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուի Տեր Ղազարեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ սարկաւագաց միօրեայ համագումար մը:

Յաւաքը սկիզբ առաւ ժամերգութեամբ,

մասնակցութեամբ հոգեւորականաց դասուն եւ աւելի քան 45 սարկաւագներու: Ժամերգութեան աւարտին, Կրօնական ժողովի ատենապետ Գերապ. Տ. Միւռոն Տ. Վրդ. Ազնիկեան բացման խօսք արտասանեց եւ մաղթեց շինի համագումար մը:

Առաջին դասախոսութիւնը Ներկայացնուց Կրօնական ժողովի ատենադպիր Արք. Տ. Գարեգին Զինյ. Պետուրեան, նիւթ ունենալով «Սարկաւագը՝ Սպասաւոր»: Ան սպառիչ կերպով Ներկայացնուց պատմութեան ընթացքին սարկաւագներու ծառայական գործունեութիւնները եւ Նկատողութիւններ արձանագրեց, թէ Ներկայիս սարկաւագները ինչպէս պետք է շարունակեն իրենց առաքելութիւնը՝ խոնարհութեամբ:

Երկրորդ դասախոսութիւնը Ներկայացնուց Առաջնորդական փոխանորդ՝ Գերապ. Տ. Թորգոմ Տ. Վրդ. Տօնուեան, նիւթ ունենալով՝ «Սարկաւագը եւ Խորանը»: Յայր Սուլբը խօսեցաւ սրբազն արարողութիւններու եւ յատկապէս Ս. Պատարագի ընթացքին սարկաւագին դերին կարեւորութեան մասին: Ան խորանի երգեցողութիւնը միաձայն կատարելու գործնական ուսուցումներ կատարեց:

Այսուհետեւ, փակման եւ օրինութեան խօսքով հանդէս եկաւ Առաջնորդ Սրբազն Յայրը: Ան, առաջին հերթին գլահատեց մեր Եկեղեցիներուն ծառայող բոլոր սարկաւագները եւ յորդորեց, որ անոնք լեցուին Ս. Սուեփանոս նախավկայի առաջինութիւններով, խոնարհութեամբ ու նուիրումնով կատարեն իրենց առաքելութիւնը: Առաջնորդ Սրբազնը նաեւ ամանորի եւ Ս. Ծննդեան մօտալուտ տօներուն առիթով բարեմաղթութիւններ ուղղեց համագումարին մասնակիցներուն:

Յամագումարը իր աւարտին հասաւ «Պահպանիչով» եւ «Կիլիկիա»ի երգեցողութեամբ: Մասնակիցները իբրեւ նուեր ստացան Ազգ. Առաջնորդարանի նոր հրատարակութիւններէն՝ «Արարողութիւն Սրբոյ Պատարագի» եւ «Աստուծոյ Խօսքը» գործոյները:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆ ՀԱՆԻՍԿՊԵՏԵՑ ՓԱՍՏԻՆԱԿՅԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՉ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

Կիրակի, 24 Դեկտեմբեր 2017-ին, Ս. Սուեփանոս նախասարկաւագ եւ առաջին մարտիրոսին տօնին առիթով, Առաջնորդ Սրբազնը հանդիսապետեց Փասատինայի Ս. Սար-

գիս եկեղեցւոյ Ս. Պատարագին եւ Սուրբին կեանքեն ներշնչուած պատգամ մը ուղղեց հաւատացեալ ժողովուրդին, օրինելով եկեղեցւոյ ծառայող սարկաւագները, դպրաց դասի անդամներն ու Ս. Խորանին ծառայողները, Նկատի ունենալով, որ այս տօնը նուիրուած է բոլոր սարկաւագներուն: Ս. Պատարագ մատուցանեց եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւը՝ Արժ. Տ. Պողոս Քիևյ. Պալթայեան:

Այս տօնին առիթով, մեր բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, նախ քան օրուան քարոզը՝ երգուեցաւ «Ստեփանոս Զաղցրիկ Տատրակ» շարականը: Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, այս շարականի պահուն, սարկաւագները, մոմեր ի ձեռին, Ս. Խորան քարձրացան եւ Առաջնորդ Սրբազանին առջեւ ծնրադրելով՝ ստացան անոր օրինութիւնները:

Իր պատգամին մէջ Առաջնորդ Սրբազանը շնորհաւորեց սարկաւագներն ու եկեղեցւոյ ծառայողները, յայտնեց, թէ օր մը առաջ, Ազգ. Առաջնորդարանին մէջ տեղի ունեցած է մեր բոլոր եկեղեցիներուն ծառայող սարկաւագներու միօրեայ համագումարը, որ ծառայական ուխտի Վերանորոգումի առիթ էր: Շարունակելով իր խօսքը, աև վեր առաւ քրիստոնելութեան համար առաջին նահատակին՝ Ս. Ստեփանոսի առաջինութիւնները, յիշեցնելով, որ աև իմաստութեամբ լեցուն էր, բարի համբաւ կը վայելէր ու մանաւանդ Ս. Յոգիին շնորհըներով լի՝ օրինակելի եւ մաքուր կեանք մը կը վարէր, քաջաբար դէմ կանգնեցաւ զինք քննադատողներուն, հաւատքի վկայութիւնը կատարեց եւ նահատակութեամբ արժանացաւ մարտիրոսութեան լուսապակին: Առաջնորդ Սրբազանը սարկաւագներն ու եկեղեցւոյ ծառայողները յորդորեց հետեւելու Սուրբին օրինակին, ըլլալ խոնարհ, աղօթող, քաջ, ծառայասէր ու Ս. Գիրքը ի ձեռին ունենալ ամեն օր, ընթերցել զայն ու ապրիլ աստուածահաճոյ կեանք:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՍԱԼՍՐԱԿԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐ ՏՈԹԹ. ԱՐՄԵՆ ՏԵՐ ԿԻՒԵՂԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԻՆ

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Սուլշեղ Արք. Սարտիրոսեան Յինգշաբթի, 28 Դեկտեմբեր 2017-ի առաւօտուն ընդունեց Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանի նախագահ Տոթթ. Արմեն Տեր Կիւեղեանի եւ հա-

մալսարանի զարգացման բաժանմունքի փոխ նախագահ Փոլ Եղիայեանի այցելութիւնը:

Տոթթ. Տեր Կիւեղեան ընդհանուր գիծերու մէջ ծանօթութիւններ տուաւ համալսարանի դասընթացըներուն եւ Յայաստաննեն թէ արտասահմաննեն եկող ուսանողներու տրամադրած ծառայութիւններուն մասին, նշելով, որ համալսարանը ունի մասնագիտական բազմաթիւ ճիւղեր, Պատարագուի ու Մագիստրոսի տիտղոսներու կ'արժանացնէ շրջանաւարտները, որոնք կրնան դիւրութեամբ բարձրագոյն ուսման տիրանալ Միհացեալ Նահանգներու ճանչցուած համալսարաններու մէջ, որոնց հետ որոշ գործակցութիւն մշակած է Երեւանի համալսարանը: Ան նաեւ լուսաբանութիւններ տուաւ յառաջիկայ ծրագիրներու մասին, որոնք կրնան հետաքրքրել նաեւ Յայաստանի մէջ ուսանիլ փափաքող արտասահմանցի երիտասարդներ:

Առաջնորդ Սրբազանը գնահատանքով խօսեցաւ Տոթթ. Տեր Կիւեղեանի ներդրումի ու տարած աշխատանքին մասին, վեր առնելով արդի աշխարհին մէջ մասնագիտական ուսման կարեւորութիւնն ու այս համալսարանին մատուցած ծառայութիւնները՝ Յայաստանին ու այլ երկիրներէ անոր դիմող ուսանողներուն: Յրաժեշտի պահուն, Առաջնորդ Սրբազանը յարգելի հիւրին իրբէ յուշանուեր յանձնեց Ազգ. Առաջնորդարանի նորագոյն հրատարակութիւններէն օրինակներ:

ԱՍԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾԱՆՂԵԱՆ ՏՈՒԻՆ ԱՌԻԹՈՎ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ԶՐՈՂՆԵՑ «ԱՐԱՐԱՏ» ՏԱՆ ՄԵԶ

Ուրբաթ, 29 Դեկտեմբեր 2017-ի առաւոտուն, հանդիսապետութեամբ Առաջնորդ Սրբազանի, ամանորի եւ մեր Տիրոջ ու Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի Ս. Ծանղեան տօնին նուիրած արարողութիւններ տեղի ունեցան «Արա-

րատ» Տան Միշոն Յիլզի համայիրին մեջ:

Առաջնորդ Սրբազնը, իր կողքին ունենալով հիւրաբար քաղաքս գտնուող Բարձր. Տ. Կոմիտաս Արք. Օհանեանը, Առաջնորդական Փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեանը, Կրօնական Ժողովի առաջնապետ Գերապ. Տ. Միւռոն Ծ. Վրդ. Ազնիկեանը եւ Թեմիս քահանայից դասը, հաստատութեան հիւանդանցի բաժինի սրահին մեջ կատարեց տնօրինեքի ու ջրօրինեքի արարողութիւն: Խաչի կնքահայրն էր հաստատութեան գործադիր տնօրին Տիար Տերիք Դուկասեան: Առաջնորդ Սրբազնը շնորհաւորեց հաստատութեան տնօրինութիւնը, անձնակազմն ու բնակիչները, ամենայն բարիք մաղթեց բոլորին եւ հրաւիրեց Կոմիտաս Սրբազնը, որպեսզի յանուն հոգեւորականաց դասուն՝ ուղղէ իր պատգամը: Կոմիտաս Սրբազնը, յանուն Առաջնորդ Սրբազնին եւ Ներկայ հոգեւորականներուն, իր կարգին շնորհաւորեց Արարատ Տան բնակիչները, կանգ առաւ Յիսուս Մանուկի ծնունդով մարդկութեան տրուած բազմախորհուրդ պատգամներուն վրայ եւ անոնցմով տոգորուած՝ առողջ եւ երկար կեանք մաղթեց բոլորին: Տիար Դուկասեան եւ հիւանդանցի բաժինի վարիչ Տիկին Սարկարիթա Ջեշիշեան յաջորդաբար արտասանեցին շնորհակալութեան ու երահտագիտութեան խօսքեր, ու այս արիթով, նուեր մը յանձնեցին Առաջնորդ Սրբազնին: Նոր Տարուան առթիւ, հաստատութեան պատասխանատուներուն ու բնակիչներուն տրամադրութեան տակ դրուեցաւ Ազգ. Առաջնորդարանի նորագոյն հրատարակութիւններէն օրինակներ:

Այս հոգեպարար արարողութենեն Ետք, հաստատութեան մատրան մեջ մատուցուեցաւ Սուլը եւ Անմահ Պատարագ. պատարագին էր Արք. Տ. Մովսես Քիևյ. Չանսագեան, որ իր քարոզին ճամբով Ներկաները հրաւիրեց Մանուկ Յիսուսը հրչակելու իրենց կեանքի ուղին ու ճշմարտութիւնը: Ան նկատել տուաւ, որ Կստածորդին իբրեւ նուեր տրուած է մարդկութեան, ու անդր ծննդեան աւետիսը ցնծութեան առիթ նկատելով՝ մաղթեց, որ այս տօնին խորհուրդը լիցքաւորէ բոլորին կեանքերը:

Պատարագի աւարտին, Կոմիտաս Սրբազնը կատարեց ջրօրինեքի արարողութիւն, ապա Ներկաները ստացան Ս. Յաղորդութիւն. Երգուեցան Ս. Ծննդեան նուիրուած շարականներ եւ հոգեւոր երգեր:

Կեսօրին, Ներկայ հոգեւորականները, Արարատ Տան պատասխանատուները եւ

բնակիչները բոլորուեցան սիրոյ սեղանի մը շուրջ, հիւրընկալութեամբ հաստատութեան տնօրինութեան:

Ա. ԾՆՍԴԵԱՆ ՏՕՆԻ ԱՌԹԻ ՏՆՈՐԴՆԵՑԻ ՈՒ ԶՐՈՐՆԵՑԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԻՆ ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ MEMORIAL ՅԻՒԱՆԱՍՈՑԻՆ ՄԵԶ

Ճրագալոյցի օրը, Ուրբաթ, 5 Յունուար 2018ի առաւօտուն, Առաջնորդ Սրբազնի տնօրինումով, Առաջնորդական փոխանորդ Գերապ. Տ. Թորգոն Ծ. Վրդ. Տօնյեան, ընկերակցութեամբ Արք. Տ. Կոմիտաս Աւ. Քիևյ. Թորոսեանի, Տ. Արտակ Քիևյ. Տեմիրճեանի, Տ. Մովսես Քիևյ. Չանսագեանի եւ Բարշ. Շաֆֆի Արկ. Ջեշիշեանի, ջրօրինեքի արարողութիւն կատարեց Կլենտեյլի Memorial հիւանդանցի յարկին տակ, իր օրինութիւններն ու բարեմաղթութիւնները բաշխելով հիւանդանցի պատասխանատուներուն եւ նուիրեալ ծառայողներուն:

Ներկայ էին Քալիֆորնիոյ Ծերակոյտի անդամ Ենթընի Փորբանիթիօ, Կլենտեյլի քաղաքաբետ Վարդան Կարապետեան եւ քաղաքապետական խորհուրդի անդամներ, ոստիկանաբետ Ռապորթ Ջասթիո, հրշեցներու բաժանմունքի վարիչ Կրեկ Ֆիշ, դաշնակցային խորհրդարանի անդամ Ատում Շիֆի Ներկայացուցիչ Մեյջի Յովակիմեան եւ հիւանդանցի պատասխանատուներ:

Յիւանդանցի հոգեւոր խորհրդատու քեսի Մըքարթի, ողջունելէ Ետք հոգեւոր հայրերը ու պատույ հիւրերը, շնորհակալութիւն յայտնեց Յայր Սուլբին ու հոգեւորականներուն, որ այս տարի եւս տօնական այս օրերուն կ'այցելեն հաստատութիւնը եւ Ս. Ծննդեան տօնին օրինութիւնները կը բերեն հիւանդանցին ու մանաւանդ հիւանդներուն: Ան հրաւիրեց ծերակուտական Փորթանթինոն, որ արտասանէ սրտի խօսք մը: Վերջինը շնորհա-

լորեց բոլորին նոր տարին եւ Ս. Ծնունդը:

Յայր Սուրբը խօսք առնելով, ողջունեց հիւրերը եւ պաշտօնելութիւնը, Նոր Տարուան ու Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ իր շնորհաւորական խօսքը ուղղեց բոլորին եւ բացատրեց, թէ Յայր. Առաք Եկեղեցին Զրիստոսի Ծննդեան տօնին հետ միատեղ, կը նշէ Անոր Սկրտութիւնը, որ կը յիշատակուի ջրորինէքի սրբազն արարողութեամբ. ջուրին մէջ Ս. Միւռոսի հեղումը կը խորհրդանշէ Յորդանան գետին մէջ Յիսուսի Սկրտութեան պահուն Ս. Յոդիին իշնելը: Յայր Սուրբի խօսքի աւարտին, հոգեւոր հայուրը կատարեցին ջրորինէքի արարողութիւնը: Ապա, Ներկաները ստացան օրինուած ջուր եւ աղօթագիրքեր: Յոգեպարար արարողութենեն ետք, հոգեւորականները, ընդառաջելով ծնողներու փափարին՝ այցելեցին նորածին մասուկի մը սենեակը եւ օրինեցին զայն, ծնողին նուիրելով Ազգ. Առաջնորդարանի հրատարակութենեն աղօթագիրը մը:

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ճՐԱՎԱԼՈՅՑԻՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ԿԼԵՏԵՑԼԻ Ս. ԱՍՏՈՒԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՄԵԶ

Ուրբաթ, 5 Յունուար 2017-ի երեկոյեան, Առաջնորդ Սրբազնը Ս. Պատարագ մատուցանեց Կլետեցլի Ս. Աստուծածին Եկեղեցւոյ մէջ: Ս. Սեղանին սպասարկեցին Արք. Տ. Վագգեն Ալ. Քինյ. Արմաճնան ու Արք. Տ. Ս. Սովուն Քինյ. Շաննագեանը:

Եկեղեցւոյ դպիրները ընթերցեցին Ս. Գրային ընթերցուածները, ապա, ժամամուտի արարողութեամբ եւ Աւետման Աւետարանով սկսաւ հոգեպարար Ս. Պատարագը:

Իր պատգամին մէջ, Առաջնորդ Սրբազնը, անդրադառնալով մեր Տիրոջ Յիսուս Զրիստոսի Ս. Ծնունդին, նշեց, որ Աստուծոյ Լոյսը աշխարհ եկաւ իբրեւ կեանքի ուղեցոյց: «Մեր Փրկիչը Յիսուս Զրիստոս աշխարհ եկաւ

յուսաւորելու համար խաւարից եւ սիրոյ, յոյսի ու փրկութեան սերմերը ցանելու մարդկութեան պապակած սիրտերուն մէջ: Ան ծնաւ իբրեւ խոնարհութեան, հնազանդութեան ու զոհաբերութեան գերագոյն խորհրդանիշ, իբրեւ բարի հովի՝ առաջնորդելու համար իր հոսք դէպի արդարութեան ճանապարհ եւ մարդը հաշտեցնելու Աստուծոյ հետ: Անոր մշտավառ, լուսաւորող եւ առաջնորդող լոյսը բոցավառեցաւ դարեր շարունակ՝ մարդկութեան պարգեւելով նոր եւ պայծառ կեանք», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնը ու բոլորը հրաւիրեց շարունակելու ընթանալ Զրիստոսի Լոյսին Ներքոյ, վկայելու Լոյսին մասին ու ապրելու սիրով, խաղաղութեամբ, Ներդաշնակութեամբ եւ բարիկամեցողութեամբ գեղուն կեանք մը:

Յաւարտ Ս. եւ Անմահ Պատարագի, «Խորհուրդ Մեծ եւ Սրանչելի» շարականի երգեցողութեան պահուն, Առաջնորդ Սրբազնը Ս. Խորանւն բերուած մոմով վառեց հաւատացեալներուն մոմերը. Ներկաները Զրիստոսի Ծննդեան աւետիսով մաղթանքներ փոխանակեցին եւ իրենց հետ տուն տարին Յիսուսի Ս. Ծննդեան աւետիսով խորհրդանշող ճրագը:

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԻՆ, ԷՆՍԻՆՈՅԻ Ս. ՆԱՐԱՏԱԿԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՄԵԶ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄԸ ԿԸ ՍԿՄԻ ԱՍՏՈՒԾՍԻՐՈՒԹԵՎՄՔ

Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնը Ճարաթ, 6 Յունուար 2018-ին, Առաջնորդ Սրբազնը Ս. Պատարագ մատուցանեց եւ ջրհօրինէքի արարողութիւն կատարեց Էնսինոյի Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցւոյ մէջ: Ս. Սեղանին սպասարկեցին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւր՝ Արք. Տ. Օազմիկ Ալ. Քինյ. Խաչատուրեան եւ Եկեղեցւոյ սարկաւագաց դասը: Ներկայ էին Ազգային Վարչութեան ատելապետ Տիար Վահե Յովակիմեան ու շրջանի երեսփոխաններ ու Ժողովականութեան անդամներ:

Յաւատացեալներուն ուղղած իր պատգամին մէջ, Առաջնորդ Սրբազնը առաջին հերթին փառք տուաւ Աստուծոյ, որ անգամ մը եւս արժանի ըրաւ Նոր Տարուան բերկրանքը միասնաբար ապրելու ու Ս. Ծննդեան աւետիսի

ցնծութեամբ պարուրելու մեր սիրտերն ու հոգիները, եւ մաղթեց, որ խաղաղութիւն տիրէ աշխարհի վրայ եւ սէր ու հաճութիւն՝ մարդոց միջեւ: Իր պատգամին մէջ վեր առաւ Ս. Ծննդեան ու Աստուածայայտնութեան խորհուրդը, ու շարականագիրին հետեւեալ բառերով առաջնորդուելով ըստ «Ծնաւ և արքայ ի Բեթղեհեմ քաղաքի, Որդիք մարդկան օրինացեք, Զի վասն մեր մարմնացաւ»: Ան նշեց, որ «Նոր Արքան մեզի համար մարմնացաւ, մեր Փոկիչը Յիսուս Քրիստոս մեզի համար մարդացաւ ու մանկացաւ, որպեսզի բնակի իրաքանչիրիս հոգիին ու եռթեան մէջ: Փառք Աստուծոյ, որ խաղաղութեան ու սիրոյ հշխանը անգամ մը եւս այս տօնին խորհուրդով կ'այցելէ իրաքանչիրիս, որպեսզի խաղաղութիւնը տիրէ եւ իշխէ մեր կեանքին վրայ, սէրը առաջնորդէ իրաքանչիրիս կեանքը: Փառք Աստուծոյ, որ Արդարութեան Վրեգակը, որ ամբողջ աշխարհը կը պայծառացնէ եւ լուսաւորէ, այսօր կու գայ անգամ մը եւս պայծառացնելու եւ շերմացնելու մեր կեանքը: Փառք Աստուծոյ, որ նոր արքան այսօր անգամ մը եւս կը ծնի եւ Յորդանան գետին ջուրերը կը մաքրէ որպեսզի աշխարհի բոլոր մեղքերը սրբէ: Փառք, որ այդ թագաւորը իբրեւ բարիքներու պարգեւատու կը ծնի որպեսզի մեզ Ս. Յոգիով հարստացնէ: Փառք, որ փառքերու թագաւորը այսօր կը ծագի մեր կեանքեն ներս»:

Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ քրիստոսի աշխարհ առաքելութիւնը մարդկութեան տրուած մեծագոյն իրաշըն ու պարգեւն է եւ ինքնին թելադրակը է համեստութեան, խոնարհութեան, հեղութեան, հաւատքի, յոյսի եւ սիրոյ: Մեր Փոկիչը երկինքն երկիր իշաւ, որպեսզի մեզ մօտեցնէ եւ նսանցնէ իրեն, եւ իր մարմնացումով ու մանկացումով իրաքանչիրս իրարու մէջ տեսնենք զինք՝ իբրեւ մեր խաղաղութիւնը, հշխանը, արդարութիւնն ու Փոկիչը:

Մարդկութեան տրուած աւետիսն ու փրկչագործութեան պատգամը անժաման-ցելի են եւ նոյն խորքով ու շեշտադրութեամբ մեր կեանքերուն մէջ ներկայ են նաեւ այսօր, նշեց Առաջնորդ Սրբազնը, ու շեշտեց, որ «Ս. Ծննդեան պատգամը պէտք է ուղեցոյց ըլլայ ինքնընծայման, նորոգութեան եւ վերանորոգումի: Վերանորոգումը կը սկսի Աստուածութիւնը, եկեղեցասիրութեամբ ու եղբայրասիրութեամբ»:

Առաջնորդ Սրբազնը իր պատգամը աւարտեց աղօթելով առ Աստուած, որ բոլորին

հոգիներն ու սիրտերը վերափոխէ խաղաղութեան ու սիրոյ ներգործութեամբ, Աստուծոյ սէրն ու խաղաղութիւնը վերանորոգէ մեր ներաշխարհը, մեր հոգիները վերած մսուրի, ուր բնակի Յիսուս Մանուկը եւ վերակենսաւորէ մեր ծառայական ու համայնքային կեանքը: Առաջնորդ Սրբազնը նաեւ նշեց, որ 2018-ը կը գուգարիհայ Յայաստանի Յանրապետութեան հիմնադրութեան 100-ամեակին, եւ կոչ ըրաւ, որ մեր նախնիներուն հաւատքը, հայրենասիրութիւնը, քաջութիւնն ու զոհաբերութիւնը խթան հանդիսանան, թարմացնելու համար հայրենասիրութեան ու ազգասիրութեան ոգին:

Յոգեւոր հովիւր Սրբոց Նահատակաց եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին անունով շնորհաւորեց Առաջնորդ Սրբազնը՝ Նոր Տարուան ու Ս. Ծննդեան առիթով:

Պատարագի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը կատարեց ջրօրինեքի արարողութիւն, իբրեւ խորհրդանիշ քրիստոսի մկրտութեան: Խաչի կը քահայրն էր ծխական համայնքի զաւակներէն ճոյի թիթիզեան: Առաջնորդ Սրբազնը օրինեց ճոյին եւ անոր ընդմեջն մեր բոլոր մասուկները:

Արարողութեանց աւարտին, Ս. Ծննդեան շարականներու երգեցողութեամբ, հաւատացեալները Ս. Յաղորդութիւնն եւ օրինուած ջուր ստացան եւ Ս. Ծննդեան օրինութիւնները տարին իրեւն օճախները:

ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԵՌԵԼՈՑ

Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնի վաղորդայնին, Կիրակի, 7 Յունարին, նևշեցելոց յիշատակի արարողութիւններ տեղի ունեցան Յոլիվուտ Յիլզի եւ Կլենտեյի գերեզմանատուններուն մէջ, ի յիշատակ մեզմէ աշյաւետ բաժնուած սիրելիներուն եւ հարազատներուն: Առաջնորդ Սրբազնը նախազահեց Յոլիվուտ Յիլզի «Hall of Liberty»ի արարողութեան:

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԹՎԱԾ ՀՕՐ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՎՆ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԸՆԹՐԻՔԻ ԵՐԵԿՈՆ ԵՂԱՌ
ԱԲԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՐՄԱՐՈՐՈՒՄ ԵՒ ՆՈՐ ՆՈՒԱՅՈՒՄ**

- ԳՆԱՐԱՏԱՍՔԻ ԵՒ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒԺԱՏԱԽՏԱԿԱՆԵՐ՝ ՏԻԿՆԱՅԻ ԱՆԱՐԻ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ-ՕՐԱՆՆԵՍԵԱՆԻ, ՁԵԹԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ, ՆԱՅԻ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՏՈԹԹ. ՄԻՍՎՔ ՎՊՏՈՒԼԵԱՆԻ, ՄԻՆՉ
ԾԻՐՎԱՆԵԱՆԻ ԵՒ ՅԱԿՈԲ ՊԱՂՏԱՍՎԱՐԵԱՆԻ
- ՊԱՂՏԱՍՎԱՐԵԱՆ ԵՒ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԵՆ
2019-Ի ԵՒ 2020-Ի ԸՆԹՐԻՔԻ ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

Ս. Ծննդեան տօնի խորհուրդներն ու պատգամները 2018-ի սեմին անգամ մը եւս մարմնաւորուեցան Արեւմտեան մեր թեմին մէջ, ուր մեր ժողովուրդը, եկեղեցիներու կամարներուն տակ մատուցուած հանդիսաւոր Ս. Պատարագով եւ յատուկ արարողութիւններով ու թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի՝ Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան աւանդական ընթրիքով վերապրեցան հայկական տոհմիկ մթնոլորտի մէջ, բարեմաղթութիւններ փոխանակեցին ու վեր առին պատմական տարի մը կերտելու կամքը, նկատի ունենալով, որ ազգովին պիտի նշենք Յայաստանի Յանրապետութեան 100-ամեակը, ինչպես նաև Յիւսիսային Ամերիկայի թեմի հաստատման 60-րդ ու Արեւմտեան մեր թեմի 45-րդ տարերարձը:

Այս ծիրին մէջ, ու հաւատարիմ մնալով աւելի քան 20 տարիներու բարի աւանդութեան, Ազգային Առաջնորդարանի մեծ ընտանիքը, պետական ու միութենական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ՝ շուրջ 550 հոգի, Շաբաթ, 6 Յունուար 2018-ի երեկոյեան, ընդառաջելով Առաջնորդ Սրբազանին հրաւերին, համախմբուեցան Սոնթեպելոյի Ս. Խաչ Մայր Տաճարի «Բաղրամեան» սրահին մէջ, տօնական մթնոլորտի մէջ վերանորոգեցին Եկեղեցաշն ու ազգակերտ առաքելութիւնը

վերանորոգ կենսունակութեամբ շարունակելու ուխտը: Ներկայ էին Յ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Դոկտ. Վիգեն Եագուակեան, Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Տիար Կայծակ Զեյթեան, Յայաստանի Յանրապետութեան պատույ հիւպատոսներ՝ Տեարք Պերճ Աբգարեան (Ֆրեզոն) եւ Աստրուշան Արմենեան (Լաս Վեկաս), Զալիֆորնիոյ ծերակոյտի անդամ Ենթընի Փորթանթինօ, Յ.Յ.Դ. Կեդր. Կոմիտէի ներկայացուցիչ Տիար Տարօն Տէր Խաչատուրեան, քաղաքական ներկայացուցիչ Տիար Աւետիք Իգմիրեան եւ անդամներ, Կենտելի քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Տիար Արա Նաճարեան, Մոնթեպելոյի քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Տիար ճեք Յաճինեան, թեմիս հոգեւոր դասու, Կրօնական ժողովի եւ Ազգային Վարչութեան անդամներ, ազգային Երեսփոխաններ, ծխական շրջաններու հոգաբարձութեանց անդամներ, Յայ Դատի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու յանձնախումբի, Յամազգայինի, Յ.Ս.Ը.Ս.ի, ՅՕՍի, «Դոր» Կոմիտէի, կրթական համակարգի եւ CASPSS-ի ներկայացուցիչներ, «Ասպարուց»ի, Կենտելի Յայ-Ամերիկեան թանգարանի, «Մեմորիալ» իիւանդանոցի ու ոստիկանութեան, Յայ-Ամերիկեան Բժշկական ընկերակցութեան, «Ֆորեւս Հու» հաստատութեան ներկայացուցիչներ, բարերարներ ու բարեկամներ:

Ըսթրիքը կազմակերպուած էր Ազգ. Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանդակ Մարմինին կողմէ, օժանդակութեամբ ընթրիքի յատուկ յանձնախումբին: Գլխաւոր հիւրընկալն էր Տիկին Անահիտ Պաղտաւլեան-Օհաննեան, պահպանելով իր հանգուցեալ ամուսնոյն՝ Կայծակի յիշատակն ու բարի աւանդութիւնը:

Յանդիսավարն էր Արք. Տ. Վազգեն Աւ. Քիւյ. Աթմաճեան, որ արտասանեց ողջոյնի հակիրծ խօսք մը եւ հրաւիրեց Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի անդամ Տիկին Վանիա Պապիկեանը՝ արտասանելու Մարմինին բարի գալուստի խօսքը: Տիկին Վ. Պապիկեան իր խօսքը սկսաւ շարականին «Այսօր արեւն արդարութեան, աւետիս, երեւցաւ ի մէջ մարդկան, աւետիս» բառերով, մաղթեց բարիքներով լեցուն տարի մը, մանաւանդ, որ պիտի տօնենք Յայաստանի Յանրապետութեան 100-ամեակը:

Ողջոյնի խօսք մը արտասանեց Առաջնորդական փոխանորդ Գերա. Տ. Թորգոն Ծ. Վորդ. Տօնյեան, որ Նշեց, թէ Քրիստոսի Ս. Ծննդեան աւետիսը ցնծութեան առիթ է բոլորի համար, ու մաղթեց, որ անկէ բխող՝ խաղաղութեան ալիքը համակէ բոլորս՝ անհատաբար, իբրեւ ազգ ու տարածուի ամբողջ աշխարհին:

Ողջոյնի խօսքերէն ետք, սկիզբ առաւ տօնական խորհրդաւոր պահը: Սրահին լոյսերը մեղմացան եւ Առաջնորդ Սրբազանին գլխաւորութեամբ՝ հոգեւոր հայրերը հանդիսաւոր թափօրով սրահ մտան մոմեր ի ձերին, «Խորհուրդ Մեծ եւ Սքանչելի» եւ Ս. Ծննդեան այլ շարականներով Ներկաներուն փոխանցեցին տօնին աւետիսը: Յայր Թորգոն ընթերցեց Քրիստոսի Ծննդեան մասին աւետարանական հատուածը: Յաջորդեց Թաթահի աւանդական արարողութիւնը. իրաքանչիւր սեղանի երիցագոյն անդամը Նշխարը բաժնեց սեղանակիցներուն, որոնք գինիի բաժակներուն մէջ թաթիւնով ճաշակեցին: Առաջնորդ Սրբազանը կատարեց սեղաններու օրինութիւնը:

ՎԵՐԱՓԱՌ ՅԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՊԱՏԳԱՍԸ

Ս. Աթոռոյս Գահակալ Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Արամ Ա. Կաթողիկոս ուղղած էր տեսագրեալ պատգամ մը, որ ցուցադրուեցաւ պաստարի վրայ: Վեհափառ Յայրապետը կ'ողջուներ Առաջնորդ Սրբազան Յայրը, ժողովականութեան անդամները, Թեմիս հայկական կազմակերպութիւններն ու միութիւնները, նաեւ հաւատացեալ ժողովուրդը, կը գնահատէր բոլորին ծառայու-

թիւնները: Ն. Ս. Օծութինը կը Նշեր, որ Ս. Ծննդեան պատգամը կարելի է խտացնել մէկ գաղափարի մէջ՝ հոգեւոր Վերածնունդ ու Վերանորդում՝ բարին ամբողջական իմաստով: Վերանորդումը պետք է ընկալել իր քրիստոնեական ու մարդկային իմաստներով, զայն ընդունիլ իբրեւ ազնիւ մարտահրաւեր՝ անհատական ու համայնքային կեանքին մէջ: Վեհափառ Յայրապետը կը յիշեցնէր, որ այս հրաւերը վերանորդուած է Կաթողիկոսութեան Ազգային Ընդհանուր Ժողովին, որմէ բխած է մեր հաւաքական կեանքին ու Թեմերու վերանորդման յորդոր մը, եւ կ'ընդգծէր, որ կեանքը առանց վերանորդումի կը կորսնցնէ իր իմաստը, այս հրաւերին պետք է ընդառաջել լուրջ մօտեցումով եւ հաւաքաբար: Վեհափառ Յայրապետը իր պատգամը կ'եզրափակէր գնահատանը արձանագրելով Առաջնորդ Սրբազանին, Ազգային իշխանութեան եւ կոչ կ'ըներ վերանորդ թափով շարունակելով ժողովրդանուեր ու Եկեղեցաշին նուիրեալ ծառայութիւնը:

Ողջոյնի խօսք արտասանեց Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Տիար Վահե Ցովակիմեան: Ան Ս. Ծննդեան տօնին առիթով բարեմաղթութիւններ կատարեց Ներկաներուն, յայտնեց, թէ այս տարի կը լրանայ Ազգ. Վարչութեան անդամակցութեան իր երկրորդ շրջանը, շնորհակալութեան խօսք ուղղեց գործակիցներուն եւ մասնաւորաբար շնորհաւորեց Առաջնորդ Սրբազանը՝ իր 60-րդ տարեդարձին եւ աւելի քան 40 տարիներու քահանայական ծառայութեան ու Թեմիս մէջ իբրեւ Առաջնորդ աւելի քան 20 տարիներու պաշտօնավարութեան տարեդարձներուն առիթով, ու յաջողութիւն մաղթեց անոր ծառայական երթին:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԾԻՆ

Ըսթրիքի պահուն, իրագործուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր մը: Ելոյթ ունեցան Կրէկ Յօշարեան ու իր նուագախումբը (Կրէկ Յօշարեան՝ դաշնակ, Սալրի Զերզոնեան՝ սրինգ, Այլին Ամիրայեան՝ մեներգ, Անժելա Ամիրեան՝ ջութակ եւ ճորճ Պիլէզիկենեան՝ տիոլ), որոնք դասական, ժողովրդային ու հայրենասիրական երաժշտութեամբ ու երգերով խանդավառեցին մթնոլորտը: Պարային պատկերներ Ներկայացուցին Յամազգայինի «Անի» պարախումբի անդամներ, դեկավարութեամբ Եղիա Յաշօլեանի եւ Սիւզի Բարսեղեան-Դարբինեանի, իսկ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ

դպրապետ Բարջ. Երուանդ Սրբ. Ջեշիշեան, դաշնակի ընկերակցութեամբ իր տիկնոց Սարիհայի, ու Ս. Կարապետ Մայր Եկեղեցոյ դպիրներէն Յովհաննես Պալեան Ներկայացուցին մեներգներ, տօնական խանդավառութիւն տարածելով սրահին մէջ:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

Գեղարուեստական յայտագիրի աւարտին, հանդիսավարը բեմ հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազնը, որպեսզի ուղղէ իր պատգամը:

Առաջնորդ Սրբազնը Ս. Ծննդեան տօնի խորհուրդով տոգորուած ու քրիստոնեական շերմ սիրով ողջունեց պաշտօնական հիւրերուն ու հաւատացեալ ժողովուրդին Ներկայութիւնը, փառը տուաւ Աստուծոյ, որ բոլորին առիթը ընծայեց թեւակուելու 2018 տարին, թէ՛ անհատաբար եւ թէ իբրեւ միութիւններ ու ազգ-հայութիք՝ պատրաստուելու բազմաճիւղ աշխատանքի: «Ամեն անգամ, երբ տարեմուտի օրերուն կը տօնենք մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի Ս. Ծննդեան ու Աստուածայայտնութեան տօնը, մեր սրտերն ու հոգիները կը լեցուին նո՞յն ցնծութեամբ, նո՞յն բերկրանքով ու մանաւանդ նոր յոյսերով, որոնք կը բիին նոյնինքն այս տօնին խորհուրդէն», ընդգծեց Առաջնորդ Սրբազնը, նկատել տալով, որ Ս. Ծնունդով սկիզբ առած՝ քրիստոսի երկրաւոր առաքելութիւնը մարդկութեան շնորհուած աստուածային մեծագոյն պարգևն է եւ մեզի կը բերէ անժամանցելի պատգամներ. «Տօնական այս օրերը կը յիշեցնեն մեզի, որ Յիսուս Մանուկը ծնունդ առաւ համեստ մսուրի մը մէջ ու ապրեցաւ համեստ կեանք մը, ցոյց տալով, որ Աստուծոյ կատարելագոյն ստեղծագործութիւնը՝ մարդը, այս երկրաւոր կեանքը պետք է ապրի իր օրինակին հետեւելով»:

Առաջնորդ Սրբազնը շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Ս. Աթոռոյս շնորհազարդ Յայրապետին՝ Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Արամ Ա. Կաթողիկոսին, որուն պատգամին ուսկնդիր եղան բոլորը: Շնորհակալութեան ու Երախտագիտութեան խօսք ուղղեց նաեւ Ազգ. Առաջնորդարանի կողքին գործող՝ գաղութի բոլոր կազմակերպութեանց ու միութեանց, բարերարներուն ու բարեկամներուն, ողջունեց Երեկոյին մասնակիցներուն Ներկայութիւնը:

Շնորհակալութեան յատուկ խօսք՝ ընթիք Երեկոյի գլխաւոր հովանաւորին՝ Տիկին Անահիտ Պաղտատեան-Օհաննեսեանի, որ թէ՛ այս Երեկոյ անձամբ չէր կրցած Ներկայ ըլլալ, սակայն անգամ մը եւս սիրայօժար կերպով

յանձն առած է հիւրընկալութիւնը, գործնապես յիշեցնելով, որ հանգուցեալ ամուսինին՝ Կայծակին հոգին մեզի հետ է միշտ:

Շնորհակալութիւն նաեւ Տիկին Ջեթի Պետրոսեանին, որ 100,000 տոլարի իշխանական նուիրատութեամբ մը Ազգ. Առաջնորդարանիս յարկին տակ յատուկ ծրագիրներու նոր հիմնադրամ մը հաստատեց: Ան բեմ հրաւիրեց ազնիւ բարերարուիին ու զայն պատուեց յուշատախտակով մը: Այս ու յաջորդ յուշատախտակներու յանձնումին մասնակից եղան Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Տիար Կահէ Յովկակիմեան եւ փոխ ատենապետ Տիար Կարօ Եւկիեան: Առաջնորդ Սրբազնը շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ բոլոր բարերարներուն, հովանաւորներուն եւ նուիրատուներուն, Ազգ. Առաջնորդարանիս Տիկնանց Օժանդակ Մարմինին, Ընթրիքի յանձնախումբին եւ Ազգ. Առաջնորդարանի անձնակազմին:

Շարունակելով իր խօսքը, Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ «այս երեկոն պահ մըն է յիշելու նաեւ մեզմէ մշտականապես այս երկրաւոր աշխարհին մեկնած, սակայն յաւիտենական հանգիստը գտած սիրելիներ եւ մեր ժողովուրդի ծառայողներ. յատկապես կ'ուզեմ յիշել Տոք. Միսաք Ապառուեանը, որ իր բարի գործերով մեզի հետ եղաւ միշտ, եւ այսօր զինք կը յիշենք իբրեւ հաւատաւոր հայ քրիստունեայ, ազնիւ մարդ, ընտանիքի հայր եւ ուխտապահ քժիշկ, իսկ անոր ազնիւ տիկինը՝ Յուրիկը, տարիներ շարունակ մաս կազմեց Ազգ. Առաջնորդարանիս Տիկնանց Օժանդակ Մարմինին եւ գործակիցներուն հետ կարեւոր ներդրում ունեցաւ Մարմինին ծառայական աշխատանք-

Ներուն ճամբռվ։ Ան բեմ հրաւիրեց Տիկին Ապտուլեանը ու զաւակները՝ Տօքթ. Մայքըլը եւ Մարին եւ Երախտագիտութեան յուշատախտակ մը յանձնեց անոնց։

Առաջորդ Սրբազանը այսուհետեւ յաջորդաբար կանգ առաւ մեզմէ բաժնուած այլ բարերարներու՝ Մինա Շիրվանեանի ու Յակոր Պաղտասարեանի յիշատակին առջեւ։ Ան յայտնեց, որ «Մինա Շիրվանեանի բարեգործութիւնները մեր հաստատութեանց ու ժողովուրդին բաշխուեցան նիւթապէս ու բարոյապէս, ան եղաւ ազգային գործիչ եւ իր աշխատանքով մասնակից եղաւ մեր հանրային կեանքի ծաղկումին։ Յանգուցեալին ամուսինը՝ Պարոն Յակորը մեզի հետ է այս երեկոյ, ու Ներկայութիւնը համազօր է Մինայի Ներկայութեան։ Առողջութիւն եւ Երկար կեանք կը մաղթեմ Պարոն Յակորին, որուն կողքին եղաւ Տիկին Մինան իր բոլոր բարի գործերուն մէջ», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազանը եւ բեմ հրաւիրելով բարերարներուն դուստրը՝ Ալիսն ու անոր զաւակը՝ Թրիստափորը, անոնց յանձնեց յուշատախտակ մը։

Ի վերջոյ, Առաջնորդ Սրբազանը ըսաւ, որ «սիրով ու գևահատանքով կը յիշենք բարերար Յակոր Պաղտասարեանը, որ եղաւ մեր օրերու «Բարի Սամարացի» մը, լուր ու մունչ օժանդակութեան ձեռք Երկարեց Ազգային Առաջնորդարանիս, մեր թեմի հայկական կազմակերպութեանց ու միաւորներու, հասաւ Յայաստանին, Արցախին եւ Զաւախքին։ Պաղտասարեան ընտանիքի անդամները եւս հաւատարիմ են իրենց ամուսնոյն, հօր ու հարազատի կեանքի օրինակին ու բաց կը պահեն բարեգործութեան ուղին, յանձնառու են շարունակելու անոր բացած ճանապարհը։ Ան բեմ հրաւիրեց հանգուցեալ բարերարին տիկինը՝ Յիլտան եւ զաւակները՝ Փիթքը ու Գելիկը, եւ յանձնեց յուշատախտակ մը։

Ապա, Առաջնորդ Սրբազանը յայտարարեց Երկու գեղեցիկ անակնկալներ։ Ան ըսաւ, որ հանգուցեալ Յակոր Պաղտասարեանի զաւակները՝ Փիթքը ու Գելիկը, հաւատարիմ մնալով իրենց հօր ստեղծած բարերարութեան աւան-

դութեան, այժմէն իսկ 100,000 տոլարի խոստումով մը պատրաստակամութիւն յայտնած են ըլլալու յառաջիկայ՝ 2019 տարուան ընթրիքի սոյն երեկոյի հովանաւորը, իսկ Տէր եւ Տիկին Վարասդ եւ Յուրի Մելքոնեան բարերար ամոլը յանձն առած է հովանաւորումը 2020 տարուան ընթրիքի երեկոյին։ Ներկաները խանդավառ ծափահարութիւններով եւ գևահատանքի արտայայտութիւններով ողջունեցին այս անակնկալները։

Իր խօսքին յաջորդ բաժինով, Առաջնորդ Սրբազանը նկատել տուաւ, որ «տարեմուտն ու Ս. Ծննդեան տօնը առիթ են, որ ինքնաքնարկումի ակնարկով նայինք մեր կտրած ճամբուն ու ծրագրենք նորը, վերահաստատենք մեր ուխտն ու յանձնառութիւնները։ Ու երբ կը թեւակոյնենք 2018 տարին, մեր մտապատկերի հորիզոնին կը պարզուի յոբելենական տարի մը, որ կը յատկանշուի բազմաթիւ տարեդարձներով։ Արդարեւ, պիտի տօնենք Յայաստանի Յանրապետութեան 100-րդ տարեդարձը, Կիլիկեան Ս. Աթոռի փարոսն բոցաված շահին Յիւսիսային Ամերիկայի մէջ բարձրացման 60-րդ, որ Արեւմտեան մեր թեմին իբրեւ առանձին շրջան հաստատման 45-րդ տարեդարձները։ Չենք մոռնար, որ Յայաստանի Յանրապետութեան 100-ամեակը դարադարձի տարի է նաեւ Յ.Ս.Ը.Ա.-ին համար, իսկ Յամագգայինը կը նշէ իր 90-րդ տարեդարձը», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազանը եւ շեշտեց, որ Յայաստանի Յանրապետութեան 100-ամեակը համազգային հանգրուան է եւ հպարտութիւն ներշնչող տօն։ Ան յիշեցուց, որ «Յայաստանի Յանրապետութեան ծնունդը իբրեւ նուեր չտրուեցաւ մեր ժողովուրդին, այլ անիկա արդիւնք էր դարաւոր պայքարներու, որոնք թագադրուեցան Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի ու Ղարաբիլսէի ճակատամարտերով, որոնք ներշնչում առած էին 1567 տարի առաջ մղուած Աւարայրի ճակատամարտեն, երբ իբրեւ պատասխան Յազկերտի կրօնափոխութեան պահանջին, մեր պետական ու կրօնական առաջնորդները յայտարարած էին, թէ «մեր հայրը Աւետարանը կը ճանչնաք, իսկ մեր մայրը՝ Առաքելական Ս. Եկեղեցին։ Մեր մեծ բանաստեղծը պատմական զոյգ պահերը խտացուցած է «Աւարայրից շանք արան...» տողերով, յիշեցնելով, որ Աւարայրի ու Սարդարապատի մէջ, մեր հերոս ժողովուրդը սեփական բազուկի ուժով վճռեց հայրենիքին ճակատագիրը, այդ ուղին այսօր կը շարունակուի Արցախի մէջ», ընդգծեց Առաջնորդ Սրբազանը։

Առաջնորդ Սրբազնը անդրադարձաւ նաեւ Կիլիկեան Ս. Վթոռին՝ հաւատքի հոգեւոր ժառանգութեան, հայրենիքի ու ազգային իրաւունքներու պաշտպանութեան միջնաբերդ մը ըլլալու հանգամանքին, նկատել տալով, որ անիկա նաեւ լծուած է հայրենաշեն առաքելութեան: Ան շեշտեց, որ Ազգ. Առաջնորդարանը, անոր հովանիկին տակ գործող էկեղեցիներն ու Ազգ. Վարժարանները մասնակից են այս առաքելութեան կենսագործման:

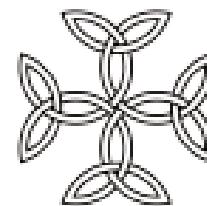
Խօսելով յատկապես մեր Թեմի սահմաններուն մէջ Ազգ. Առաջնորդարանի դերակատարութեան, Առաջնորդ Սրբազնը յայտնեց, որ այս առաքելութեան ծաւալումին մէկ պերճախոս արտայայտութիւնս ալ՝ հոգեւորականաց դասուն երիտասարդացման ու նոր ուժերով օժտուելուն իրականութիւնն է: Ան յիշեցուց, որ անցեալ տարի, ընթրիքի այս երեկոյին, գոհունակութեամբ ողջունած էր ներկայութիւնը երկու միաբանակիցներու՝ Յայր Տաճատի եւ Յայր Պարոյրի, որոնք լծուած են Ֆրեզոնի եւ Սան Ֆրանսիսքոյի մեր ծխական համայնքներուն ծառայութեան, իսկ այս երեկոյ, ողջունեց ներկայութիւնը Թեմիս նոր Առաջնորդական փիխանորդ Գերայ. Տ. Թորգոս Շ. Վրդ. Տօնոյեանի, որ առաջին անգամ ըլլալով մասնակից է Ս. Ծննդեան ընթրիքի երեկոյին եւ լծուած է Առաջնորդարանի աշխատանքի ընդարձակուող դաշտերուն մէջ ներդում ունենալու առաքելութեան: Տակաւին, Թեմիս հոգեւորականաց դասը օժտուեցաւ նաեւ նոր երիտասարդ քահանայով մը՝ Արժ. Տ. Սովուս Քինյ. Շաննագեան: Այս առիթով, ան հակիր կերպով անդրադարձաւ նաեւ Ազգ. Առաջնորդարանիս յարկին տակ տեղի ունեցած իրագործումներուն, մասնաւորաբար յիշելով նոր իրատարակութիւններ, որոնք տրամադրուեցան մեր հոգեւորականներուն ու ժողովուրդին, անոնցմէ բաժին հանուեցան նաեւ հայ բանտարկեալներու: Ազգ. Առաջնորդարանի Դաստիարակչական-Մշակութային յանձնախումբը կազմակերպեց ձեռնարկներ, իսկ Յայերենի Վերականգնումի Մարմինը նոր քայլեր առաւ իր առաքելութիւնը գործնականորեն թարգմանելու համար: Ծարունակուող աշխատանքներուն շարքին է Սուրբոյ հայութեան նորագոյն նպաստը, որ իրականացաւ ԱԱՐՖ-ի անդամ մեր գործակիցներուն ձեռքերուն միացումով, երբ քանի մը շաբաթ առաջ մեր Թեմիս մէջ հիւրենկալեցինը Բերիոյ հայոց Թեմի Առաջնորդ Շահան Սրբազնը: Ան գևահատանք արձանագրեց այն գործակցութեան համար, որ կը շարունակուի Ազգ. Առաջնորդարանին եւ

ազգօգուտ ծառայութեան լծուած հայկական միութեանց ու կազմակերպութեանց միջեւ:

Ան յատկապես յիշատակեց Յայ Մշակութային Յիմնարկը, Յայ Դատի հետապնդման դաշտը, Յ.Ս.Ը.Ս.-ը, Յայ Օգնութեան միութիւնը, Յամազգայինը, տակաւին՝ կան Յայստան Յամահայկական Յիմնադրամը, Յայկակական Ոսկրածուծի Յիմնարկն ու Յայ Կրթական Յիմնարկութիւնը, որոնց կողքին ու լծակից գիծերու վրայ կը գործեն հայրենակցական միութիւններն ու տակաւին, Կլենտեյլի մէջ Յայ-Ամերիկեան թանգարանը, որուն վիճակուած է յատուկ առաքելութիւն:

Եզրակացնելով իր խօսքը, Առաջնորդ Սրբազնը ընդգծեց, որ մեզի՝ կը մնայ այս պատմական տարեդարձներէն անդին տարածող նոր հորիզոնները օգտաշատ եւ աւելի՝ արդիւնաւոր աշխատանքով՝ միասնաբար կերտելու ազնիւ պարտականութիւնը: Ան շնորհաւորեց բոլորին նոր տարին եւ Ս. Ծնունդը եւ մաղթեց, որ Յայստանն ու ամբողջ աշխարհը ցնծան այս աւետիսէն բխող բարիքներով, Մանուկ Յիսուսի ծնունդով աւետուած սիրոյ, հաճութեան, խաղաղութեան, խոնարհութեան ու ծառայասիրութեան պատգամները իբրեւ փարոս առաջնորդէն մեր անհատական ու հաւաքական կեանքը, մեզի ներշնչեն ներդաշնակ ու համերաշխ գործակցութեան ոգի, իսկ մարդկութիւննը առաջնորդէն դեպի աստուածահանոյ կենցաղի:

Առաջնորդ Սրբազնին «Պահպանիչ»-ն ետք, ներկաները միասնաբար երգեցին «Կիլիկիա»ն ու Յայրապետական Մաղթանքը, ապա, պահ մը եւս մնացին սրահին մէջ, շնորհաւորութիւններ ու բարեմաղթութիւններ փոխանակելով:

NEWS FROM THE WESTERN PRELACY

102ND ANNIVERSARY OF THE HEROIC MUSA LER RESISTANCE CELEBRATED AT ST. GARABED CHURCH IN HOLLYWOOD

On Sunday, September 10, 2017, the 102nd anniversary of the heroic and triumphant resistance of Musa Ler was celebrated at St. Garabed Church in Hollywood with Divine Liturgy, the blessing of herissa, and a cultural-educational program organized by the California Musa Ler Association.

H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided over Divine Liturgy, which was celebrated by Rev. Fr. Movses Shannakian, and delivered the sermon. Archpriest Fr. Vicken Vassilian, Parish Pastor, participated in the service. The festivities had begun the evening prior with the preparation of the traditional herissa at “Karapetian” Hall of St. Garabed Church. Attending the service and festivities on Sunday were Executive Council member Dr. Kaloust Agopian, members and representatives of the parish, Raffi Cultural Association, and of community organizations, a large number of Musa Ler compatriots, and Mrs. Anahid Ohannessian, widow of Western Prelacy benefactor Gaizag for whom requiem prayers were offered on the one-year anniversary of his passing.

The Prelate first gave thanks to God for the opportunity to collectively honor the legacy and heroism of our compatriots who participated in the defense of Musa Ler. His Eminence noted that requiem prayers would be offered for benefactor Gaizag Ohannessian, on this occasion expressed condolences to his widow and loved ones, and paid tribute to him as a humble, kind, and gracious man who for decades contributed to the advancement of Armenian churches and schools, from Romania to the U.S., and did so away from the limelight, leaving behind a wonderful example for his loved ones.

His Eminence then delivered his sermon on the day's Gospel reading, the healing of the deaf-mute recorded in Mark 7:31-37, stating that it was at once a physical miracle, spiritual healing, and the fulfillment of prophecy, for the prophet Isaiah had foretold 700 years before that the Messiah would come, the deaf would hear and the mute would speak. “The message for us today is

to keep our eyes and ears open to see and hear God, to heed His commandments, to use our tongues to praise Him, and to live our lives according to His guidance and direction,” stated the Prelate. Speaking on the Musa Ler resistance, His Eminence lauded the heroism and resolve of the Armenian people, in Armenia, Cilicia, Artsakh, and elsewhere, before and after the Genocide, a will to survive that is characteristic of the Armenian people and which continues to this day. “The people of Musa Ler justifiably defended themselves, fought an uneven battle against a militarily superior foe, with the conviction, that man will only die once, blessed is he who dies for the freedom of his nation. In the spirit of Commander Vartan Mamigonian and his soldiers more than fifteen centuries before, the brave people of Musa Ler fearlessly battled for the sake of our faith and our nation and emerged victorious. The resistance of Musa Ler was one of many heroic efforts by our people. Today, these battles remain a source of great pride for the Armenian people, and the martyrs, having been canonized in 2015, have become for us intercessors and protectors. The legacy of our forefathers, their example and resolve, will be the guiding light that leads us to triumph, and we are certain that you, as their descendants, will keep their legacy alive forevermore and pass it along to future generations,” stated His Eminence.

At the conclusion of requiem service, clergy, deacons, and faithful headed in a procession to “Karapetian” Hall where the Prelate conducted the blessing of madagh. Attendees sang traditional Musa Ler songs, and Dr. Vahram Shemmassian spoke on the resistance and its legacy.

EPISCOPAL DIVINE LITURGY AND BLESSING OF MADAGH ON THE NAME DAY OF HOLY CROSS CATHEDRAL

On the occasion of the Feast of the Exaltation of the Holy Cross and the name-day of Holy Cross Cathedral in Montebello, on Sunday, September 17, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Divine Liturgy,

delivered the sermon, and conducted the blessing of madagh at Holy Cross Cathedral. Rev. Fr. Ashod Kambourian, Rev. Fr. Movses Shannakian, and deacons assisted at the altar. Parish delegates, board members, representatives of sister organizations, and sponsors were in attendance.

During Divine Liturgy, the Prelate conducted “Antasdan” service, the blessing of the four corners of the earth, and then began his sermon by greeting the parish family and wishing them continued success in their God-pleasing and church-building mission. His Eminence gave a brief overview of the Feast of the Exaltation of the Holy Cross, stressing, “the historical event relating to the Feast occurred in the 7th century, but the message of the Cross is a timeless and living message that is relevant for all times.” The Prelate highlighted the significance of the Holy Cross as the heart of Christianity and the most prevailing and sacred symbol of our faith, citing from St. Paul’s epistle to the Corinthians, that “the message of the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are being saved, it is the power of God” (1 Corinthians 1:18).

His Eminence emphasized the extraordinary life-changing message of the Holy Cross as the hope and promise of redemption and salvation, noting that with the crucifixion and resurrection of our Lord and Savior Jesus Christ, the cross was transformed from an instrument of death to the “wood of life,” “shield of fortification,” and “the seal of triumph against the enemy.” Thus, in the example of our forefathers, the Prelate invited the faithful to turn to the Holy Cross of Christ for strength, guidance, and hope. His Eminence congratulated the parish on its name-day and urged all members to commit to serving for the glory of God, the advancement of the community, and for the best interests of our youth with faith, hope, and love, trusting in the Holy Cross of our Lord and Savior Jesus Christ as the pillar of strength, mercy, and salvation. The Prelate also noted that during “Der Voghormya,” prayers would be offered for the soul of Archpriest Fr. Nareg Shrikian, who was instrumental in the construction of Holy Cross Cathedral and was dearly loved by the parish community.

At the conclusion of the service, the faithful gathered at “Baghramian” Hall for the blessing of madagh conducted by the Prelate, after which a luncheon was hosted by the parish Ladies Aid.

ARCHPRIEST FATHER NAREG SHRIKIAN LAID TO REST

On Monday, September 18, 2017, Archpriest Fr. Nareg Shrikian, a faithful servant of the Lord, the Armenian Apostolic Church, and the Armenian School for over sixty years, was laid to rest after entering eternal rest on Tuesday, September 12. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, conducted the extreme unction service during funeral mass at St. Mary’s Church in Glendale, celebrated by Archpriest Fr. Vazken Atmajian. Western Prelacy clergy, and H.E. Archbishop Vatche Hovsepian, participated in the service. The service was comprised of prayers, Psalms, and hymns, during which the Prelate anointed Fr. Nareg’s forehead and right hand. Following the anointing, the condolence letters of His Holiness Catholicos Aram I and H.E. Archbishop Oshagan Choloyan were read.

The Prelate delivered the eulogy, having as the theme the words of St. Paul to the Corinthians, “Always give yourselves fully to the work of the Lord, because you know that your labor in the Lord is not in vain” (1 Corinthians 15:58). The Prelate paid tribute to Fr. Nareg as a remarkable man and clergyman who embodied this Scripture passage, devoting his life in service to the Lord, to the Armenian Apostolic Church, and to the Armenian School, as well as a loving family man, son, brother, devoted husband to his late wife Baydzar, and nurturing father to his six children.

His Eminence lauded Fr. Nareg’s legacy as a faithful child of God and son of the Armenian Church and nation, a dutiful clergyman, a good shepherd, and a capable leader who was instrumental in the establishment and expansion of a number of churches and schools, a much-loved and effective educator who enlightened and enriched the minds and hearts of generations, and a gracious benefactor who lent generously for the advancement of churches and schools within the Holy See of Cilicia and the Western Prelacy.

His Eminence underscored that Fr. Nareg not only dedicated his life to serving others, but that he served with discipline and principle, and above all, with utmost faith, love, and commitment, rightfully earning the love and respect of his flock in all regions that he served, from Anjar to six parishes in the Western United States. Finally, the Prelate stated that the day is an invitation for all clergy members to renew their vow of service

inspired by Fr. Nareg's example and legacy.

On behalf of the Western Prelacy clergy, Religious and Executive Councils, and faithful, the Prelate expressed condolences to Fr. Nareg's children, Tsolag, Nektar, Salpi, and Nairy, sons-in-law and daughters-in-law, grandchildren, sister, and extended family members and friends, stating, "Today we find comfort in that he lived a truly fruitful and influential life and comes to the grave at a full age, as a sheaf of grain ripens in its season" (Job 5:26). Lastly, the Prelate prayed for the rest of Fr. Nareg's soul in the glory and kingdom of our Lord Almighty where he is reunited with his loved ones, Yeretsgin Baydzar and his dear sons Movses and Vahe.

PRAYERS FOR THE REPUBLIC AND TRICOLOR BLESSING AT HOLY MARTYRS CHURCH IN ENCINO

- CELEBRATION OF PRELATE'S 60TH BIRTHDAY

In celebration of the 26th anniversary of the independence of the Republic of Armenia, by the ordinance of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, on Sunday, September 24, 2017, Prayers of Thanksgiving for the Republic of Armenia and the blessing of the Armenian flag was held in Prelacy Churches.

The Prelate presided over Divine Liturgy, conducted the Prayers for the Republic service and flag blessing, and delivered his message at Holy Martyrs Church in Encino. Archpriest Fr. Razmig Khatchadourian celebrated Divine Liturgy. Executive Council Chair Mr. Vahe Hovaguimian and his wife, delegates, and representatives of community organizations were among the faithful in attendance.

The Prayers for the Republic ceremony began with the procession of the Armenian flag into the sanctuary and toward the altar carried by Homenetmen "Massis" chapter scouts, as a hymn dedicated to the Holy Cross was sung. The Prelate blessed and sanctified the Armenian flag, again beseeching God's blessings upon the Armenian nation, after which he delivered his message.

"By the sign of Your all-victorious Cross, O Christ, lover of mankind, keep us from the un-

seen enemy, for You alone are the King of glory, blessed forever." With these words from the hymn dedicated to the Holy Cross sung earlier, the Prelate began his message, first giving thanks and glory to God for enlightening our nation with the Light of Christ and for preserving our people for centuries, and prayed for Him to continue to bless, strengthen, and guide our nation today, and grant us wisdom and prudence so that we can fulfill our national duties. His Eminence noted that by fitting coincidence the day marked the eve of the fast of the Holy Cross of Varak, a feast which is unique to the Armenian Apostolic Church and has its roots in the early days of Christianity, in the 7th century. "The fragment of the Holy Cross was found on Mount Varak through prayer and by a luminous sign. The Light of the Holy Cross continued to guide and sustain us through centuries of persecution and led us to the first Republic of Armenia in 1918, and 26 years ago, to re-independence," said the Prelate, and once again prayed for God to keep in peace and keep strong Armenia and Artsakh.

He also noted that the celebration of re-independence coincided this year with the 6th Armenia-Diaspora Pan-Armenian Conference held in Yerevan under the theme "Mutual Trust, Unity, and Responsibility," during which His Holiness Catholicos Aram I highlighted concerns and urged for national unity, with the United Nations General Assembly, which President Serzh Sargsyan participated in, and with the eve of the first Armenian Republic's centennial.

"As with the first Republic of Armenia, re-independence was achieved with laborious effort and triumph in an uneven battle. The movement for the liberation of Artsakh in 1988 paved the path for re-independence in 1991, when Armenian sovereignty was restored on our historic lands, the tricolor waved once again, the anthem and coat of arms were reinstated, the army and national institutions reorganized. Twenty-six years on, Armenia remains in control of its destiny and the custodian of the "free, independent, and united Armenia" proclamation, the legacy of the first Republic. In these 26 years, we have achieved important milestones and advancements in our Cause. The heroic defense of Artsakh continues, and along with the re-independence of Armenia, brings utmost pride to all Armenians worldwide. We too, the Western Prelacy family, are proud of Armenia and Artsakh and stand by our nations. Let us, therefore, pray once

again for God to keep in peace our independent Armenia, fortify the defenders of our lands, and grant wisdom to our leaders, so that we can achieve a stronger and more prosperous Armenia,” stated the Prelate.

At the conclusion of Divine Liturgy and requiem service, a surprise reception was held at “Yeghia Sarafian” hall in celebration of the Prelate’s 60th birthday, with the participation of the Parish Pastor, Executive Council Chair Mr. Vahe Hovagumian, ARF “Rostom” Gomideh representatives, Delegates, and members of the Board of Trustees, Ladies Guild, Choir, Sunday School, ARS “Anahid” Chapter, and Kessab Educational Association. Well wishes were conveyed by Fr. Razmig, Mr. Hovaguimian, and Board of Trustees Chair Mr. Levon Arabian. The Prelate thanked all for the wonderful surprise.

WESTERN PRELACY FAMILY CELEBRATES PRELATE’S MILESTONE ANNIVERSARIES

On Friday, September 29, 2017, members of the Western Prelacy family gathered at “Dikran and Zarouie Der Ghazarian” Hall for a special celebration in honor of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, on the occasion of his 40th anniversary of ordination to the priesthood, 20th anniversary of ordination as Bishop, more than two decades as Prelate, and his 60th birthday. The celebration was hosted by the Executive Council.

Guests included ARF Central Committee Chairman Mr. Daron Der Khatchadourian and Political Chair Mr. Avedik Izmirlian, Catholicosate Central Executive members Mr. Khajag Dikjian and Mr. Vahe Yacoubian, members of the Clergy, Executive Council, parishes Boards of Trustees Chairs, Ladies Auxiliary, and staff. Also in attendance were the Prelate’s Godparents of ordination, Mr. and Mrs. John and Asdghig Bedrosian, and family members.

Following a cocktail hour, the official program commenced with welcoming remarks by Archpriest Fr. Vazken Atmajian, who served as the evening’s Master of Ceremonies. The Prelate delivered the invocation. Executive Council Chair Mr. Vahe Hovaguimian congratulated the Prelate, praised his vast contributions to the Western Prelacy, and wished him continued success in his

mission, stating, “The Prelate’s service within the Western Prelacy began in 1982. To this day, he serves with that same youthful energy and devotion.”

In honor of this occasion, artist Razmik Hajikian had painted a portrait of the Prelate, which he unveiled and gifted to His Eminence.

The MC read the Prelate’s biography, highlighting his four-decades of faithful service for the advancement of the Armenian Apostolic Church and community. During dinner, guests enjoyed musical entertainment by Greg Hosharian on the piano and Salpy Kerkonian on the flute.

The program continued with the reading of His Holiness Catholicos Aram I’s Letter of Blessing. The Prelate and clergy, singing the hymn “Oorakh Ler,” proceeded to the stage to hear the message, which was read by Very Rev. Fr. Barouyr Shernezian.

His Holiness congratulated the Prelate’s significant milestones, noting that milestone anniversaries are memorable occasions but also an impetus in the life of a clergyman. “The meaning and path of a clergymen’s life is devoted and selfless service. Your life has been filled with service, enriched through service, and measured by service for the past forty years. As a member of the Holy See of Cilicia Brotherhood, you pledged a life of service to the Armenian Church and people, and indeed, service became a part of your essence, of your daily life, as you served with a keen sense of awareness and with initiative, from Antelias, to Greece, to the United States. Your service was always coupled with allegiance toward the Holy See of Cilicia and its supreme virtues. Your service has been marked by devotion, faithfulness, and also by hard work. Your tenure as Prelate has been distinguished by great accomplishments in church and school building, in particular the construction of the Western Prelacy headquarters. Under your leadership, and through the united efforts of consecutive Executive Councils and affiliated bodies, you have also achieved strides in Christian Education, cultural, organizational, and other arenas. Your role in where the Western Prelacy stands today is highly commendable,” wrote His Holiness, and concluded by wishing the Prelate a healthy and full life filled with continued service and successes.

Congratulatory remarks and expressions of well wishes continued after a solo performance

by Archpriest Fr. Razmig Khatchadourian. On behalf of the clergy, Very Rev. Fr. Torkom Donoyan congratulated the Prelate and lauded his virtues and faithful pastoral service, referring to His Eminence as dynamic, diligent, methodical, focused, and a doer.

On behalf of the staff, Mrs. Knar Kortoshian congratulated the Prelate and attested to his diligent service as a staff member working closely with the Prelate on a daily basis. Mrs. Silva Sayabalian conveyed the Ladies Auxiliary's congratulations and gratitude for the Prelate's enduring wisdom and guidance.

Recalling their long-time friendship, Mr. John Bedrosian stated that he has always known the Prelate to be a visionary, industrious, go-getter, and strong-willed spiritual leaders, noting, "while this Western Prelacy headquarters was a dream to many, the Prelate turned it into reality with his foresight and diligence."

On behalf of the Executive Council, Vice-Chair Mr. Garo Eshgian wished the Prelate many healthy years to come and stated, "The Prelate has faithfully devoted forty years of his life to serving the Armenian Church and nation, and has had invaluable input and contributions to the re-organization and expansion of our Prelacy. It has not always been a smooth process, but thanks to his hard-working nature, tact, and take-charge attitude, the Prelate has been able to overcome all challenges and bumps in the road, building an unparalleled legacy within our Prelacy."

Mr. Khajag Dikijian congratulated the Prelate, lauding his impeccable record of pastoral service and stating that His Eminence has devoted a lifetime to our church and nation, approaching all duties and serving with indomitable will, prudence, wisdom, and passion, while maintain his eternal allegiance to the mission of the

Holy See of Cilicia Brotherhood.

Afterward, the Executive Council gathered around the Prelate to present their gift and join in the cutting of the cake. At last, the Prelate was invited to address the gathering. His Eminence first thanked God for the blessing of celebrating his milestone anniversaries together as one family. He expressed gratitude to His Holiness Catholicos Aram I for his Letter of Blessing and well wishes, greeted the guests, thanked the members of the Executive Council for graciously hosting the evening, and all the speakers for their kind and moving words. Speaking from forty years of experience, the Prelate stressed the importance of hard work and the futility of words without action. He highlighted also the importance of ongoing renewal, spiritual, intellectual, and in our service, for collective renewal can bring us closer to one another and strengthen one another. "In the past forty years, I have strived to serve faithfully for the glory of God, for the enhancement of our church, the splendor of the Holy See of Cilicia, the expansion of the Western Prelacy, and spiritual welfare of our people and collective life. This celebration is a great opportunity for reflection and renewal, to embark on future endeavors with renewed vigor, vitality, and zeal, and it is my hope and wish that we will continue our service with faith, mutual respect, understanding, and sincerity," stated His Eminence. In conclusion, the Prelate reiterated a message he had delivered at a previous Representative Assembly, that "each accomplishment makes us realize that there is more to be done what has already been accomplished. Commendation must encourage us to strive for better, rather than lead us to be content with the status quo."

JOINT CLERGY CONFERENCE DEDICATED TO THE "YEAR OF RENEWAL" HELD IN CANADA WITH THE PARTICIPATION OF THE NORTHERN AMERICAN PRELACIES

On Monday, October 2, 2017, the Prelates and clergy of the Northern American Prelacies gathered in Montreal, Canada for a biennial joint clergy conference hosted by the Prelacy of Canada on the eve of the Feast of the Holy Translators. Given the "Year of Renewal" proclamation of His Holiness Catholicos Aram I, the theme of

the conference was “renewal.” The three Prelates, H.E. Archbishop Oshagan Choloyan (Eastern U.S.), H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian (Western U.S.), and H.E. Archbishop Papken Tcharian (Canada) presided over the conference.

Tuesday morning began with evening and morning service at St. Hagop Church, followed by a meditation on the importance of renewal in the church by Very Rev. Fr. Sahag Yemishian.

The conference convened at the Armenian Community Center of Montreal with opening remarks by Archbishop Tcharian, Archbishop Choloyan, and Archbishop Mardirossian. The election of the tivan followed; H.G. Bishop Anoushavan Tanielian was elected as First Chairman, Very Rev. Fr. Torkom Donoyan as Second Chairman, and Very Rev. Fr. Karekin Shekherdemian as Secretary.

Two lectures were presented, one on death and grief by Prof. Garin Papazian Zohrabian, and the other on marriage by Rev. Fr. Nareg Terterian. Question and answer sessions ensued. The day’s last presentation was a meditation by Very Rev. Fr. Keghart Kusbegian on renewal in the New Testament.

In the evening, Divine Liturgy was celebrated at St. Hagop Church with the participation of all clergy. H.G. Bishop Anoushavan Tanielian celebrated Divine Liturgy and delivered the sermon. At the conclusion of the service, requiem prayers were offered for the souls of deceased clergymen from the three Prelacies. A reception followed at “Avedis Aharonian” Hall, during which the community had the opportunity to converse with the clergy and receive their blessings.

On Wednesday morning, Sunrise Service was held at St. Hagop Church, followed by a meditation on renewal in the Old Testament presented by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan. Next, the clergy visited St. Hagop School, where the students presented a program of recitations and songs dedicated to the Feast of the Holy Translators. Archbishop Tcharian commended the students and faculty and encouraged them to preserve our cultural treasure and live proudly as Armenians. The conference re-convened in the afternoon with a discussion on various matters, including cremation, a ten-year plan of action, renewal, challenges, and more, at the conclusion of which Very Rev. Fr. Vartan Tashjian delivered a meditation on the Gospel reading of Nicodemus’

meeting with Jesus.

In the evening, a special dinner took place dedicated to Archbishop Choloyan’s 50th anniversary of ordination to the priesthood. The program began with welcoming remarks by Mrs. Dzovig Terzian, Chair of the Canada Prelacy’s Executive Council. Archbishop Choloyan’s life story was read by H.E. Archbishop Varoujan Hergelian, his classmate at the Seminary. Archbishop Tcharian took this opportunity to also recognize Archbishop Hergelian’s 50th anniversary of ordination. The celebration continued with the observance of H.E. Archbishop Suren Katarayan’s 55th anniversary of ordination to the priesthood and 40th anniversary of Episcopal ordination, and Archbishop Hergelian’s, Archbishop Khajag Hagopian’s, and Archbishop Moushegh Mardirossian’s 20th anniversary of Episcopal ordination.

During the dinner, members of the Holy See of Cilicia Brotherhood added to the festive atmosphere with religious, national, and patriotic songs. Archbishop Choloyan spoke on the service, devotion, and humility that is a requisite of clergymen, and thanked Archbishop Tcharian for the tribute. Archbishop Mardirossian congratulated Archbishops Choloyan and Hergelian on their golden anniversaries, and commended the Armenians of Montreal on being such a tight-knit and organized community. In his closing message, Archbishop Tcharian acknowledged the generosity of Mrs. Shake Geonjian for sponsoring all the expenses of the conference. He once again congratulated Archbishop Choloyan and all of the clergymen celebrating milestone anniversaries. The evening concluded with the Cilician and Pontifical anthems. On Thursday, following a prayer service in the morning, clergy departed for a day trip to Quebec City. Clergy returned to their respective Prelacies on Friday, October 6, renewed and revitalized in their mission.

PRELATE PRESIDES OVER DIVINE LITURGY AND CONSECRATES PAINTING AT FORTY MARTYRS CHURCH IN ORANGE COUNTY

- PRAYERS FOR LAS VEGAS SHOOTING VICTIMS IN PRELACY CHURCHES

On Sunday, October 8, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided

over Divine Liturgy and delivered the sermon at Forty Martyrs Church in Orange County. Rev. Fr. Karekin Bedourian celebrated Divine Liturgy. Very Rev. Fr. Vache Balekjian and Archpriest Fr. Khoren Habeshian participated. By the ordinance of His Eminence, on this day, “Der Voghormya” prayers were offered in all Prelacy Churches for the victims of the Las Vegas shooting.

During the service, the Prelate consecrated a painting of St. Sarkis sponsored by the Ohanessian family in memory of their parents, Mardiros and Gassia Ohanessian.

The Prelate then delivered his sermon, the theme of which was discipleship, given that the day before was the commemoration of our Lord Jesus Christ’s 72 disciples, and also touched on the Feast of the Holy Translators, which was to be celebrated the following week. His Eminence started by noting that besides the 12 apostles, Jesus had 72 disciples to whom He instructed and commanded to “Go into all the world and preach the gospel to every creature” (Mark 16:15), what is known as the Great Commission. The Prelate noted that discipleship was not limited to the early followers of Christ, and that God still desires disciples today to fulfill the Great Commission. “As children of God, we must be committed to serving Him faithfully and fulfilling the duties and responsibilities entrusted to us as Christians,” he stressed.

The Prelate stressed that as a dispersed nation we must work even harder to maintain our distinct faith and heritage among a slew of external influences, adding that we are fortunate to have great examples before us, the legacy of our saints and forefathers, including that of the Holy Translators, to inspire and lead us in our service today. Citing verse 5 of the day’s Scripture reading from 2 Corinthians 13:5-13, “Examine yourselves as to whether you are in the faith,” His Eminence called for introspection to see if we are as steadfast in our faith as our forefathers were, and to strive for their level of faith so that we can be effective disciples for our church and nation. “The survival and advancement of our faith and heritage rests on our shoulders, and on those of future generations,” stressed the Prelate, encouraging the faithful to take inspiration from the 72 disciples and our Holy Translators and do their part to preserve and promote our faith and our culture, starting with our children and youth.

Next, His Eminence spoke of the horrific

shooting in Las Vegas the week before which claimed the lives of nearly 60 and injured nearly 500, and asked the faithful to join in praying for the souls of the deceased to rest in peace in the kingdom of heaven, for the speedy and full recovery of the injured, and for our loving and merciful Lord to bring peace and comfort to the families of the victims. Finally, the Prelate noted that the day also marked the 40th day since the passing of a beloved member of the community, Movses Shrikian. He conveyed his condolences to the Shrikian and Keledjian families on the untimely loss of their husband, father, brother, uncle, and son-in-law, and on the loss of their patriarch Archpriest Fr. Nareg Shrikian, soon after.

At the conclusion of Divine Liturgy and requiem service, a special reception by the Parish Pastor, Board of Trustees, and Ladies Guild was hosted at “Gugasian” Hall in celebration of the Prelate’s anniversary of ordination to the priesthood, 20th anniversary of Episcopal ordination, and 60th birthday. In attendance were Delegates, Board of Trustees members, Armen Karo Go-mideh representatives, and faithful. Congratulatory remarks were delivered by Fr. Karekin and Board of Trustees Chair Mr. Herair Jermakian. The Prelate thanked all for the surprise celebration and wished the parish community continued successes in their mission.

STATE SENATOR ANTHONY PORTANTINO VISITS THE PRELACY

On Tuesday, October 10, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, welcomed the visit of State Senator Anthony Portantino. His Eminence was joined by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, while Senator Portantino was accompanied by District Representative Ms. Arda Tchakian. The discussion centered on the Senator’s service and endeavors in Sacramento thus far and his future plans. There was also conversation on the Armenian-American Museum and the Senator’s trip to Armenia. The Prelate commended Senator Portantino’s dedicated service and in particular his unwavering support of the Armenian-American community, and wished him continued successes in his mission.

EXHIBITION OF ARMENIAN-AMERICAN ARTIST ARTHUR PINAJIAN'S WORKS HELD AT THE WESTERN PRELACY

On Thursday, October 12, 2017, a special exhibition of Armenian-American artist Arthur Pinajian's works opened at the Western Prelacy "Dikran and Zarouhie Der Ghazarian" Hall. The exhibit, which was held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and organized by Stephanie's Art Gallery, featured thirty rarely seen works, in particular the artist's mid-century abstractions and late lyrical landscapes. Members of clergy, Executive Council Chair Mr. Vahe Hovaguimian, and art appreciators were in attendance.

The program began with welcoming remarks by Ladies Auxiliary member Mrs. Vania Babikian, who then invited Stephanie's Art Gallery Director, Ms. Linda Stepanian, to give an overview of the artist and the exhibit. Ms. Stepanian first thanked the Prelate, and then spoke on Arthur Pinajian's life, approach, and the value and distinctiveness of his creations, noting that he is regarded as one of the greatest artists of his time.

The Prelate greeted the guests and commended the organizers, noting that the exhibit is a fitting tribute to Armenian Cultural Month. His Eminence commended the efforts of Stephanie's Art Gallery in promoting and celebrating Armenian art and artists, and conclude by affirming the Prelacy's endless continual support of the arts.

FEAST OF THE HOLY TRANSLATORS CELEBRATED AT ST. MARY'S CHURCH IN GLENDALE

On Friday, October 13, 2017, evening service in celebration of the Feast of the Holy Translators was held at St. Mary's Church in

Glendale, presided by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and with the participation of Prelacy Clergy.

Rev. Fr. Movses Shannakian delivered the sermon.

Fr. Movses highlighted the tremendous contributions of the Holy Translators in the enrichment of our religious and cultural heritage, stating that they dedicated their lives to enriching and enlightening our national life. They toiled with faith and awareness to ensure the endurance of our people. With the founding of the Armenian alphabet and subsequent endeavors, they allowed us to read God's Word in our own language, and forged our national identity.

He concluded by wishing that the legacy of the Holy Translators inspire us to strengthened faith and love toward our church and nation so that our faith, language, and heritage remains strong and unshaken.

EPISCOPAL DIVINE LITURGY AND BANQUET ON THE 51ST ANNIVERSARY OF ST. GREGORY THE ILLUMINATOR CHURCH OF SAN FRANCISCO

On Saturday, October 14, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, arrived in San Francisco to join the parish community in celebrating the 51st anniversary of the consecration of St. Gregory the Illuminator Church. The celebration began with a banquet on Saturday evening at "Saroyan" Hall of the Khachaturian Armenian Community Center hosted by the Parish Pastor, Board of Trustees, and Ladies Auxiliary, during which parish members Mrs. Annig Zindarsian and Mr. Leo Donian were recognized for their lifetime of dedicated service to the church and community.

The program began with the invocation by the Prelate. Ms. Naira Naira Der Kiureghian, who served as the MC, welcomed the guests and on behalf of the organizing committee congratulated the community. She then invited Board of Trustees Chair Dr. Garo Mirigian to introduce the evening's honorees.

Dr. Mirigian gave an overview of Mrs. Zindarsian's and Mr. Donian's decades of service to the parish, and together with the Prelate and Parish Pastor, Very Rev. Fr. Barouyr Shernezian,

presented certificates of gratitude and commendation to them. Mr. Carlos Mendoza, caretaker of the Khachaturian Armenian Community Center, was also recognized for his decades of devotion and loyalty to the parish community with an additional certificate by the Honorary Consul of Armenia in Fresno.

The program also featured a cultural portion, with recitations by Mr. Vazken Ekmekdjian, piano selections by Mr. Larry Dunlap, and vocal selections by Ms. Helene Zindarsian, accompanied by Kerrilyn Renshaw on the piano.

In his greetings, Fr. Barouyr cited the Bible passage referencing the faith and service of Lazarus' sisters, Mary and Martha, comparing them with the service of the evening's honorees. Addressing the Prelate, Fr. Barouyr stated, "all of this would not be possible without the guidance of His Eminence."

Thereafter the Prelate delivered his congratulatory message. His Eminence stated that anniversaries are of course a time to celebrate but also a time to plan for the future by reflecting on the past, learning from blunders, and building on achievements, so that we can embark on new activities with renewed drive, energy, and vision. Next, speaking on the vital importance of volunteerism in the advancing the mission of our church and nation, the Prelate commended all the volunteers of St. Gregory the Illuminator Church and Krouzian-Zekarian-Vasbouragan School for their dedicated service. The Prelate in particular commended the Parish Pastor for his exceptional and devoted service.

He reminded that volunteers must serve with the sole purpose of bringing glory to God and advancing the interests of the parish, not for personal gain or recognition, and blessed and commended the evening's honorees for serving with such devotion and loyalty. Giving the example of our Lord Jesus Christ as the leading exemplar of service, the Prelate urged all to vow to become more actively engaged in the life of the parish, inspired by the evening's honorees and of the generations who have served since the founding of St. Gregory the Illuminator Church, and to transmit that spirit to the younger generations, instruct them to remain faithful to the legacy of the Holy Translators so that they serve in their example for the prosperity of our church and nation.

The celebration continued on Sunday morning with Episcopal Divine Liturgy celebrated

by the Prelate, who also delivered the sermon. His Eminence first touched on the fires in Sonoma and Napa Counties, praying for God to grant rest to the deceased, protect the heroic fire-fighters, keep residents from further harm, and grant them strength and patience when the time comes to start the long road to recovery and rebuilding. Next, His Eminence reflected on the day's Gospel reading from Mark 12:35-44, which tells the familiar story of the poor widow's offering and also of Jesus' warning to the people not to be like the scribes, whose faith and service is superficial and insincere. Tying in the message of the reading to the Feast of the Holy Translators, which was observed the day before, the Prelate stated that "our Holy Translators contributed all that they had to our nation's treasury, in the example of the poor widow, and that we continue to venerate their sacred work and legacy centuries on for they brought about cultural awakening and enlightenment and gave us our national identity which endures to this day."

The Prelate gave a historical overview of the collective work of the Holy Translators, which began in the 5th century and continued for centuries after, stating we owe our Holy Translators an enormous debt of gratitude, and we can begin to repay that debt by ensuring that their work was not in vain. Thus, he urged all to do their part in preserving and advancing our heritage, beginning with the younger generations by engraining in them the value of our faith and culture from an early age, so that it remains an indelible part of their identity throughout their lives. His Eminence concluded by calling on each and every member of the parish community to contribute to our nation's treasury and commit to serving with faith and sincerity, unlike the scribes, to carry on the work began by the Holy Translators and the founders of the St. Gregory the Illuminator Church, together keeping our faith and heritage alive and well and the parish community vibrant for many years to come. Following requiem service, the service came to a close with the singing of the hymn dedicated to the Holy Translators. Afterward, the Prelate was hosted to lunch by the Parish Pastor, Delegates, Board of Trustees, and Ladies Guild members, during which parish matters were discussed. The parish representatives congratulated the Prelate on his 60th birthday and milestone anniversaries, and expressed gratitude for his leadership as Prelate.

WESTERN PRELACY LADIES AUXILIARY HOSTS LECTURE-LUNCHEON IN CELEBRATION OF ARMENIAN CULTURE MONTH

In celebration of Armenian Culture Month, on Thursday, October 19, 2017, the Western Prelacy Ladies Auxiliary hosted a lecture-luncheon at “Dikran and Zarouhie Der Ghazarian” Hall under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate. The event featured a lecture on Armenian music by Dr. Karen Chutjian-Presti, member of the UCLA Herb Alpert School of Music faculty. The Prelate was joined by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General. Among those in attendance was a surprise guest, renowned Armenian singer Sibil, who had paid a visit to the Prelacy earlier in the day.

The program began with remarks by Prelacy Ladies Auxiliary member Mrs. Vania Babikian, who served as the MC. Following greetings, Mrs. Babikian highlighted the cultural and educational significance of music and song, especially in the children’s lives. She then introduced the day’s speaker, noting that one of the reasons she chose music as a career was to teach Armenian music to Armenian children. Mrs. Babikian gave some background information on Dr. Karen Chutjian-Presti, who is a pianist, lecturer of music and Armenian music history at UCLA, attended the San Francisco Conservatory of Music and USC, and has taught at an international conservatory in Germany, and added that her love of children and wish to instill love of music in their hearts led her to prepare “My first songbook,” a compilation of Armenian and non-Armenian songs translated into Armenian. She then invited Dr. Chutjian-Presti to deliver her presentation.

Dr. Chutjian-Presti began by noting that her love for Armenian language and music developed as a young child, thanks to her parents and teachers at Vahan and Anoush Chamlian School, adding that her personal and professional experience inspired her to create “My first songbook” as a tool for Armenian mothers and educators. Dr. Chutjian-Presti spoke specifically about the decline in usage of Western Armenian, and its listing as an endangered language by UNESCO. Alongside slides, Dr. Chutjian-Presti sang, played the piano, and used physical motions to demonstrate the effect of music and vocal expressions in the

context of language. Dr. Chutjian-Presti concluded her concise but effective presentation by stressing the fundamental role of music universally, in all cultures.

The program continued after lunch with cultural performances by Chamlian School students. The first group sang the first stanza of Vahan Tekeyan’s “The Armenian Church” and recited the rest, the second group recited Kevork Emin’s “Sasun Dance,” Eric Markarian recited a portion of Barouyr Sevag’s “The Ever-Ringing Belfry,” and Alik Khacherian played a waltz by Chopin on the piano. The cultural program was further enriched with a performance by Sibil. Thereafter, the MC thanked the guests for their attendance and support, and invited the Prelate to deliver his message.

His Eminence began by commending the event, which was organized on the occasion of Armenian Culture month, and a beautiful expression of the enduring legacy of our Holy Translators. He commended Dr. Chutjian-Presti, stating that her eloquent presentation in Armenian is a testament to our Armenian schools and proof of the tremendous role of Armenian schools in the preservation of our language, and stressed that the speaker’s presentation gave an important message for children, youth, parents, and elders alike to utilize music as a means of preserving our mother tongue. The Prelate thanked and commended Sibil, and finally the Ladies Auxiliary for organizing such quality events. Lastly, to the surprise of all, the Prelate invited Dr. Chutjian-Presti’s young daughter to sing one of the songs her mother has taught her. The young child earned the applause of all with her articulate performance, with His Eminence noting that the performance was further proof of Dr. Chutjian-Presti’s important mission. Lastly, the Prelate presented mementos to both the speaker and Sibil.

PRELATE PARTICIPATES IN PONTIFICAL VISIT OF HIS HOLINESS CATHOLICOS KAREKIN II

His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, was on a Pontifical visit to the Western United States. Upon the invitation of H.E. Archbishop Hovnan Derderian, H.E. Archbishop

Moushegh Mardirossian, and accompanying clergy members participated in various events.

On the afternoon of Thursday, October 26, 2017, His Holiness presided over the ribbon-cutting ceremony of the new wing of Ararat Home Assisted Living Facility in Mission Hills. On behalf of the Prelate, Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, and Archpriest Fr. Nareg Pehlivanian participated. The day began with a luncheon, followed by the ribbon-cutting ceremony, and concluded with a visit to Nursing Facility residents.

On Thursday evening, the Prelate participated in the "Hrashapar" welcome for His Holiness at St. Leon Cathedral in Burbank.

On Friday morning, a student gathering was held at the Diocese, in which students of Prelacy Schools participated. The Prelate attended, accompanied by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan and Archpriest Fr. Nareg Pehlivanian.

On Sunday, October 29, the Prelate will participate in Pontifical Divine Liturgy and the blessing of madagh also at St. Leon Cathedral, and in the evening will attend a banquet in honor of His Holiness at Taglyan Hall in Hollywood. Very Rev. Fr. Torkom Donoyan and clergy members will accompany His Eminence.

ANNUAL SUNDAY SCHOOL SEMINAR HELD AT THE PRELACY

On Saturday, October 28, 2017, the annual seminar for Sunday School directors and teachers was held at the Prelacy "Dikran and Zarouhie Der Ghazarian" Hall under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and hosted by the Prelacy Sunday Schools' Directorate. The seminar was dedicated to the Feast of the Holy Translators and Armenian Culture Month.

The day began with a prayer service, during which the hymn dedicated to the Holy Translators was sung, after which a spiritual meditation was offered by Mr. Raffi Torossian, St. Garabed Church Sunday School Director and organizing committee Co-Chair.

The seminar convened with the Sunday School anthem. Welcoming remarks were delivered by Mr. Hagop Tchagaspanian, St. Mary's Church Sunday School Director and organizing committee Co-Chair. The program featured two

lectures. Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, presented the first lecture, titled "The Feast of the Holy Translators and Sunday Schools," in which he related the mission of our Holy Translators to the calling of Sunday School teachers and highlighted the responsibilities of Sunday School teachers. Fr. Torkom highlighted two points; first, that the Word of God must take precedence in Sunday Schools, and second, the importance of teaching the Word of God to children in a comprehensible manner. Christapor Mikayelian presented the second lecture, titled "The message of the Feast of the Holy Translators," in which he spoke of the work and legacy of our Holy Translators in the formation of our religious and cultural heritage. Finally, Very Rev. Fr. Muron Aznikian presented Sunday School textbooks and stressed the importance of modern techniques and subjects in advancing the mission of our Sunday Schools.

The program concluded with the Prelate's message and blessings. His Eminence first commended the Sunday Schools' Directorate and all the directors and teachers for their dedicated service. Next, the Prelate highlighted the necessity of renewal and keeping abreast with the times, stating, "all aspects of human life, internal and external, are in need of renewal, progress, and modernization," and urged the teachers to continue their valuable service with renewed drive and spirits, faith, devotion, and close collaboration. Touching on the legacy of our Holy Translators, the Prelate concluded by stressing that we must not merely celebrate and be proud of their legacy, rather we should continue their legacy and keep it alive from generation to generation.

The seminar concluded with the benediction and "Cilicia." Participants received copies of "I Confess with Faith" and the "Spiritual Spectrum."

70TH ANNIVERSARY CELEBRATION OF KAREN JEPPE COLLEGE

On the afternoon of Sunday, October 29, 2017 the 70th anniversary of Karen Jeppe College of Aleppo and the 40th anniversary of the Karen Jeppe College Alumni Association Los Angeles Chapter were celebrated with a special event held under the auspices of H.E. Archbishop

Moushegh Mardirossian, Prelate, at the Armenian Society of Los Angeles in Glendale.

The Prelate attended and delivered his congratulatory message and blessings. He was accompanied by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, and Rev. Fr. Ghevont Kirazian. ARF Central Committee Chair Mr. Daron Der Khatchadourian, representatives of community organizations, alumni and friends were in attendance. On behalf of the Alumni Association, Mr. Kevork Kortoshian delivered welcoming remarks, after which Mr. Kevork Bedikian, the evening's MC, touched on the College's role and mission and invited the Prelate to deliver his message.

His Eminence joyfully greeted the guests on the historic and milestone anniversary, stating that there was more than one reason to celebrate. First, today is an opportunity to pay tribute to the generation that set the foundation for this historic educational institution, noted the Prelate. "The establishment of Karen Jeppe College is in essence a testament to the allegiance of our people toward our religious and national treasures and heritage. Archbishop Zareh, the Prelate of Aleppo and later Catholicos of the Holy See of Cilicia, with the collaboration of Hratch Papazian and a group of like-minded individuals, founded this institution and had the beautiful thought to dedicate it in the name of missionary Karen Jeppe as a token of gratitude for her loving and compassionate service. There is no doubt that if they were here today, they would be so proud to see the seeds they planted yield such abundant harvest, and no doubt they are with us in spirit and will always be," he said.

The Prelate noted that an additional cause for celebration is the news from Aleppo that the Armenian community is slowly but surely on the path to rebuilding. "In the past few years, Karen Jeppe College, along with other national institutions, became an unwitting symbol of the Armenian community. It too sustained damages, but at the first sign of peace, it rose from the rubble and today has already opened a new chapter in its sacred mission, and the start of the new school year has brought new life and light," stated His Eminence.

Finally, the Prelate noted that there was yet another cause for celebration as a worthy alumnus of Karen Jeppe College would be honored for his dedicated decades-long service to the field of education, starting as a teacher and principal at the College until the present day as Vice-

Principal of Ferrahian High School. "We are so pleased to announce that in response to a request by us and the Executive Council, His Holiness Catholicos Aram I has awarded Mr. Vartkes Nalbandian the St. Mesrob Mashdots' medal," stated His Eminence, and invited the honoree to the podium.

Fr. Torkom read the Pontifical Encyclical, in which His Holiness lauded Mr. Nalbandian's devoted service and contributions to the field of education as well as to our cultural and community life, from Aleppo to Los Angeles. Afterward, the Prelate pinned the medal on the honoree's lapel and presented the Encyclical to him.

The keynote speaker was notable scholar, educator, and Karen Jeppe College alumnus Mr. Hagop Balian, who had traveled from France for the event. Mr. Balian emphasized the College's significant role in producing generations of patriotic Armenians, spoke of the importance of planning for the future taking into consideration today's realities, and highlighted the need for repatriation to maintain our homeland and nation.

The program also featured a cultural portion of instrumental performances, songs, and recitations. A video was shown chronicling the College's history, the damage it sustained during the war, and recent resurgence. On behalf of the Alumni Association, remarks were delivered by Mrs. Dzovinar Melkonian. On this occasion, the Alumni Association honored two of the College's first alumni, Mrs. Yerani Chaghatsbanian-Garabedian and Mr. Hrair Avedian, presenting mementos to them. The closing message and prayer was delivered by Fr. Ghevont, who in light of Armenian Culture Month spoke on the College's valuable role in engraining our culture in our younger generations. The program closed with "Cilicia" and was followed by a reception.

CELEBRATION OF THE NAME-DAY AND 54TH ANNIVERSARY OF HOLY MARTYRS CHURCH OF ENCINO

On Sunday, November 5, 2017, the 54th anniversary and name-day of Holy Martyrs Church of Encino was celebrated with Episcopal Divine Liturgy and blessing of madagh conducted by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian,

Prelate. Archpriest Fr. Razmig Khatchadourian assisted at the altar. Sunday School students and Ferrahian High School seniors attended the service.

The Prelate began his sermon by giving thanks to God for the blessing of collectively celebrating the Divine Liturgy and partaking in the day's message. He greeted the Pastor, the Parish family, and in particular the Sunday School students who, in the words of the day's Gospel reading, are those "who hear the Word of God" and who, understanding the Word of God, pledge to carry out His word. He greeted also the Ferrahian senior class, their principal and teachers, stating, "as our future leaders, you must comprehend the level of care, instruction, and sacrifice of your parents, teachers, and community so that you can have a bright future and become the torchbearers of our forefathers' legacy," and urged them to remember this in the future when they take on responsibilities. Speaking on the day's celebration, His Eminence stated that the anniversary is a time to remember all those who contributed to the establishment of the church and set the foundation for the successes we enjoy today, the fruits of the seeds they planted, and also an impetus to renew our commitment to serve, having their example as our guide.

Next, the Prelate touched on the day's Gospel reading from Luke 8:17-21, the Parable of the Revealed Light, and the preceding Parable of the Sower, both of which serve as important lessons to keep us on the right path of faith and service. When we live as children of the Light, our journey to Light does not remain hidden or secret; our omnipotent and Almighty Lord sees all and rewards according to His holy will, said His Eminence, and continued, "our saints planted the good seed, the Word of God, first in themselves. They were illuminated by the Word of God, which became the guiding light of their lives and service, and then planted the seed in others. Today as we remember them all, all the champions of our faith, let us ask ourselves if we have the same faith and if we are living and serving in their example," stated the Prelate, and inspired by the day's Gospel reading, the life of our saints, and the service of the founders of Holy Martyrs Church, urged all to transform the Word of God into the lighthouse of our lives, to make service, true faith, and obedience to God's Word the guiding force of our lives, and do our part for the glory of God

and the advancement of our church and nation.

Later in the service, Fr. Razmig expressed gratitude to the Prelate on behalf of the parish community for joining them in the celebration and for his care and guidance. He also thanked the madagh sponsors for their support.

During the requiem service, prayers were offered for all parish clergy and lay servants, including past Pastors, Delegates, Board members, Altar servers, Choir members, Sunday School teachers, and Ladies Guild members. The blessing of madagh was conducted during requiem service, at the conclusion of which the Prelate blessed the memory of all past church servants and expressed his condolences to all those mourning loved ones. The celebration came to a close with the benediction by the Prelate and the singing of "Cilicia."

HOLY MARTYRS CHURCH 54TH ANNIVERSARY BANQUET

On Friday, November 10, 2017, the Holy Martyrs Church parish family gathered at "Avedessian" Hall in Encino to celebrate the 54th anniversary of the consecration of Holy Martyrs Church with a banquet held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, organized by the Parish Pastor, Board of Trustees, and Ladies Guild, and hosted by Mr. and Mrs. Osko and Yeran Karaghossian. Executive Council Chairman Mr. Vahe Hovaguimian, representatives of community organizations, Principals of Ferrahian and Cabayan Schools, sponsors and supporters were among the guests in attendance.

The program began with welcoming remarks by Master of Ceremonies Mr. Moushegh Bedevian. Archpriest Fr. Razmig Khatchadourian delivered the invocation and greetings. Fr. Razmig highlighted the church's vital role in community life as the guardian of our national identity, especially in the Diaspora. He stated that the establishment of Holy Martyrs Church over five decades ago was a testament to the indomitable and perseverant will of the Armenian people, and on the "Year of Renewal," invited all to continue to serve with renewed spirits. The Board of Trustees message was delivered by Chairman Mr. Levon Arabian. Fifty-four years ago Holy Martyrs Church was established through faith. That faith has sustained the church and community,

and we will continue to serve with the same faith and devotion and pass the torch to future generations, he said.

The Prelate conveyed his blessings and delivered his message, first giving thanks to God for granting the opportunity to celebrate the 54th anniversary of Holy Martyrs Church as one family. "Holy Martyrs Church is the community's bastion of faith and the guarantor of our national endurance, and it is the shared duty of all to keep it strong and prosperous," stressed the Prelate. Our forefathers, the founders of this church, lived and served with absolute trust and faith in Him; our respect and gratitude to them," said the Prelate, and concluded by congratulating and commended all the servers and sponsors who follow in the example of the founders. He concluded by blessing all those present and in particular Mr. and Mrs. Osko and Yeran Karaghossian and family.

Next, in appreciation for their generosity in hosting the banquet, the Pastor and Board of Trustees gifted a limited edition illuminated Nareg prayer book to the Karaghossian family. Mr. and Mrs. Steve and Diane Arklin, son of Florindo Arklin, one of the church's founders, and Lousarpi and Naomi Chahinian, daughters of Archpriest Fr. Nerses Chahinian, who served the parish in its early days, also received mementos.

HOLY TRINITY CHURCH OF FRESNO CELEBRATES 117TH ANNIVERSARY

- EPISCOPAL DIVINE LITURGY AND BANQUET
- REQUIEM FOR HOMENETMEN MEMBERS IN PRELACY CHURCHES
- - BENEFATORS VAHAN AND ANOUSH CHAMLIAN HONORED BY THE REPUBLIC OF ARTSAKH

On Sunday, November 19, 2017, Holy Trinity Church of Fresno celebrated the 117th anniversary of its establishment with Episcopal Divine Liturgy and a banquet. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Divine Liturgy, delivered the sermon, and presided over the banquet. State Minister of the Republic of Artsakh Mr. Arayik Haroutyunyan, Permanent Representatives of the Republic of Artsakh to the United States Mr. Robert Avetisyan, Hayastan All-

Armenian Fund Executive Director Mr. Ara Vardanyan, Armenia Fund Executive Director Mr. Sarkis Kotanjian, Prelacy Executive Council Chairman Mr. Vahe Hovagimian and members, Sunday School students, Homenetmen representatives and scouts participated in the celebration. On this day, by the ordinance of the Prelate and the request of Homenetmen Western Region Executive, requiem prayers were offered in all Prelacy Churches for the souls of departed Homenetmen members.

The Prelate was greeted by faithful parishioners and Homenetmen scouts at his arrival to the Church. The Prelate began his sermon by congratulating the parish family on their 117th anniversary and commanding all the servers and volunteers for contributing their part to maintaining and advancing the historic parish community, in particular Fr. Dajad and Board members. His Eminence greeted the honored guests, whom he noted were in town to take part in Armenia Fund's 20th International Telethon on Thanksgiving Day, and urged the community to lend its generous support to the Telethon, titled "Fruitful Artsakh," proceeds of which will be allocated to the construction of irrigation systems. "As Artsakh is largely an agricultural economy, the success of this project is absolutely vital as it will boost the economy tremendously and provide a better life for its citizens," stressed the Prelate.

Next, His Eminence turned to the day's Gospel reading from Luke 9:44-50 which conveys the message of humility and loving service to others with the words of our Lord Jesus Christ that "he who is least among you all will be great." The Prelate stated that true greatness is in servanthood and in humbling ourselves to lift up and encourage others. By using the example of a child in the reading, Jesus teaches us that we must welcome and honor those whom society regards as unimportant. "In our religious and national ministry there is no great or least among us. We all are children of God and of our nation, and to be effective servants of our Christ and our nation, we must serve with humility and love for all, in the prime example of our Lord Jesus Christ Who came not to be served, but to serve," stressed the Prelate. The Prelate concluded his sermon by paying tribute to the departed members of Homenetmen who served with faith, love, and humility for the greater good, the good of our youth, guided by the motto "elevate yourself and others

with you," and blessed the present-day members for their dedicated service.

During requiem service, prayers for the repose of souls were offered for Homenetmen members. At the conclusion of the service, the Prelate and Executive Council members met with the parish leadership, during which they commended the Pastor and Board members for their diligent service.

The 117th anniversary banquet followed, with the participation of over 300 guests including the representatives of the Republic of Artsakh, Armenia Fund, and the Executive Council. The program convened with welcoming remarks by Mistress of Ceremonies Cortney Shegerian and national anthems.

The Prelate delivered the invocation. Executive Council Chairman Mr. Vahé Hovaguimian congratulated the parish community and stressed the importance of collective efforts. During lunch the guests enjoyed several dances and songs presented by the Armenian Song and Dance Group under the direction of Ms. Karine Hohannyan. Fr. Dajad thanked the Prelate and Executive Council members for joining the parish on the special occasion, highlighted the parish's accomplishments in the past year, and urged the youth to continue to maintain our church and community traditions. On behalf of the Board of Trustees, Vice-Chairman Mr. Berj Apkarian welcomed the guests and invited State Minister of Artsakh Mr. Arayik Haroutyunyan for his remarks. Mr. Haroutyunyan stated that the support of the Diaspora has an immense influence on the success of Artsakh. "Armenia and Artsakh may not have many allies or natural resources but they have the Diaspora, which has always stood by the homeland," he said, and on this occasion, on behalf of President of Artsakh Bako Sahakyan, awarded the Republic of Artsakh's "President's Honorary Medal" to Prelacy and national benefactors Mr. and Mrs. Vahan and Anoush Chamlian."

The Prelate delivered his congratulatory message, beginning by greeting the Executive Council members and congratulating the parish family stating, "Your celebrations and achievements are also our celebrations and achievements, for though we are comprised of different parishes, we are one family, united under the auspices of the Holy See of Cilicia and our Pontiff, His Holiness Catholicos Aram I."

Next, he spoke on the value of collective service, stating that individually we may not be able to do much, but together we can achieve a great deal. When we make use of our individual gifts, talents, and resources as faithful stewards of God, and unite our efforts for the greater good, no doubt God will bless and lead our efforts to success, as has been the case with the faithful servants of Holy Trinity Church, he said. Service was at the heart of Christ's mission; by example He taught us how to serve others and commands us to do the same, stated the Prelate, adding that generation after generation, comprehending the church's invaluable role as the bastion of our faith and the heart of our community, have served the Fresno community in this manner. Finally, the Prelate reflected on the number of milestone anniversaries to be celebrated in 2018, the 100th anniversary of the first Republic of Armenia, the centennial of Homenetmen, the 60th anniversary of the North American Prelacy, and the 45th anniversary of our Western Prelacy, hoping and wishing that these momentous celebrations inspire all in their faithful service for the glory of God and the splendor of our church and nation.

The celebration came to a close with the benediction and Cilicia.

PRELATE VISITS TUFENKIAN PRE-SCHOOL ON THE OCCASION OF THANKSGIVING

On Tuesday, November 21, 2017, Richard Tufenkian Pre-School and Kindergarten's annual Thanksgiving celebration was held, with the participation of Director Mrs. Arsine Aghazarian, benefactor Mr. and Mrs. Ralph and Savye Tufenkian, School Board members, teachers, parents, and students.

H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, attended the celebration. He was accompanied by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, and Archpriest Fr. Vazken Atmajian.

The students presented a festive program, after which the Prelate led a collective prayer. During lunch, the Prelate commended the Tufenkian family, administration, faculty, and parents for their care and instruction of our youth and wished all a happy Thanksgiving. His Eminence commended the students on their performances and instructed them to pray and express their thanks to God on Thanksgiving and always.

ARTSAKH DELEGATION VISITS THE PRELACY AHEAD OF ARMENIA FUND TELETHON

Ahead of the Armenia Fund 20th International Telethon, on Tuesday, November 21, 2017, a delegation from the Republic of Artsakh paid an annual visit to the Prelacy. This year's guests were H.E. Archbishop Barkev Martirosyan, Primate of Artsakh, Mr. Arayik Haroutyunyan, State Minister of the Republic of Artsakh, and Mr. Robert Avetisyan, Permanent Representative of the Republic of Artsakh to the United States. The honored guests were greeted by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, who was joined by Vicar General Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Religious Council Chair Very Rev. Fr. Muron Aznikian and clergy, Executive Council members Mr. Alec Baghdasaryan, Mrs. Elo Boyajian, and Mrs. Therese Kemanjian, and Ladies Auxiliary Chair Mrs. Dzovig Zetlian and members. The Ladies Auxiliary hosted a reception on this occasion.

The Prelate greeted the guests once again, having met with them a few days prior during Holy Trinity Church of Fresno's 117th anniversary celebration, during which Mr. Arayik Haroutyunyan presented a medal to Prelacy and national benefactors Mr. and Mrs. Vahan and Anoush Chamlian on behalf of President Bako Sahakyan. His Eminence stated that the Chamlian family had graciously accepted the honor and pledged their participation in the Telethon. The Prelate added that he has also called on our church and schools to lend their generous support.

Mr. Haroutyunyan thanked the Prelate and Prelacy family for the warm welcome and their resolute support of Artsakh. He stated that Shushi is in the process of significant advance-

ments, with the focus next on villages, and gave a brief overview of Artsakh's path to prosperity noting that the economy has been improving year by year and will continue to grow thanks to the Armenia Fund Telethon and the support of the people. Mr. Haroutyunyan also gave an overview of the "Fruitful Artsakh" project, which will assist in the construction of irrigation systems, offering job opportunities, allowing farmers to make better use of land, and reducing migration. Finally, the State Minister reported on advancements in Artsakh's education system, stating that a number of graduates go on to continue their education in top Armenian and Western educational institutions.

The Primate of Artsakh gave further information on Artsakh's advancement, projects, and hopes. He stated that the country is on the right path, with the government planning the construction of over one thousand homes for soldiers, and noted that the construction of an immigration system is of tactical importance as was the construction of the Vardenis-Martakert highway. Archbishop Martirosyan expressed hope that Artsakh's budget will increase with the realization of these and similar projects. Finally, the Primate thanked the Prelacy family for the reception and called on the Diaspora to visit Artsakh so that the people of Artsakh can be assured that they are not alone in their struggle.

Through their remarks, Mr. Alec Baghdasaryan, Fr. Muron Aznikian, and Mrs. Dzovig Zetlian affirmed that the Diaspora stands with Artsakh and that Artsakh is a source of inspiration for our youth.

During a question and answer period, the State Minister gave further details on the state of Artsakh's army, the strengthening and modernization of defense strategies, and relations and collaboration with neighboring countries.

At the conclusion of the visit Mr. Haroutyunyan gifted the Prelate a small carpet woven during the 2016 four-day war, while the Prelate presented mementos with Armenian pomegranate motifs and various books including His Holiness Catholicos Aram I's "The Armenian Church."

WESTERN PRELACY JAIL MINISTRY ENDEAVORS

During Thanksgiving week, the Western Prelacy jail ministry endeavors intensified to meet the growing spiritual needs of inmates and rehab patients during the holiday season. By the ordinance of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, Chaplain Rafi Garabedian heads the jail ministry program, assisted by a number of clergy members. On Monday, November 20, 2017, for the first time a special service was held for rehab patients and their families. Rev. Fr. Ghevont Kirazian and Chaplain Rafi Garabedian, assisted by deacons, conducted a prayer service and offered Holy Communion. Fr. Ghevont conveyed the Prelate's blessings and presented a spiritual meditation on Luke 8:49-56.

On Saturday, November 25, Rev. Fr. Boghos Baltayan and Chaplain Rafi Garabedian visited Armenian inmates at North County Correctional Facility in Castaic. They were joined by members of St. Sarkis Church of Pasadena. The theme of the visit was "for I was hungry and you gave Me food; I was thirsty and you gave Me drink; I was a stranger and you took Me in; I was naked and you clothed Me; I was sick and you visited Me; I was in prison and you came to Me" (Matthew 25:35-36). A prayer service was conducted and spiritual songs sung. Fr. Boghos spoke on the importance of prayer ad giving thanks, while Chaplain Rafi spoke about the need for confession and Holy Communion. The inmates received Holy Communion, after which they were hosted to lunch by the visitors. On behalf of the Prelate, they also received copies of the Prelacy's latest publications, "I Confess with Faith" and "The Word of God" prayer books.

On Monday, November 27, Chaplain Rafi visited the inmates of Taft Correctional Institution and gifted them the "I Confess with Faith" and "The Word of God" prayer books.

WESTERN PRELACY DELEGATION PARTICIPATES IN CATHOLICOSATE OF CILICIA GENERAL ASSEMBLY

Under the presidency of His Holiness Aram I, Catholicos of the Great House of Cilicia, on Tuesday, December 5, 2017, the General As-

sembly of the Catholicosate of Cilicia convened in Antelias, Lebanon with the participation of around 130 clergy, lay delegates, and invited guests representing the Prelacies of the Holy See of Cilicia across the world. Over four days, the Assembly, which gathers every four years, conducted an in-depth examination and evaluation of the activities of the Catholicosate, discussed concerns and challenges of its churches and people, and established directives for Prelacies to enact in the coming years. The meeting concluded on December 8.

OPENING SESSION AND PRESENTATION OF REPORTS

The main agenda item of the first session was the address of His Holiness Catholicos Aram I. His Holiness urged delegates to focus on ways to strengthen and grow the Armenian Church as a place where one can carry out its faithful Godly mission and serve the Armenian nation and its people. His Holiness stressed that the church has to go beyond its walls, think in different, and work in new ways to strengthen its mission, and highlighted five areas of priority concern that require careful attention and continued development; spiritual and moral values, religious upbringing and service, youth participation in the daily life of the church, the Armenian Cause, and the Diaspora.

Our Pontiff stated that by strengthening the spiritual and moral values of our people, incorporating the beliefs and rituals of Christian life in our daily lives become promising. Speaking about the youth, His Holiness stressed that youth involvement in the Armenian Church is important because the wellbeing, priority, and future of the Armenian Church is dependent on our agenda to include and encourage youth to be active participants. One of the important agenda items of the Armenian Church is the continued representation of the demands and rights of the Armenian people and nation. Two years ago, the Armenian nation marked the 100th anniversary of the Armenian Genocide and the same year the Holy See of Cilicia took bold action and filed a lawsuit demanding the return of its seat in Sis. Finally, His Holiness stated that strengthening the development of the growing Diaspora is imperative.

In conclusion, His Holiness made special note that 2018 will make the 100th anniversary of

the First Republic of Armenia, which the Holy See of Cilicia will commemorate by convening a conference in Antelias, Lebanon scheduled for March of 2018.

The Assembly continued its first day of business by reviewing and responding to the Religious and Lay Councils reports.

The report of the Religious Council focused on the Ecumenical mission and the development of inter-church and inter-religious work. Delegates were also provided with a brief report on the Seminary of Bikfaya. It was stressed that all Prelacies must support the Seminary in various capacities and establish a relationship with the seminary for its growth and longevity. The report also highlighted youth religious activities carried out by its Youth Department, Armenian Church Students' Association and the Armenian Students' Alumni, as well as other Departments.

The report of the Lay council highlighted the numerous programs and activities of the Catholicosate. During the last two years, His Holiness Aram I traveled around the globe visiting the Prelacies of the Holy See of Cilicia, and visiting with the faithful.

Finally, the assembly focused on the current situation in Syria. H.E. Archbishop Shahen Sarkessian, Prelate of Aleppo, discussed in-depth the struggles that our brothers and sisters in Syria have faced, and the priorities to facilitate rebuilding our communities.

In his response to both reports, His Holiness Catholicos Aram I stressed the immediate attention to certain matters including the rebuilding of Syrian communities, protecting and practicing our Western Armenian language, and our church's presence in today's society.

DAY TWO

Wednesday's session consisted of panel discussions on Christian Education, Armenian instruction, youth engagement, and the pursuit of the Armenian Cause. The Assembly welcomed voices of experts and guests that addressed the issues and challenges facing each subject, allowing the Assembly to offer its thoughts and suggestions.

Panelists for the Christian Education session were Janine Tanielian (Lebanon), Archpriest Fr. Datev Mikayelian (Syria), and Deaconess Ani Christine Manuelian (Tehran).

The session discussed the importance of manifesting and practicing beliefs and values of our church rather than be only knowledgeable in them. It is not enough to send our children to Sunday Schools where they are simply taught information; it is when they are living out those morals and values within their families that they will truly be educated and spiritually fulfilled.

Next, panelists provided their viewpoints on the current state of Armenian education within our Prelacies. They were; Mher Karakashian (Canada), Vartan Tashjian (Cyprus), Anahid Hagopian (Adrbadagan), and George Arabatlian (Kuwait).

The session stated that there needs to be strong emphasis on strengthening and developing how we educate our youth; not only teaching them our Western Armenian language, but also rooting them in Armenian culture and traditions by encouraging their everyday practice. The successful result of this is the responsibility of the families, schools, and communities.

Despite the large population of Armenian children in our Diaspora, we do not have as many Armenian day schools to accommodate these growing numbers. However, despite that, the majority of those students do not attend Armenian schools. We need to turn to other teaching methods, including the use of technology, as a new means to teach all areas of Armenian life. We also need to rely more on professional educators to maintain the integrity of our language, was stated in the session. His Holiness encouraged the self-evaluation and self-criticism of our institutions in order to determine how we approach Armenian education and implement successful programs. As we find ourselves living in a cyber world, we need to be less of an institutional center and more of functional center and use new tools, new ways, to teach and practice, he said.

The panelists for the discussion on youth engagement were Very Rev. Fr. Nshan Lakholian (Lebanon), Ani Najarian (UAE), Aris Tavitian (New Julfa), Tamar Kanarian (Boston), and Carnie Armenian (Los Angeles).

It is known, and acknowledged, that our youth need to have a more active role in the growth, security, and longevity of our church. However, their participation is lacking as a result of a variety of challenges our Prelacies are facing: assimilation, lack of knowledge, lack of motivation, distance to activities, demands of work and

school, and language.

His Holiness professed that we need to take the church to the people, and we have to make this a priority for our youth. The two representatives from the United States recalled the May 2015 visit of His Holiness Aram I to the annual AYF Eastern Region Seminar, where more than 300 youth from the ages of 10-26 were gathered for an education and social weekend. His Holiness' presence was immense and inspiring. His dialogue with the attendees, addressing their questions and concerns, was precisely what they needed. We need to encourage and establish this type of relationship between our clergy and lay leadership with our youth. This will help our youth feel more welcomed in our church- physically and spiritually- and be more willing to help carry out our church's mission.

The core to solving the youth issue is very simple. First, they need to be listened to and their needs, interests, and how they want to be involved in our church needs to be determined. Second, older generations need to be more open to establishing dialogue with the youth. They should not only share with them their experiences with how our churches operate, but be open to our youth's thoughts, suggestions, and more modern ways of working. In his remarks, His Holiness stressed that we cannot leave our youth in the periphery of our church and their concerns and challenges need to be a top priority. We need to be more action-oriented and captivating and think outside the four walls of our church.

The final discussion was dedicated to the pursuit of the Armenian Cause, which was presented by Dr. Nora Bayrakdarian (Lebanon), Seta Khedeshian (Lebanon), and Dr. Payam Akhavan (Canada). Throughout history, the Catholicosate of the Holy See of Cilicia has played a major role in pursuit of the Armenian Cause. A turning point for this mission is the lawsuit filed by the Catholicosate for the return of its historical Seat in Sis. The National General Assembly dedicated one session to give details on the cause and present the course of actions to be taken in the near future.

The panelists presented the activities that the Catholicosate of the Holy See of Cilicia carried out regarding paying respect and tribute to the victims fallen during the Armenian Genocide and the development that took the Armenian Genocide from recognition to reparation. Ms.

Khedeshian listed the events that gained international and political attention such as renovation and reconstruction of Armenian genocide monuments in Antelias and Bikfaya, construction of "Aram Bezikian" Museum dedicated to the orphans of the Armenian Genocide, as well as conferences and public events.

Addressing the Assembly, His Holiness Aram I stated that the lawsuit does not belong to the church, but it is a national cause. The Pontiff recalled previous Catholicos and said that their spirit is present in this cause. Nothing would stop the Catholicosate from pursuing this lawsuit, reminding the Assembly that the aim is the return of the Seat and not compensation. The Assembly also watched a video presenting the cause in detail.

Participants also had the opportunity to visit the Armenian Genocide Orphans' "Aram Bezikian" Museum in Jbeil.

DAY THREE

Thursday morning's session focused on Diaspora affairs, including reorganization, strengthening of national identity, and collaboration with Armenia. The panelists were Hagop Pakradouni (Lebanon), Mihran Keurdoghlian (Greece), and Daron Der Khachadourian (Los Angeles).

Mr. Pakradouni raised the question of "what is Armenian Diaspora" and "who is considered Armenian" under 21st century's political and economic circumstances. He talked about the multilayered and multicultural identities of the Diaspora and mentioned some fields where organized efforts could lead to gather Armenians under one umbrella. Mr. Keurdoghlian stated that the conventional and traditional methods of organizing the Armenian Diaspora have deemed unsuccessful; hence reorganizing the Armenian Diaspora needs reassessing our strategies. Mr. Der Khachadourian stressed the importance of Armenia-Diaspora cooperation and its role in empowering the Armenian Diaspora. He shed light on challenges that make reorganizing the Diaspora difficult, such as emigration, constant migrations, disbelieving in the agency of the Armenian Diaspora, and also offered some suggestions on these issues.

His Holiness underlined the importance of the working realistically, believing in our efforts,

and in accepting the dynamics of the Armenian identities. He stated that the Catholicosate held a conference in Bikfaya months ago to discuss the issues of Armenian identities and reach to conclusions that would aid assessing the previous work styles and think about new ways in organizing the Armenian Diaspora.

Afterward, His Holiness Catholicos Aram I, accompanied by Prelates, paid a visit to the President of Lebanon H.E. General Michel Aoun. Both at the morning session of the General Assembly and during his visit to the President, His Holiness rejected the U.S. recognition of occupied Jerusalem as Israel's capital. According to His Holiness, such a move may have negative repercussions in a volatile region of the Middle East and may jeopardize the peace process.

In the evening, Assembly participants were hosted to a dinner by the Prelacy of Lebanon, which was held at the new United Armenian College. Following a video presentation on the endeavors of the new school, Executive Council Chair Hagop Havatian highlighted the school's value as a state-of-the-art learning center and national institution, and stressed the importance of keeping youth engagement a priority.

H.G. Bishop Shahe Panossian, Prelate of Lebanon, stated, "we succeeded not only in constructing this school, but furthermore, despite the unstable political, social, and economic situation around us, we are witnessing it thrive."

The closing message was delivered by His Holiness. "Wherever our people went, before even building their own homes, they built God's Home, and alongside God's Home, they built the Home of Mesrob Mashdots, the Armenian School. The construction of churches and schools adjacent to one another is not a coincidence; it has deep national, spiritual, and cultural meaning. Our churches and schools are inextricably tied, they are one entity," stressed His Holiness. On this occasion, His Holiness awarded the Holy See of Cilicia's "Prince of Cilicia" medal to the school's first benefactor, Mr. Hrair Sarkissian.

DAY FOUR

On the last day, participants heard the reports of the resolutions and financial committees as well as proposals and suggestions from Prelacies, and elected the new Religious and Lay Councils.

In the closing remarks, His Holiness addressed the Assembly to state that the newly elected councils will perform in utmost commitment to their obligations. The issues raised in the Assembly will serve to have more target-oriented efforts and programs. His Holiness reminded the importance of our continuous support to the Syrian Armenians, which are going to continue through planned programs. As for Armenia-Diaspora cooperation, His Holiness stressed that the Armenian Diaspora should be actively involved in the Republic of Armenia and be present on decision making stances.

Below we present the new Councils:

RELIGIOUS COUNCIL

Archbishop Gomidas Ohanian
 Archbishop Oshagan Choloyan
 Archbishop Varoujan Hergelian
 Archbishop. Sebouh Sarkessian
 Archbishop Moushegh Mardirossian
 Archbishop Kegham Khacherian
 Archbishop Nareg Alemezian
 Archbishop Khoren Doghramadjian
 Archbishop Shahan Sarkessian
 Archbishop Papken Charian
 Bishop Shahe Panossian
 Bishop Meghrig Parikian
 Bishop Krikor Chiftjian
 Very Rev. Fr. Vaghinag Meloian
 Very Rev. Fr. Mesrob Sarkessian
 Very Rev. Fr. Boghos Tinkjian
 Very Rev. Fr. Bedros Manuelian

LAY COUNCIL

Dr. Nora Bayrakdarian-Kabakian (Beirut, Lebanon)
 Mrs. Seta Margossian-Khedeshian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Dikran Jinbashian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Stepan Der Bedrossian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Vrej Sabounjian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Hagop Yapoujian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Arthur Nazarian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Avedis Guidanian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Hagop Kelbashian (Beirut, Lebanon)
 Mr. Hratch Hagopian (Aleppo, Syria)
 Mr. Armen Derian (Athens, Greece)
 Mr. Tovmas Tovmassian (Tehran, Iran)
 Mr. Vahe Yacoubian (Los Angeles, USA)

Mr. Gaidzag Zetlian (Los Angeles, USA)
 Dr. Dertad Manguigian (Washington D.C., USA)
 Dr. Jirayr Basmajian (Montreal, Canada)
 Mr. Krikor Mahserejian (Abu Dhabi, UAE)

ST. SARKIS CHURCH ANNUAL BANQUET

On Saturday, December 9, 2017, the annual banquet of St. Sarkis Church of Pasadena was held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, at “Great Caesar” Banquet Hall in Tujunga. The banquet was organized by the parish Pastor and Board of Trustees. Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, attended and conveyed the Prelate’s message. Among the guests in attendance were Executive Council member Mrs. Therese Kemanjian, parish and Tavlian School members, and representatives of sister organizations. The banquet’s main sponsors were Mr. and Mrs. Joe and Hourig Baghdadlian.

The program began with opening remarks by Mistress of Ceremonies Mrs. Sona Kolkajian. The MC thanked all for their attendance and support, and thanked especially the Baghdadlian family and all the sponsors and donors. Noting that 2017 marked the 32nd anniversary of the founding of the Pasadena parish and the 12th anniversary of the consecration of St. Sarkis Church, the MC wished for continued successes and many more anniversaries for the parish.

Fr. Torkom and Parish Pastor Rev. Fr. Boghos Baltayan delivered the invocation, after which Board of Trustees Chairman Mr. Koko Panossian delivered the Board’s message. Mr. Panossian expressed gratitude for the attendance of all, stating that the church grows and prospers owing to collective support and efforts, and urged for continued support for our spiritual home.

Fr. Torkom began his message by stating that a community remains strong and thrives, and maintains its Armenian and Christian identity with God’s presence. “We advance as a people and become more organized when we gather around the church and look to the church as the bastion and defender of our faith and values and serve with faith and devotion,” he stressed, and commended the Pastor, Delegates, Board of Trustees, Ladies Guild, and all the servers and volunteers who work together to keep the com-

munity strong and guarantee its prosperous future. “On this joyous occasion, may you be inspired to become even more strongly tied to your church. You build this church with your hard work and resources; may you continue to work hand in hand and heart to heart,” he concluded.

On this occasion, the Pastor and Board of Trustees had decided to honor individuals with twenty or more years of service to the parish. They were: Hagop Yedalian, Sarkis Dervishian, Mardiros Panossian, and Sona Badalian. Fr. Torkom, Fr. Boghos, and Mr. Panossian together presented plaques of commendation and appreciation to the honorees. The evening continued with musical entertainment.

PRELATE OF ALEPPO VISITS LOS ANGELES

On Monday, December 11, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, returned from Lebanon after participating in the Catholicosate of Cilicia General Assembly. He was joined by H.E. Archbishop Shahan Sarkissian, Prelate of Aleppo, who by the invitation of the Syrian Armenian Relief Fund (SARF) arrived in Los Angeles to take part in events and meetings relating to the recovery and rebuilding of the Armenian community of Syria. On Tuesday, December 12, Archbishop Sarkissian participated in the Prelacy’s Executive Council meeting. On Wednesday, December 13, he attended SARF’s fundraising dinner at Chevy Chase Country Club, and on the evening of Friday, December 15, he participated in a public gathering organized by SARF during which he spoke on the current situation of the Armenian community in Syria.

The Prelate and Archbishop Sarkissian also visited Prelacy Schools and held meetings with community leaders. By the invitation of the Prelate, on Sunday, December 17, Archbishop Sarkissian celebrated Divine Liturgy at St. Mary’s Church in Glendale.

SARF HOSTS “RECOVERY AND REBUILDING” BENEFIT DINNER

On the evening of Wednesday, December 13, 2017, the Syrian Armenian Relief Fund (SARF)

hosted a fundraising dinner in support of the recovery and rebuilding of the Armenian community in Syria, and especially in Aleppo. The dinner, which was held at Chevy Chase Country Club in Glendale, featured guest of honor H.E. Archbishop Shahan Sarkissian, Prelate of Aleppo and President of the Syrian-Armenian Recovery and Rehabilitation Committee. Guests included leaders and representatives of the Armenian Apostolic, Catholic, and Evangelical Churches, leaders and members of Armenian political parties and community organizations, California State Senator Anthony Portantino, Glendale City Councilmember Zareh Sinanyan, sponsors, and members and friends of SARF.

The program began with welcoming remarks by SARF Executive Committee Secretary Mrs. Sona Madarian, who recognized the honored guests in attendance. SARF Executive Committee Chairman Mr. Raffi Kendirjian expressed gratitude to the religious leaders and community organizations for their moral and financial support over the past six years, thanked all past and present SARF members for their service, and expressed special thanks to Archbishop Sarkissian, whose presence “inspires and emboldens us” he stated. The Prelate greeted the guests who had gathered to express solidarity and support for our brothers and sisters in Syria, and in particular greeted the presence of Archbishop Sarkissian, stating, “We are here to assure the Armenian community in Syria that we were by their side throughout the critical years of the war, and we are with them today as they begin the arduous task of rebuilding.”

The evening’s keynote address was delivered by Archbishop Sarkissian, who began by expressing his appreciation for the love and support exhibited toward the Armenians of Syria and his gratitude to the religious and lay leaders and community members of the Western United States who provided the lion’s share of relief aid through SARF. “I came not to give a lecture, but to testify to the survival, resolve, and resilience of the Armenians of Aleppo,” stressed Archbishop Sarkissian, who went on to say that physical structures were destroyed but the will of the people to survive, to persist, and to rebuild could not be destroyed thanks to faith and unity.

Mr. Raffi Kendirjian and former Chairman Mr. John Titizian presented plaques to Archbishop Sarkissian for his devoted and courageous lead-

ership, and to Ani and Narod Memorial Foundation President Mr. Raffi Ardhaldjian for assistance provided to Syrian-Armenian refugee families in Armenia.

PRELACY LADIES AUXILIARY CHRISTMAS LUNCHEON-BOUTIQUE

On Thursday, December 14, 2017, the annual Western Prelacy Ladies Auxiliary New Year and Christmas Luncheon-Boutique was held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, at Glenoaks Ballroom in Glendale, hosted by Prelacy benefactor Mrs. Satig Der Ohanessian.

The Prelate was joined by H.E. Archbishop Shahan Sarkissian, Prelate of Aleppo, Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, and Archpriest Fr. Nareg Pehlivanian. Guests included members of the Armenian Relief Society Western Region Executive and various chapters, members of parishes’ Ladies Guilds, sponsors, and friends.

Ladies Auxiliary member and Mistress of Ceremonies Mrs. Sossy Guekguezian welcomed the guests and invited the clergy for the blessing of tables. Following the invocation the Prelate delivered his message, first greeting and thanking all the attendees and especially the hostess for her generous support. The Prelate acknowledged the presence of Archbishop Sarkissian and wished him continued strength in his worthy and challenging mission. Reflecting on the upcoming Christmas celebration, the Prelate stated, “The good tidings of the birth of our Lord and Savior already warm our hearts. The Feast of the Nativity and Theophany reminds us of God’s boundless love for mankind, demonstrated through the incarnation of Christ. It is also a reminder and beautiful message of humility.”

Throughout the luncheon guests enjoyed Christmas carols sung by a group of students from Rose and Alex Pilibos School, who were dressed in festive attire, as well as traditional and popular Armenian songs and a visit from Santa Clause. At the conclusion of the luncheon, Mrs. Satig Der Ohanessian was honored with a plaque and bouquet of flowers by the Prelate and Ladies Auxiliary.

UNVEILING OF THE “ANITA TOROSIAN LITERACY AND RESOURCE CENTER” AT CHAMLIAN SCHOOL

On Thursday, December 14, 2017, Vahan and Anoush Chamlian School family members gathered for the unveiling of the “Anita Torosian Literacy and Resource Center.” H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided over the ceremony and delivered his message. He was accompanied by Rev. Fr. Ardash Demirjian.

The program began with welcoming remarks by Mr. Raffi Hamparian, who served as the Master of Ceremonies. Remarks were subsequently delivered by School Board member and Committee Chair Mr. Artin Ghazarian, Principal Dr. Talin Kargodorian, and School Board Chair Mr. Armen Abrahamian. The Prelate joined the administration and Board members in presenting plaques to Mr. Ghazarian and to Anita’s husband Mr. Henrik Hakopian.

Next, the Prelate delivered his message. “It has been over two years since Anita departed this life. She is no longer in our midst physically, but her spirit remains very much alive. Her rich legacy as a loving wife, mother, daughter, sister, and friend, and as an esteemed and inspiring educator lives on and will live on forevermore through all the lives she touched and now through this center dedicated in her memory by her beloved husband Henrik. When from the world my memory fades away, that is the time when I indeed shall die. These moving words by one of our renowned poets, Bedros Tourian is fitting for today’s ceremony. All of you here can affirm that Anita’s memory will not fade away. In life she dedicated herself to educating, enriching, and enlightening young minds. And in death, through this center, countless generations will continue to be enlightened through the resources offered at this state-of-the-art facility,” said the Prelate. He congratulated and commended also the Chamlian School family for their faithful service to the Armenian School.

PRELATE OF ALEPOO VISITS WESTERN PRELACY SCHOOLS

On Thursday, December 14, and on Friday, December 15, 2017, H.E. Archbishop

Moushegh Mardirossian, Prelate, and Archbishop Sarkissian visited Rose and Alex Pilibos and Vahan and Anoush Chamlian Schools respectively, accompanied by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan and Syrian Armenian Relief Fund (SARF) Chairman Mr. Raffi Kendirjian. During the visits, Archbishop Sarkissian conveyed to the students the brotherly love and appreciation of their fellow students in Syria for their support and solidarity over the years. His Eminence invited the youth to keep their fellow students in their thoughts and prayers. The Prelate welcomed the visit of Archbishop Sarkissian and commended Prelacy Schools for the moral and financial support they have demonstrated to the Armenian community of Syria. His Eminence noted that students in Aleppo especially experienced untold struggles in the past six years but they persevered and did not lose faith or hope thanks to the support of their parents, teachers, and community leaders as well as to the collective support of the Armenian nation.

PRELATE OF ALEPOO REPORTS ON RECOVERY AND REBUILDING EFFORTS DURING SARF’S PUBLIC GATHERING

On the evening of Friday, December 15, 2017, a public gathering organized by the Syrian Armenian Relief Fund (SARF) was held at the Armenian Society of Los Angeles Center in Glendale. The event was held under the auspices of the heads of the Armenian Apostolic, Catholic, and Evangelical Churches, and featured H.E. Archbishop Shahan Sarkissian, Prelate, as the keynote speaker. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, accompanied by Very Rev. Fr. Torkom Donoyan and Rev. Fr. Ardash Demirjian, attended and delivered his message.

The program began with a moment of silence for the Armenian martyrs of Syria. SARF Executive Committee Secretary Mrs. Sona Madarian welcomed the guests. In his remarks, SARF Executive Committee Chairman Mr. Raffi Kendirjian noted that the situation in Syria is relatively better than it was during the establishment of SARF six years ago, but that does not mean the work is done, and urged for continued support and assistance, this time for rebuilding efforts. Guests then viewed a video chronicling the de-

struction in Aleppo and recovery efforts underway.

The Prelate greeted Archbishop Sarkessian and guests and gave an overview of the visiting Prelate's endeavors in Los Angeles over the past week, which included various meetings, participation in SARF's benefit dinner, and visits to Prelacy Schools.

Archbishop Sarkessian began his message by thanking God that his visit this time is for a hopeful purpose. He stated that optimism is half the battle, and that the community in Syria has remained optimistic throughout the war and especially since the liberation of Aleppo last December as the community began to rise from the ashes. He reported that the community is slowly returning to normalcy and that concrete steps for rebuilding are already underway, which are inspiring hope in the people. He expressed gratitude to all Armenians who stood by the side of their compatriots, especially the Armenians of the Western United States, who through their generous aid helped their brethren during critical times and in particular allowed for Armenian Schools to remain open. He concluded by asking all to keep their brothers and sisters in Aleppo in their thoughts and prayers and to continue to lend their valuable support and solidarity.

ARF Western Region Central Committee Chairman Mr. Daron Der Khachadourian shared some thoughts as he had just returned from Antelias where he had participated in a panel discussion on the reorganization of the Diaspora at the Catholicosate of Cilicia General Assembly. He stressed that we are one people and one nation, and the importance of helping our fellow man to strengthen and empower one another.

CHRISTMAS CONCERT AT ST. SARKIS CHURCH IN PASADENA

On Friday, December 22, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided over a Christmas concert at St. Sarkis Church in Pasadena presented by the church choir and conducted by Choirmaster Yervant Keshishian. The concert was organized by the parish Pastor and Board of Trustees.

On behalf of the parish family, Rev. Fr. Boghos Baltayan, Parish Pastor, delivered welcoming remarks and wished all a blessed New

Year and merry Christmas. The program featured group and solo performances of Armenian hymns and Christmas carols in Armenian and various other languages. The Prelate delivered his message at the end of the program. His Eminence blessed and commended the parish family and in particular the choir and choirmaster Deacon Yervant Keshishian for their collective effort and dedication and heartfelt and soulful performance. The Prelate commended the initiative of the concert, stating that it created an atmosphere where we were able to relive in our hearts the Birth of our Lord and took us away from our daily concerns. His Eminence prayed for our Lord Jesus Christ, the Prince of Peace, to inspire peace in the world, in our family and community life, and in our spiritual life, invited all to praise and thank God all the days of the New Year for His plentiful gifts and blessings, and conveyed his best wishes for a blessed year and a merry Christmas.

Next, on behalf of the parish family, Fr. Boghos presented a plaque to Mr. Zaven Boyamian for over 30 years of service as a choir member. The Prelate blessed and commended Mr. Boyamian for his decades of service to the church, from Lebanon to the U.S.

DEACONS SEMINAR HELD ON THE OCCASION OF THE FEAST OF ST. STEPHEN THE PROTOMARTYR AND PROTODEACON

In commemoration of the Feast of St. Stephen the Protomartyr and Protodeacon and by the initiative of the Western Prelacy Religious Council, on Saturday, December 23, 2017, deacons, stole-bearers, and acolytes gathered at the Prelacy "Dikran and Zarouhie Der Ghazarian" Hall for a daylong seminar held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate. The day began with a prayer service, after which Very Rev. Fr. Muron Aznikian, Religious Council Chair, delivered opening remarks wishing for a fruitful and productive seminar.

The first lecture was presented by Religious Council Secretary Rev. Fr. Karekin Bedourian, who spoke on the past and present role of deacons and the importance of serving with humility and devotion.

The second lecture was presented by

Vicar General Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, focused on the important role deacons have during Divine Liturgy in particular, and offered practical suggestions for harmonious singing from the altar. The Prelate delivered his message and conveyed his blessings. His Eminence commended all of the altar servers, urged them to continue their service and mission with utmost humility and unwavering devotion in the example of St. Stephen, and wished all a happy New Year and a merry Christmas.

COMMEMORATION OF THE FEAST OF ST. STEPHEN AT ST. SARKIS CHURCH IN PASADENA

On Sunday, December 24, 2017, the eve of the Feast of St. Stephen the Protomartyr and first deacon, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided over Divine Liturgy and delivered the sermon at St. Sarkis Church in Pasadena. Given that the Feast of St. Stephen is a celebration of altar servers, during the service the Prelate blessed and commended the parish's deacons, stole-bearers, and acolytes. Divine Liturgy was celebrated by Rev. Fr. Boghos Baltayan, Parish Pastor.

On this day, in all Prelacy Churches prior to the sermon, the hymn dedicated to St. Stephen was sung and altar servers blessed.

At St. Sarkis Church, during the singing of the hymn, deacons and altar servers ascended the altar candles in hand and were blessed by the Prelate.

His Eminence thereafter delivered his sermon. He congratulated and commended all of the altar servers and noted that a seminar for deacons was held at the Prelacy the day prior which served as an occasion for the renewal of their dedication to serving our church. The Prelate spoke of St. Stephen's virtues, that he was full of wisdom, grace, and of the Holy Spirit, lived an exemplary and honorable life, stood firm against those who condoned him, was a fearless witness for Christ, and became worthy of the heavenly crown for his righteousness and martyrdom. The Prelate urged the altar servers to follow in St. Stephen's ideal example and continue to serve with humility, faithfulness, and courage, to pray and read the Bible and lead a God-pleasing life.

CHRISTMAS CELEBRATION AT ARARAT HOME

On Friday, December 29, 2017, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, accompanied by clergy members, visited Ararat Home in Mission Hills to spread New Year and Christmas cheer and blessings to the elderly residents.

The day began at the Skilled Nursing Facility. The Prelate firstly conveyed his blessings and well wishes to the Ararat Home family and introduced H.E. Archbishop Gomidas Ohanian, a senior member of the Holy See of Cilicia who was on a visit to the U.S. Archbishop Ohanian greeted the administration and residents and also conveyed his New Year and Christmas wishes. The blessing of the home service followed, after which the blessing of water was conducted, with Mr. Derek Ghoogasian, Ararat Home COO, serving as Godfather of the Cross. Mr. Ghoogasian and Skilled Nursing Facility Executive Director Ms. Margarita Kechichian thanked the Prelate and clergy for their traditional visit and prayers and wished them a happy New Year and a Merry Christmas. On behalf of the Board of Trustees, Mr. Ghoogasian presented a gift basket to the Prelate, while His Eminence gifted copies of the Prelacy's latest publications to all.

Next, Divine Liturgy was celebrated at the Chapel by Rev. Fr. Movses Shannakian, who also delivered the sermon. Fr. Movses spoke of the importance of having our Lord Jesus Christ as the way and truth of our lives, and prayed for the tidings of Christ's Birth to fill the hearts and souls of all with boundless joy. The blessing of water followed, conducted by Archbishop Ohanian. Christmas hymns were sung and faithful received Holy Communion. Clergy members thereafter visited residents in their rooms to offer Holy Communion and prayers.

CHRISTMAS SERVICE AT GLENDALE MEMORIAL HOSPITAL

On Friday, January 5, 2018, the feast of the Nativity and Theophany of our Lord Jesus Christ was celebrated at Glendale Memorial Hospital with a prayer service and the blessing of water. On behalf of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, conducted the service.

He was accompanied and assisted by Archpriest Fr. Gomidas Torossian, Rev. Fr. Ardash Demirjian, Rev. Fr. Movses Shannakian, and Deacon Raffi Keshishian.

Among the guests in attendance were State Senator Anthony Portantino, Glendale Mayor Vartan Gharpetian and Council members, Glendale Police Chief Robert Castro, Glendale Fire Chief Greg Fish, Congressman Adam Schiff's representative, and hospital administrators and staff. Chaplain Cassie McCarty greeted the guests and thanked the clergy for once again visiting and spreading the joy of Christmas, after which Senator Portantino conveyed his well wishes. Fr. Torkom spoke on the start of a new year and the Birth of our Lord as a time of renewal, and explained the meaning behind the blessing of water, and wished for Christ's peace, light, and love, to shine in the world and bring healing and harmony for all.

The Blessing of the Home service and blessing of water ceremony followed, after which attendees received blessed water and prayer books. Afterward, clergy blessed a newborn and presented a prayer book to the new parents.

CHRISTMAS EVE DIVINE LITURGY AT ST. MARY'S CHURCH IN GLENDALE

On Friday, January 5, 2018, the eve of the Feast of the Nativity and Theophany of our Lord Jesus Christ was celebrated with Divine Liturgy

and Jrakalooyts, Lighting of the Candles, service, symbolizing the Light of Christ being born into the world. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Christmas Eve service at St. Mary's Church in Glendale. He was assisted by Archpriest Fr. Vazken Atmajian and Rev. Fr. Movses Shannakian. The Prelate delivered his sermon on the "Light of God" born into the world with the birth of our Lord Jesus Christ as the guide of our lives, stating that He came to bring light to a darkened world, love, hope, and salvation. He came as the greatest symbol of humility, obedience, and sacrificial service, to guide us back to the path of righteousness and reconcile us with God the Father as our Good and True Shepherd. His inextinguishable, enlightening, and guiding Light has burned bright for centuries and brought new and abundant life for mankind, stated the Prelate, and invited all to continue to walk in His Light and bear witness of His Light, and to live a life of love, peace, harmony, and goodwill toward others in our Lord's ideal example. The Jrakalooyts service was held at the conclusion of Divine Liturgy. The Prelate lit a candle from the altar from which faithful lit their candles, and the church was illuminated by candlelight as the choir sang the Christmas hymn "Great and Marvelous Mystery."

CHRISTMAS DIVINE LITURGY AND BLESSING OF WATER AT HOLY MARTYRS CHURCH IN ENCINO

On Saturday, January 6, 2018, the feast of the Nativity and Theophany of our Lord Jesus Christ was celebrated throughout Prelacy

Churches with Divine Liturgy and the blessing of water ceremony symbolizing the baptism of our Lord Jesus Christ in the Jordan River. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, conducted Christmas service at Holy Martyrs Church in Encino. He was assisted by Archpriest Fr. Razmig Khachadourian and deacons. Executive Council Chairman Mr. Vahe Hovaguimian was among the hundreds of faithful in attendance. Joey Titizian served as Godfather of the Cross during the blessing of water ceremony.

Prior to delivering the sermon, the Prelate gave thanks to God for granting all the gift of another year and the opportunity to once again collectively celebrate Christmas, to pray for peace in the world and love and goodwill among man. He conveyed his New Year and Christmas well wishes to Prelacy clergy, councils, delegates, all parishes, and the Holy Martyrs Church family, and then began his sermon with the following verse from the Christmas hymn "Great and Marvelous Mystery;" "A new King is born in the city of Bethlehem; O you people, bless Him, for He became flesh for our sake."

"Today we praise God, for through this celebration the Prince of peace and love is reborn within us, and we pray for His peace to rule in our hearts and His love to guide our lives. We praise God for the Sun of Righteousness, Who came to illuminate the world and today once again illuminates and warms our lives. We praise He Who came to cleanse mankind of sin, He Who came as a bearer of goodness to enrich us with the Holy Spirit. Let us rejoice at the good tidings of His Birth. Jesus became incarnate to draw us closer to Him and to transform us into His image. The Feast of the Nativity and Theophany is first and foremost an invitation to dedicate ourselves to Him, for only then will we be worthy to receive His grace and blessings. The feast is an invitation for renewal, and renewal begins with knowing and loving God," said the Prelate, and emphasized that Christmas invites us to know and love God, to know and love our church by emulating the faith and example of our forefathers, to love our families and invite God to reside within our homes, and to love our fellow man as God loves us. Finally, noting that 2018 marks the 100th anniversary of the first Republic of Armenia, the Prelate called for the faith, courage, and sacrifice of our forefathers to renew in us our spirit of patriotism and nationalism.

On Sunday, January 7, Memorial Day, departed loves ones were remembered with requiem service at Forest Lawn Hollywood Hills and Glendale. The Prelate presided over the service Forest Lawn Hollywood Hills "Hall of Liberty."

PRELATE'S NEW YEAR AND CHRISTMAS DINNER MARKED BY TRADITION AND NEW SUCCESSES

- PLAQUES OF APPRECIATION AND GRATITUDE PRESENTED TO ANAHID BAGHDADLIAN-OHANESIAN, KATHY BEDROSIAN, ABDULIAN, SHIRVANIAN, AND BAGHDASSARIAN FAMILIES
- BAGHDASSARIAN AND MELKONIAN FAMILIES TO HOST 2019 AND 2020 CHRISTMAS DINNER RESPECTIVELY

On Saturday, January 6, 2018, five hundred and fifty members of the Western Prelacy family and community, dignitaries, sponsors, and friends gathered at Holy Cross Cathedral's "Baghramian" Hall in Montebello for the Prelate's annual and traditional New Year and Christmas Dinner. The event was held under the auspices of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and was organized by the Prelacy Ladies Auxiliary in conjunction with the Christmas Dinner Committee. This year's host was Mrs. Anahid Baghdadian-Ohanesian.

Among the guests in attendance were ARF Bureau member Dr. Viken Yacoubian, Catholicosate Central Executive member Mr. Gaidzag Zetlian, Honorary Consul of Armenia in Fresno Mr. Berj Apkarian, Honorary Consul of Armenia in Las Vegas Mr. Adroushan Armenian, California State Senator Anthony Portantino, ARF-WR Central Committee Chair Mr. Daron Der Khachadourian, Political Chair Mr. Avedik Izmirlian and members, Glendale City Council member Mr. Ara Najarian, Montebello City Council member Mr. Jack Hadjinian, clergy, Religious and Executive Councils, Delegates and parishes' Board of Trustees members, schools' principals and members of CASPS, representatives of community organizations including the ANCA-WR, Hamazkayin, Homenetmen, ARS, Tro Gomideh, Asbarez, Armenian-American Museum, Glendale

Memorial, Armenian-American Medical Society, Glendale Memorial Hospital, Forest Lawn, and more, sponsors and supporters.

The program officially began with welcoming remarks by Archpriest Fr. Vazken Atmajian, who served as Master of Ceremonies. Citing from the hymn “Great and Marvelous Mystery,” on behalf of her colleagues on the Ladies Auxiliary Mrs. Vania Babikian wished all a blessed year. Very Rev. Fr. Torkom Donoyan, Vicar General, spoke on the good tidings of Christ’s birth as a time of exaltation for all, and wished for the Christmas spirit and message of peace and harmony to pervade our individual and collective lives. Next, with the hall illuminated by candlelight, the Prelate and clergy made their entrance into the hall, candles in hand, while singing Christmas hymns, and echoed the good tidings of the

Nativity and Theophany of our Lord. Fr. Torkom read the Gospel passage of Christ’s birth, after which the “tatakh” ceremony took place and the blessing of tables by the Prelate.

Guests viewed the video message of His Holiness Catholicos Aram I, which focused on the importance of renewal. Our Pontiff stated that the message of Christmas itself is renewal and that the very purpose of the incarnation of the Son of God in Jesus of Nazareth was the renewal of humanity and the whole of creation. His Holiness emphasized that renewal is not a mere change, rather a continuous process embracing human life in all its aspects, dimensions, spheres, and manifestations; it is turning to God and integrating the Gospel’s values to our individual and community life. His Holiness stressed his expectation that all Prelacies and communities take renewal seriously as a top priority and open our communities to new horizons and greater achievements.

On behalf of the Executive Council, Chairman Mr. Vahe Hovagumian conveyed New Year

and Christmas well wishes to all, and noting that this year marks the end of his second term as Chairman, thanked his colleagues for their collaboration and once again congratulated the Prelate on the milestone anniversaries he marked a few months back, wishing him continued successes.

During dinner, guests enjoyed traditional and festive music by the Greg Hosharian Quintet (Greg Hosharian - Piano, Salpy Kerkonian - Flute, Ayline Amirayan - Vocal, Angela Amirian - Violin, and George Bilezikjian - Dhol), Deacon Yervant Keshishian, accompanied on the piano by his wife Maria, and Hovhannes Balian, as well as dances by the Hamazkayin “Ani” Dance Group, led by artistic directors Yeghia Hasholian and Suzy Barseghian-Tarpinian.

The closing message was delivered by the Prelate. His Eminence greeted all and gave thanks to God for the blessing of collectively welcoming a new year, celebrating the Birth and Theophany of our Lord Jesus Christ in a warm, festive, and serene atmosphere, and together embarking on a new year of endeavors with new hopes and aspirations for the prosperity of our church, nation, and homeland. The Prelate reflected on the timeless Christmas message of love, humility, goodwill, and harmony, and on the humble circumstances of Christ’s birth and His earthly ministry, which he stated is a reminder and invitation to live in His ideal example, humbly and with a servant’s heart, to pursue not earthly and fleeting treasures but spiritual and heavenly treasures, to dedicate ourselves to His glory and for the collective good of mankind, and to commit ourselves to the spirit of love, peace, and goodwill toward man all the days of the year.

The Prelate expressed gratitude to His Holiness Catholicos Aram I for his paternal wisdom and guidance, and expressed appreciation to all the guests in attendance for their enduring support and encouragement. He extended special thanks to the evening’s host, Mrs. Anahid Baghdadian-Ohanesian, who, though she could not attend, once again graciously and generously hosted the dinner and continued the legacy of her late husband Gaizag. He expressed his deepest appreciation to Mrs. Kathy Bedrosian for her long-

standing support and her most recent and generous donation of \$100,000 toward the establishment of a special fund within the Prelacy, and invited her to the stage to receive a plaque of gratitude. His Eminence thanked all the sponsors and donors for their vital moral and financial support. He recognized the efforts of the Prelacy Ladies Auxiliary, the Christmas Dinner Committee, as well as the Prelacy staff.

Next, the Prelate paid tribute to the loved ones lost in the past year: Dr. Misak Abdulian, a faithful Christian, beloved family man, and respected physician, whose wife Hourig served and contributed to our Prelacy for many years as a member of our Ladies Auxiliary; benefactress and community activist Mina Shirvanian, whose altruistic benevolence brought great advancements to our national life; and Hacop Baghdassarian, a pillar of our community, philanthropist, and Good Samaritan whose scope of influence reached far and wide. His Eminence, joined by Executive Council Chairman Mr. Vahe Hovaguimian and Vice-Chair Mr. Garo Eshgian, one by one invited Mrs. Hourig Abdulian and children Dr. Michael and Mari, Mina Shirvanian's daughter Alice Petrossian and grandson Chris, and Mrs. Hilda Baghdassarian and children Peter and Gevik to receive plaques of gratitude for the contributions of their loved ones.

Following the awarding of plaques, the Prelate commended Peter and Gevik Beghdassarian's commitment to carrying on the legacy of their father Hacop Baghdassarian, a commitment which they had expressed to the Prelate at the passing of their father. Accordingly, His Eminence joyfully announced that Peter and Gevik pledged to host the 2019 Christmas Dinner with a \$100,000 donation as a continuation of their father's legacy. The Prelate also commended Mr. and Mrs. Varant and Hoori Melkonian for their enduring benevolence and their wish to host the following year's dinner. However, since the Baghdassarian family had already committed to hosting the 2019 Christmas Dinner, His Eminence announced that the Melkonian family will be hosting the 2020 Christmas Dinner.

The Prelate continued his message, focusing on the endeavors of the coming year which will be marked by a number of milestone anniversaries including the 100th anniversary of the first Republic of Armenia, the 60th anniversary of the North American Prelacy, the 45th an-

niversary of our Western Prelacy, the centennial of Homenetmen, and the 90th anniversary of Hamazkayin, among others. His Eminence reflected on the great strides the Prelacy has made in the past forty-five years, the growth in the number of churches and schools and the overall expansion of endeavors and scope, all thanks to collective work and efforts. He gave thanks for the addition of new and young energy to assist in the continuation and expansion of our mission, the addition of Very Rev Fr. Torkom Donoyan as Vicar General as well as Rev. Fr. Movses Shannakian, and for the collaboration and cooperation of community-wide organizations. "Inspired and impelled by the successes of the past, let us now look to the future and to reaching new and even greater heights. The Year of Renewal is officially over, but renewal never ends. Renewal and revitalization is and must be an ongoing process so that we can continue to progress not just in the coming year but for years to come. Thus, I urge our clergy, councils, parishes, schools, and community organizations to continue to serve hand in hand and heart to heart, as members of one loving family, with renewed drive and spirits, for the collective good of our church and nation," stressed the Prelate, and once again wished all a blessed New Year and a Merry Christmas.

